

การสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติด้วย

ครุภูมิปัญญาไทย

วันที่ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๓๗๑.๑

๙๖๙๑ก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

การสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติด้วยครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

กรุงเทพฯ : ๒๕๖๐

๑๙๖ หน้า

ISBN : 978-616-270-145-0

๑. ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

๒. ชื่อเรื่อง

การสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติด้วยครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ ๒๖ / ๒๕๖๐

พิมพ์ครั้งที่ ๑

กันยายน ๒๕๖๐

ISBN

978-616-270-145-0

จัดพิมพ์และเผยแพร่

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐-๒๖๖๘-๗๑๑๐-๒๔ ต่อ ๒๕๓๐

โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๑๑๒๙

Web Site : <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่

บริษัท เจเค พรินท์ แอนด์ แอ็ดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด

๕๐๒ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๕ ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๖-๖๓๘๘ โทรสาร ๐๒-๘๘๖-๖๗๖๔

E-mail : lt_press1@yahoo.com

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการสรรหาและคัดเลือกครูภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่นำภูมิปัญญาด้านต่างๆ เข้าสู่การศึกษาของชาติตามนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นต้นมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรรหาบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านต่างๆ ๙ ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ ซึ่งมีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยได้นำความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาที่ได้สืบสานมาแต่บรรพบุรุษ มาปรับประยุกต์ใช้เป็นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยให้ก้าวไกลสู่สากลในมิติที่หลากหลาย ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครูภูมิปัญญาไทยแล้ว ๗ รุ่น จำนวน ๔๓๗ คน

ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ จำนวน ๕๔ คน ในทุกภูมิภาคของประเทศ และดำเนินการจัดทำหนังสือการสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติด้วยครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ได้ประมวลสาระเป็นประวัติชีวิต ผลงาน กระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอด และการนำความรู้ของครูภูมิปัญญาไทยให้เป็นแบบอย่างของการเรียนรู้ร่วมกัน ในการปรับประยุกต์ภูมิปัญญาเข้าสู่การศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า สาระความรู้ของครูภูมิปัญญาไทยที่ได้ประมวลสรุปไว้ในหนังสือ การสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติด้วยครูภูมิปัญญาไทยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำภูมิปัญญาไปสู่การพัฒนาการศึกษาของชาติ และการพัฒนาอาชีพของบุคคลชุมชน และประเทศชาติโดยส่วนรวม สืบไป

(นายชัยพลภักดิ์ เสรีรักษ์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาราชการแทน

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

คำนำ

๖ - ๑๓

ความเป็นมา การยกย่องเชิดชูเกียรติ
ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘
ประกาศการยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย

๑๕ - ๖๔

ภาคเหนือ

จำลองโกสุทิน ทองเอี่ยม
นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์
นางสดดา ไพเราะวิทยศิริ
นายประสิทธิ์ วุ่นพีค
นางสาวปาริชาติ บุญธิมา
นายสมทบ สอนราช
นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์
นางองอาจ พงษ์โนรี

นายมานพ รัชบัวคำ
นายกมล อภิธัญ
นางบัวทอง แก้วพิน
นางสาวคันสนีย์ อินสาร
นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง
นายประเสริฐ ชวัญเพ็ช
นายอินตา เลาคำ
นางสังเวียน ปรารมภ์

๖๕ - ๑๑๒

ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ

พระครูเกษมธรรมานุวัตร
พระอธิการสมบูรณ์ วิสุทธ (นิมิตร)
นายถาวร สรรสมบัติ
นายบุญมี สุระโคตร
นางรองทอง สุภิษะ
นางสุภาณี ภูแล่นกี
นางทพูนันท์ ศรีนิมมัง
นางสาวประภาศรี รุ่งเรืองอริโย

นายสีหา มงคลแก้ว
นางจินตนา เขินสวัสดิ์
นายฉลาด ส่งเสริม
นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ
นายดวง วัจนาน
นายทองไกร ปัญจะแก้ว
นายสมชาย ฐานเจริญ

๑๑๓ - ๑๔๒

ภาคกลาง และภาคตะวันออก

จำลองเอกไพฑูริย์ พันธชาติ
นายยวง เขียวนิล
นายวิชา ทองโสภณ
นายสำรอง แต่งพลับ
นางสาวอารีรัตน์ พูนปลา

นางช้อง จบศรี
นายบัณฑิตย์ พิณจสุใจ
นายพิสุน์ ใจที่ยงกุล
นายสมโภชน์ วาสุกรี

๑๔๓ - ๑๘๖

ภาคใต้

พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์
นายคอเอ๊ะ สะตือบา
ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล
นายแสวง ภูศิริ
นายกิตติศักดิ์ ศรวงค์
นายปลื้ม ชูคง
นายจรศักดิ์ เทพนุ้ย

นายสมบูรณ์ กิพย์นุ้ย
นายช่วง เรืองแก้ว
นางดวง วัจนุญคง
นายเทพสิน พ่องแก้ว
นายปิยะ สุวรรณพฤษ
นายสวน ทัศนหะ
นายประเสริฐ รักษ์วงศ์

๑๘๗ - ๑๙๖

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
ประกาศการยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘
ทำเนียบครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

**ความเป็นมา การยกย่องเชิดชูเกียรติ
ครุภูมิปัญญาไทย
ของ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ**

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ(ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓๗) ที่ได้กำหนดให้กระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการในเรื่อง ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาที่ยังกำหนดให้มีการนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่อง เชิดชู ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาไว้ด้วย นั้น

เพื่อให้มีการนำองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทยเข้าสู่ระบบการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมกิจกรรมเรียนรู้ครุภูมิปัญญาไทยขึ้นเพื่อดำเนินการสรรหาบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญา ยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทยขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ความหมายและขอบข่ายภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ประมวล แต่ง พัฒนา และถ่ายทอด สืบต่อกันมาเพื่อให้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาไทย มีลักษณะเป็นองค์รวม และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทยลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น

๑. **ด้านเกษตรกรรม** ได้แก่ ความสามารถในการผสมผสาน องค์ความรู้ ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนานวัตกรรมคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

๒. **ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม** ได้แก่ การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลิตเพื่อการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นขบวนการให้ชุมชนท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. **ด้านการแพทย์แผนไทย** ได้แก่ ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น ยาจากสมุนไพร อันมีอยู่หลากหลาย การนวดแผนโบราณ การดูแลรักษา สุขภาพแบบพื้นบ้าน เป็นต้น

๔. **ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ได้แก่ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน การจัดการป่าต้นน้ำและป่าชุมชน เป็นต้น

๕. **ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน** ได้แก่ ความสามารถในการประสานและบริหารกองทุนและสวัสดิการชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น การจัดการกองทุนของชุมชนในรูปของสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมถึงความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชน และการจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชน

๖. **ด้านศิลปกรรม** ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน และนันทนาการ

๗. **ด้านภาษาและวรรณกรรม** ได้แก่ ความสามารถในการอนุรักษ์และสร้างสรรค์ผลงานด้านภาษา วรรณกรรมท้องถิ่นและการจัดทำสารานุกรมภาษาถิ่น การปริวรรตหนังสือโบราณ การฟื้นฟูการเรียนรู้การสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่นต่างๆ

๘. **ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี** ได้แก่ ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ปรัชญาความเชื่อและประเพณีที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อบริบททางเศรษฐกิจ สังคม เช่น การถ่ายทอดวรรณกรรมคำสอน การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีต่างๆ

๙. **ด้านโภชนาการ** ได้แก่ ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์และปรุงแต่งอาหารและยาได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่างๆ ตลอดจนผลิตเป็นสินค้าและบริการส่งออกที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย รวมถึงการขยายคุณค่าเพิ่มของทรัพยากรด้วย

ครุภูมิปัญญา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำนิยามความหมายของครุภูมิปัญญาและครุภูมิปัญญาไทยไว้ดังนี้

ครุภูมิปัญญา หมายถึง บุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใด เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสาน ภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน และได้รับการยกย่องให้เป็น **“ครุภูมิปัญญาไทย”** เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

หลักเกณฑ์การยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น “ครุภูมิปัญญาไทย” รุ่นที่ ๘

การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทยนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับคณะทำงานสรรหาและคัดเลือกครุภูมิปัญญาไทย กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทย โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมิน ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การประเมินจากเอกสาร

การประเมินจากเอกสาร มีหลักเกณฑ์ในการใช้พิจารณาจากข้อมูลที่มีในแบบเสนอผู้ทรง ภูมิปัญญา เพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น “ครุภูมิปัญญาไทย” รุ่นที่... รวมทั้งพิจารณาข้อมูลจากสิ่งอื่นๆ ตามที่ผู้ทรงภูมิปัญญาจัดส่งแนบมาให้ เช่น ซีดี-รอม และสิ่งพิมพ์ เป็นต้น การตัดสินจะพิจารณาข้อมูลโดยรวมที่มี โดยมีประเด็นองค์ประกอบ

เพื่อการพิจารณา ๑๐ ประเด็น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็นองค์ประกอบและมีการให้น้ำหนักคะแนนในแต่ละประเด็นองค์ประกอบ ต่อไปนี้

๑) เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็นองค์ประกอบ มีดังนี้

(๑) ถ้ามีข้อมูลในแต่ละประเด็น มีข้อความครบถ้วน ชัดเจน และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าสนใจควรแก่การติดตาม ให้ ๒ คะแนน

(๒) ถ้ามีข้อมูลในแต่ละประเด็นมีข้อความไม่ครบถ้วนและขาดความชัดเจน แต่น่าจะมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าสนใจควรแก่การติดตาม ให้ ๑ คะแนน

(๓) ถ้ามีข้อมูลในแต่ละประเด็นมีข้อความไม่ครบถ้วนและขาดความชัดเจน และไม่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าสนใจควรแก่การติดตาม ให้ ๐ คะแนน

๒) การให้น้ำหนักคะแนนในแต่ละประเด็นองค์ประกอบ มีคะแนนตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตาราง แสดงการให้น้ำหนักคะแนนในแต่ละประเด็นองค์ประกอบตามแบบเสนอผู้ทรงภูมิปัญญาเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น “ครุภูมิปัญญาไทย”

ประเด็นองค์ประกอบตามแบบเสนอผู้ทรงภูมิปัญญาเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น “ครุภูมิปัญญาไทย” รุ่นที่...	การให้น้ำหนักคะแนน
๑. ประวัติผู้ทรงภูมิปัญญา	๑
๒. ประวัติชีวิตและผลงาน	๒
๓. ประสบการณ์การทำงานด้านที่เกี่ยวข้อง	๔
๔. ผลงานที่ปรากฏ	๔
๕. เครื่องราชอิสริยาภรณ์/ เกียรติคุณ / รางวัลที่เคยได้รับ	๒
๖. เรียงความเล่าถึงประวัติชีวิตและการทำงานอย่างละเอียด	๓
๗. ความคิดเห็นของผู้เสนอ	๑
๘. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	๑
๙. ชื่อ-ที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม	๑
๑๐. เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา	๑
รวม	๒๐ คะแนน

อนึ่ง การผ่านเกณฑ์ประเมินจากเอกสารเพื่อก้าวไปสู่การประเมินภาคสนามได้ก็ต่อเมื่อมีผลคะแนนจากการประเมินเอกสารในประเด็นองค์ประกอบ ๑๐ ประเด็นดังกล่าวนี้ จะต้องได้ผลลัพธ์รวมของคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๒. หลักเกณฑ์การประเมินภาคสนาม

การประเมินภาคสนาม มีหลักเกณฑ์ในการใช้พิจารณาจากข้อมูลที่มีในพื้นที่ภาคสนามเพื่อประเมินเชิงประจักษ์ โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินภาคสนามนี้ประเมินผู้ทรงภูมิปัญญาที่ได้ผ่านการประเมินจากเอกสารตามข้อ ๑. แล้ว ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ต้องพิจารณาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน และการให้น้ำหนักคะแนนแก่ผู้ทรงภูมิปัญญาตามที่กำหนดไว้ ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (๕ ข้อ) ได้แก่
 - (๑) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยอมรับของสังคม
 - (๒) มีคุณธรรม จริยธรรม และเสียสละในการถ่ายทอดภูมิปัญญา
 - (๓) มีความสามารถในการใช้ภูมิปัญญาด้านนั้นๆ
 - (๔) ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่ปฏิบัติ
 - (๕) เป็นผู้นำที่ดีและมีจิตสาธารณะ
- ๒) ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ (๕ ข้อ) ได้แก่
 - (๑) มีความสามารถในการถ่ายทอดภูมิปัญญา
 - (๒) มีการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการในการถ่ายทอดองค์ความรู้
 - (๓) มีการสร้างเครือข่าย การเรียนรู้ภูมิปัญญา
 - (๔) มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญา
 - (๕) มีการติดตามและประเมินผลการถ่ายทอดภูมิปัญญา
- ๓) ด้านคุณภาพของผลงาน (๓ ข้อ) ได้แก่
 - (๑) มีผลงานที่เกิดจากความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
 - (๒) มีผลงานเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม
 - (๓) มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในการแก้ไขปัญหาและเพื่อการพัฒนา

๓. การประกาศผลผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

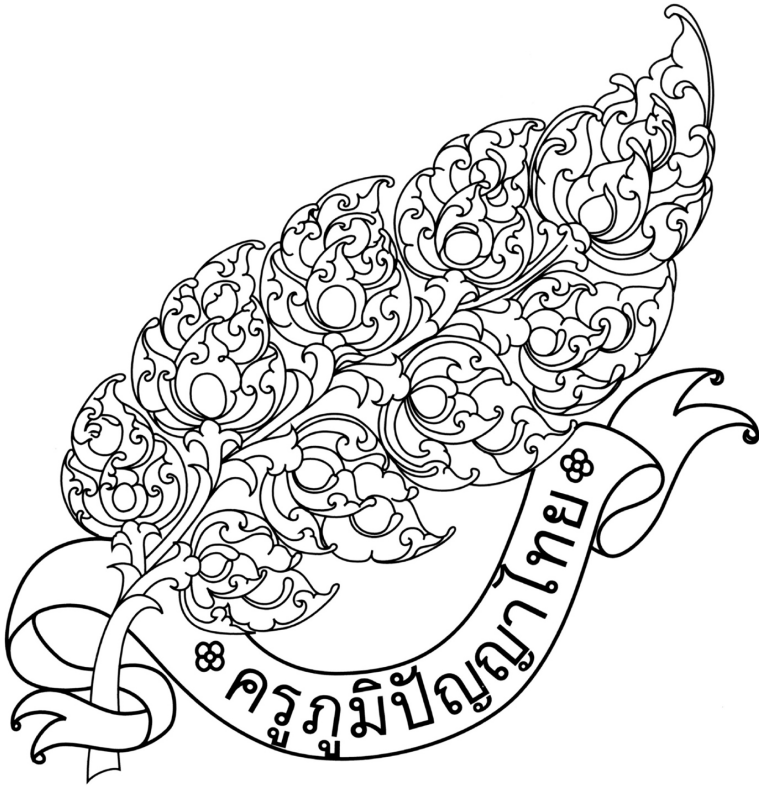
การประกาศผลผู้ทรงภูมิปัญญาที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะประกาศรายชื่อก็ต่อเมื่อมีผลการประเมิน ซึ่งคณะทำงานฯ ได้พิจารณาเรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะเงื่อนไขการประเมิน ภาคสนามนี้ ผู้ทรงภูมิปัญญาที่มีสิทธิ์ได้รับการประกาศผลได้รับการยกย่อง จะต้องผ่านเกณฑ์บังคับร้อยละ ๕๐ ในองค์ประกอบของแต่ละด้านดังต่อไปนี้

- ๑) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ๒ ข้อ ได้แก่ ข้อ (๑) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยอมรับของสังคม และข้อ (๓) มีความสามารถในการใช้ภูมิปัญญาด้านนั้นๆ
- ๒) ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประกอบด้วย ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อ (๒) มีการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการในการถ่ายทอดองค์ความรู้ (๓) มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญา และข้อ (๔) มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ภูมิปัญญา
- ๓) ด้านคุณภาพของผลงาน ประกอบด้วย ๑ ข้อ ได้แก่ ข้อ (๑) มีผลงานที่เกิดจากความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากจะผ่านเกณฑ์บังคับร้อยละ ๕๐ แล้ว ยังมีเงื่อนไขต่อมา คือ ผู้ทรงภูมิปัญญาจะต้องได้คะแนนโดยรวมตามแบบประเมินภาคสนามร้อยละ ๘๐ ตามประเด็นต่างๆ ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน และการให้นำหนักคะแนนแก่ผู้ทรงภูมิปัญญา

ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๔๔ คน โดยได้เข้ารับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ จาก รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล) ในวันที่พุธที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ ห้องอัมรินทร์ โรงแรม เอส.ดี.อเวนิว กรุงเทพมหานคร

เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ครุฑนิปยุตนาไทย

ลักษณะของเข็มเชิดชูเกียรติครุฑนิปยุตนาไทย

มีลักษณะเป็นช่อสายกระจิงตาอ้อย ๙ ช่อ ที่ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนขอขบข้ายุวมิปัญญาไทย ๙ ด้าน ประกอบด้วยข้อความ “ครุฑนิปยุตนาไทย” ที่ทำด้วยเงินบริสุทธิ์ และเกสรทั้ง ๙ ช่อ ทำด้วยทองคำแท้

ความหมาย

หมายถึง ความเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาของครุฑนิปยุตนาไทยด้านใดด้านหนึ่งใน ๙ ด้าน ได้แก่ ด้าน เกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และ ประเพณี และด้านโภชนาการ

ผู้ออกแบบ

นายอนนทิวรรณ จันทนะผลิน อาจารย์ภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง การยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำโครงการสรรหาและคัดเลือกครุภูมิปัญญาไทย โดยสรรหาบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาใน ๙ ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุน และธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษา และวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย สนับสนุนการเผยแพร่ และถ่ายทอดภูมิปัญญาเข้าสู่การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย นั้น

บัดนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ดังนี้

ครุภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ

๑. จำสับโทสุทิน ทองเอี่ยม	ด้านเกษตรกรรม
๒. นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๓. นางลัดดา ไพโรเจริญศรี	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๔. นายประสิทธิ์ วุ่นพัก	ด้านการแพทย์แผนไทย
๕. น.ส.ปาริชาติ บุญธิมมา	ด้านการแพทย์แผนไทย
๖. นายสมทบ สอนราช	ด้านการแพทย์แผนไทย
๗. นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์	ด้านการแพทย์แผนไทย
๘. นายองอาจ พงษ์โนรี	ด้านการแพทย์แผนไทย
๙. นายมานพ ชัยบัวคำ	ด้านจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๐. นายกมล อภิธนนัง	ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
๑๑. นางบัวตอง แก้วพิน	ด้านศิลปกรรม
๑๒. น.ส.ศันสนีย์ อินสาร	ด้านศิลปกรรม
๑๓. นายอุ้นเรื่อน หงษ์ทอง	ด้านศิลปกรรม
๑๔. นายประเสริฐ ขวัญเผือก	ด้านภาษาและวรรณกรรม
๑๕. นายอินตา เลาคำ	ด้านภาษาและวรรณกรรม
๑๖. นางสังเวียน ปราบรมภ์	ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

ครุภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. พระครูเกษมธรรมานุวัตร	ด้านศิลปกรรม
๒. พระอธิการสมบุรณ์ วิสุทฺโธ (นิมิตร)	ด้านการแพทย์แผนไทย
๓. นายถาวร สรรสมบัติ	ด้านเกษตรกรรม
๔. นายบุญมี สุระโคตร	ด้านเกษตรกรรม
๕. นางรวงทอง สุภิชะ	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๖. นางสุภาณี ภูแล่นกั	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๗. นางหนูจิ้น ศรีนัมมัง	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๘. น.ส.ประกายศรี รุ่งเรืองอริโย	ด้านการแพทย์แผนไทย
๙. นายสีทา มงคลแก้ว	ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๐. นางจินตนา เย็นสวัสดิ์	ด้านศิลปกรรม
๑๑. นายฉลาด ส่งเสริม	ด้านศิลปกรรม
๑๒. นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ	ด้านศิลปกรรม
๑๓. นายดวง ว่างสาหลุน	ด้านภาษาและวรรณกรรม
๑๔. นายทองไกร ปัญจะแก้ว	ด้านภาษาและวรรณกรรม
๑๕. นายสมชาย ฐานเจริญ	ด้านภาษาและวรรณกรรม

ครุภูมิปัญญาไทยภาคกลางและตะวันออก

๑. จำลิบเอกไพฑูล พันธธาตุ	ด้านเกษตรกรรม
๒. นายยวง เขียวนิล	ด้านเกษตรกรรม
๓. นายวิชา ทองโสภ	ด้านเกษตรกรรม
๔. นายสำรอง แดงพลับ	ด้านเกษตรกรรม
๕. นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल	ด้านเกษตรกรรม
๖. นางซ้อง จบศรี	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๗. นายบัณฑิตย์ พินิจสุขใจ	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๘. นายพิสุจน์ ใจเที่ยงกุล	ด้านภาษาและวรรณกรรม
๙. นายสมโภชน์ วาสุกรี	ด้านภาษาและวรรณกรรม

ครุภูมิปัญญาไทยภาคใต้

๑. พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์	ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี
๒. นายต่อเลื้อง สะตือบา	ด้านเกษตรกรรม
๓. ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล	ด้านเกษตรกรรม
๔. นายแสวง ภูศิริ	ด้านเกษตรกรรม
๕. นายกิตติทัต ศรวงศ์	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๖. นายปลื้ม ชูคง	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

๗. นายขจรศักดิ์ เทพนุ้ย	ด้านการแพทย์แผนไทย
๘. นายสมบูรณ์ ทิพย์นุ้ย	ด้านการแพทย์แผนไทย
๙. นายช่วง เรืองแก้ว	ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
๑๐. นางดวง วังบุญดง	ด้านศิลปกรรม
๑๑. นายเทพสิน ผ่องแก้ว	ด้านศิลปกรรม
๑๒. นายปิยะ สุวรรณพฤษ์	ด้านศิลปกรรม
๑๓. นายสวน หนูดลละ	ด้านศิลปกรรม
๑๔. นายประเสริฐ รักษ์วงศ์	ด้านภาษาและวรรณกรรม

ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายชัยศ อิมสุวรรณ์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา รักษาราชการแทน

เลขาธิการสภาการศึกษา

ครุภูมิปัญญาไทย

๑. ด้านเกษตรกรรม
๒. ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
๓. ด้านการแพทย์แผนไทย
๔. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน
๖. ด้านศิลปกรรม
๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม
๘. ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี
๙. ด้านโภชนาการ

เพื่อให้มีการนำองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทยเข้าสู่ระบบการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย ให้ปรากฏแก่สังคม และเป็นเกียรติภูมิแก่องค์ตระกูลสืบไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมกิจกรรมเรียนรู้ครุภูมิปัญญาไทยขึ้นเพื่อดำเนินการสรรหาบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญา ยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทยขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ครุฑมณีปัญญาไทย
ภาคเหนือ

จำสืบทอดกัน ทองเอี่ยม
นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์
นางลัดดา ไพโรจน์ฤกษ์
นายประสิทธิ์ วุ่นพิง
นางสาวปาริชาติ บุญธิมา
นายสมทบ สอนราช
นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์
นายองอาจ พงษ์โนรี
นายมานพ ธีชัยคำ
นายกมล อภิธนัง
นางบัวตอง แก้วพิน
นางสาวคันสนีย์ อินสาร
นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง
นายประเสริฐ ขวัญเพ็ชร์
นายอินตา เลาคำ
นางสังเวียน ปรารมภ์

จำสืบทอสุทิน ทองเอี่ยม ครุฑมีปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

จังหวัด
เชียงใหม่

จำสืบทอสุทิน ทองเอี่ยม เกิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๐ ที่บ้านป่าแฝก บ้านเลขที่ ๖๕ หมู่ ๓ ต.ป่าแฝก อ.งิ้วราย จ.สุโขทัย เป็นบุตรนายตื้อ นางสนม ทองเอี่ยม เป็นบุตรคนที่ ๔ ในพี่น้อง ๔ คน สมรสกับนางลัดดาวลัย ทองเอี่ยม (บุตรดี)

ครุฑมีปัญญา ทองเอี่ยม ผลิตผันชีวิตลาออกจากราชการทหาร มาประกอบอาชีพเกษตรในถิ่นฐานบ้านเกิด นอกจากจะดูแลบิดาที่ป่วยเป็นอัมพฤกษ์ และตั้งใจทำในสิ่งที่ตนเองตั้งใจ กระทั่งนำพาครอบครัวสามารถยืนหยัดได้ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เลี้ยงชีพ จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จนถึงวันนี้ ได้เป็นบุคคลต้นแบบในท้องถิ่นอำเภอ งิ้วราย จังหวัดสุโขทัย

ครูสุทิน ในวัยเยาว์เป็นลูกเกษตรกรธรรมดาๆ เข้าเรียนที่โรงเรียนใกล้บ้าน จนจบภาคบังคับ ในขณะที่กำลังเรียนหนังสือ ได้ช่วยครอบครัวทำสวนปลูกผักปลอดสาร ไร่กินในครอบครัว และกันส่วนแบ่งขายในละแวกหมู่บ้าน จนเติบโตใหญ่ก็ได้เข้ารับราชการทหารที่กองพลทหารราบที่ ๔ ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก แต่ก็ยังไม่ทิ้งในสิ่งที่ตนชอบ ผู้บังคับบัญชาจึงให้ทำแปลงเกษตรภายในค่าย จนมีความเชี่ยวชาญชำนาญในด้านต่างๆ ได้รับรางวัลยกย่องเชิดชู ผู้มีความประพฤติดีและมีผลการปฏิบัติงานดีเด่น อย่างต่อเนื่องหลายปี และเมื่อได้ลาออกกลับมาอยู่บ้าน ก็ได้นำความรู้มาลงมือทำในพื้นที่บ้านตน

ตำบลป่าแฝก อำเภอกงไกรลาส และพื้นที่ในอดีตละแวกใกล้เคียง จะทำนาเป็นหลัก แต่ทำเท่าไรก็ไม่พอทุน เป็นหนี้เป็นสินกันเกือบจะทุกครัวเรือน ครูสุทินได้นำเอาความรู้ที่สั่งสมมาปฏิบัติ ชักชวนให้คนใกล้ชิด และญาติพี่น้อง ในกลุ่มบ้านให้หันมาน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ทำให้ครัวเรือนเกิดรายได้หมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ด้วยการลดความเสี่ยงไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว และใช้วิธีคิดแบบเกษตรจนเจือซึ่งกันและกัน สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวต่างดีขึ้นเป็นลำดับ

“ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เลี้ยงชีพ ในสภาวะสังคมที่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นทุกวัน แต่ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จนถึงวันนี้เป็นบุคคลต้นแบบในท้องถิ่นอำเภอทองไทรลาด จ.สุโขทัย...”

การที่ จำลิบโทสุทิน ทองเอี่ยม ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๖๕ หมู่ที่ ๓ ต.ป่าแฝก อ.ทองไทรลาด จ.สุโขทัย ๖๔๑๗๐
โทร. ๐๘๖ - ๙๑๗ - ๗๐๕๒

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลด้านความมีน้ำใจกับครูและญาติมิตร และ รางวัลด้านความเป็นผู้นำ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ / รางวัลด้านการยกย่องเชิดชูคนดี ตามโครงการเมืองไทยเมืองคนดี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย / รางวัลเกษตรกรดีเด่น สาขาไร่นาสวนผสม ระดับจังหวัด และระดับเขต สำนักงานส่งเสริมและพัฒนามากษัตริย์ที่ ๙ จังหวัดพิษณุโลก กรมส่งเสริมการเกษตร / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
เชียงใหม่

นายบุญรัตน์ กิพย์รัตน์ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๙๘ ที่แขวงสบแม่เช่า อ.หางดง จ.เชียงใหม่ บิดาชื่อ นายดี บุญรัตน์ และ นางบัวผัน บุญรัตน์ มารดา ครอบครัวมีอาชีพเป็นช่างปั้นดินเผา ทำให้เป็นผู้มีฝีมือซ่อมสร้างและทำงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างหลากหลาย

ครูบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ เป็นช่างปั้นดินเผาที่ได้รับการยอมรับถึงความละเอียดลออ มีฝีมือปลั่งความสร้างสรรค์ทางด้านงานช่างแกะสลักกะลามะพร้าวให้เป็นกะโหลกซอ ได้เข้าไปทำงานเป็นช่างกลึงเครื่องดนตรีล้านนาในวังของ เจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ ถึง ๒๐ ปี เมื่อได้พบกับอาจารย์ภาवास บุนนาค ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองราชเลขาธิการ สำนักพระราชวัง ได้เมตตาชักชวนมาเป็นช่างซ่อมเครื่องดนตรีไทยในพระบรมมหาราชวัง ผลงานการทำซอสามสายล้วนได้มาตรฐานแบบโบราณ ไม่ว่าจะเป็น ลูกบิดซอด้วง ซออู้ จะเข้ ลูกบิดสะล้อ และลูกมะหวดซอด้วง ล้วนได้รายละเอียดสัดส่วนความงาม ความสมบูรณ์แบบองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการกำธของเสียงซอ อย่างยากจะหาฝีมือเทียบเท่า

ได้ชื่อว่าเป็นช่างทำซอที่ใส่ใจในรายละเอียด ช่างสังเกต และพิถีพิถัน ตั้งแต่การคัดเลือกวัสดุ การสรรหาไม้มาแกะ กลึง จนเป็นซอสามสายที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งมาตรฐานรูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก สี และความกำธของเสียงตามแบบซอสามสายของโบราณ ในพระบรมมหาราชวัง

นับว่าเป็นงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์การทำซอสามสาย ที่สอดประสานเข้ากับงานหัตถกรรมอุตสาหกรรมของงานช่างเครื่องดนตรีไทยโบราณ ซึ่งได้รับการเผยแพร่ผลงานและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ศิษย์ต่อมาจนปัจจุบัน ให้คำแนะนำอย่างไร้รู้เหนียว พร้อมยกตัวอย่างประกอบเล่าบอกโดยมิปิดบัง เป็นประโยชน์โดยรวม

นอกจากงานการซ่อมเครื่องดนตรีไทยโบราณในพระบรมมหาราชวังแล้ว ครูบุญรัตน์ไม่เพียงได้เรียนรู้วิชาการเกี่ยวกับซอสามสายที่ได้มาตรฐานแบบโบราณจากอาจารย์ภาवास ซึ่งได้ถอดแบบมาจากซอสามสายโบราณที่เก็บรักษาไว้ในพระบรมมหาราชวัง ด้วยความใส่ใจในทุกรายละเอียด

“...ครุบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ เป็นช่างปั้นดินเผา มีฝีมือด้านงานช่างแกะสลักกะลามะพร้าว ให้เป็นกะโหลกชอ ซึ่งมีความละเอียดลออ พักพิกัน มีความสร้างสรรค์ ได้เข้าไปทำงานเป็นช่างกลึงเครื่องดนตรีล้านนาในวังของ เจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ และต่อมาก็ได้เข้าไปเป็นช่างเป็นช่างซ่อมเครื่องดนตรีไทยโบราณในพระบรมมหาราชวัง...”

อีกหลายปี ได้ขอลาออกจากการเป็นช่างซ่อมเครื่องดนตรีไทยโบราณในพระบรมมหาราชวัง กลับมาอยู่กับเจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ อีกครั้ง และเมื่อสิ้นเจ้าสุนทรฯ แล้ว ได้กลับมาทำอาชีพช่างซ่อมเครื่องดนตรีไทยโบราณ และสร้างสรรค์เครื่องดนตรีไทยอื่นๆ ที่ไม่ใช่ซอสามสาย เช่น ซออู้ กระจับปี่ บัณเฑาะว์ และเครื่องดนตรีล้านนาที่บ้าน และถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ทุกรุ่นอย่างมิปิดบัง จนปัจจุบัน

การที่ นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ ได้นำความรู้ ความสามารถด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๘๙/๗ แขวงสบแม่ป่า อ.หางดง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๓๐ โทร. ๐๖๒-๙๒๕-๖๙๔๒

เกียรติคุณที่ได้รับ : ร่วมการค้นคว้าวิจัยวิธีการดัดกะลาชอตามมาตรฐานกะโหลกชออย่างโบราณร่วมกับ ศ.อุดม อรุณรัตน์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ / รางวัลภูมิแผ่นดินปั้นล้านนา สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน / ครูช่างศิลปหัตถกรรม ช่างเครื่องดนตรีไทย จังหวัดเชียงใหม่ / บรรเลงวงเครื่องสายเฉพาะพระพักตร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนักดนตรีใช้ซอสามสายงาเข้าง ที่ครุบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์ สร้าง เป็นเครื่องดนตรีเอกในวง / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรมทำซอสามสาย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นางลัดดา ไพรเจริญศรี ครุฑมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและกัตถกรรม

จังหวัด
เชียงใหม่

นางลัดดา ไพรเจริญศรี เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๗ ชุมชนบ้านสันดินแดง บนดอยสูง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ เรียนโรงเรียนบนดอย จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทำเกษตรกรรมบนดอย ได้ซึมซับรับเอาภูมิปัญญางานทอผ้าพื้นเมืองประจำเผ่าปกากะญอไว้ ตั้งแต่การปลูกฝ้าย เก็บฝ้ายมาปั่นเป็นเส้นด้าย แล้วนำมาย้อมสี ก่อนทอเป็นผืนผ้าไว้ใช้

เมื่อว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรม ได้ใช้เวลาเรียนรู้การทอ แล้วเริ่มฝึกฝนการทอแบบมีลวดลายยกดอกจากปู่ ย่า ตา ยาย และบรรดาผู้รู้ในชนเผ่าไว้ทุกอย่าง ทั้งวัตถุดิบที่ใช้วัสดุจากธรรมชาตินำมาย้อมเส้นด้ายให้เกิดสีสีนต่างกันตามความต้องการ จดบันทึกทุกอย่างเก็บไว้เป็นสูตรใช้ถ่ายทอดความรู้ ทั้งในชนเผ่าเดียวกัน เชิญชวนกลุ่มชาวบ้านร่วมทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ นำไปออกร้านในงาน ได้รับความนิยมนมากขึ้นเป็นลำดับ เมื่อมูลนิธิไทยรักษ์ป่า และบริษัทไฟฟ้า EGGO Group (มหาชน) ได้เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมเกิดการพัฒนา จนเกิดรายได้ที่มั่นคง

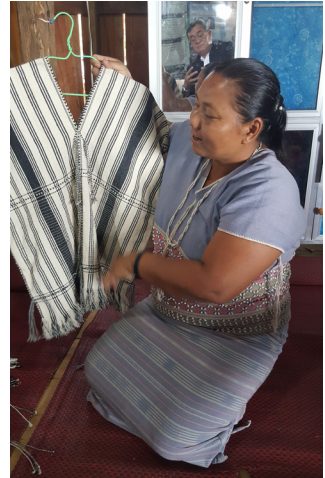
ชีวิตไม่เคยหยุดนิ่ง ได้พากลุ่มแม่บ้านศึกษาดูงานการทอผ้าย้อมสีธรรมชาตินอกพื้นที่ นำความรู้ใหม่เข้ามาพัฒนางาน ทั้งการทอ การจัดวางสี การทอลวดลายดั้งเดิม และลวดลายประยุกต์ ได้เทคนิคใหม่ๆ มาปรับใช้กับสีธรรมชาติให้เกิดสีต่างๆ ได้มากขึ้นกว่าเดิม แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ผ้าทอและรวบรวมลายผ้าของชนเผ่าเอาไว้อย่างเข้มแข็งเพื่อไม่ให้สูญสลายพร้อมกับศึกษาเพิ่มเติมลวดลายใหม่ๆ ที่ไปพบตลอดเวลา

นอกจากจะทุ่มเททางด้านสิ่งทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ทอโดยใช้ “กี่เอว” เครื่องมือที่ใช้ทอผ้าของคนชนเผ่ามาตั้งแต่อดีต ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ใช้งานได้อย่างเหมาะสม สามารถนำติดตัวไปได้ทุกหนแห่ง เพราะต้องอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นบ่อยครั้ง สามารถทอเครื่องนุ่งห่มได้ทุกสถานที่และทุกช่วงเวลา แม้ นั่งล้อมวงพูดคุย ทอผ้าไปด้วยในกลุ่มแม่บ้านชาวปกากะญอ บ้านสันดินแดง

จากการที่ได้ไปในที่ต่างๆ แล้วนำกลับมาประยุกต์งานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของบ้านตน จึงตอบความต้องการลูกค้าได้เป็นอย่างดี นำไปสู่การสร้างงาน ได้ทั้งความเชี่ยวชาญชำนาญในการย้อมสีเส้นด้ายจากวัสดุธรรมชาติ และการทอผ้าด้วยกี่เอวแล้ว ยังได้คิดริเริ่มการย้อมสีฝ้ายให้มีความแตกต่างไปจากเดิมที่เคยมีมา การจัดวางตำแหน่งสีให้สอดคล้องลงตัวกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมา จนเป็นที่ยอมรับ และได้นำความรู้ไปเผยแพร่ให้กับเยาวชนในที่ต่างๆ ทั้งคนบนดอยและคนพื้นราบ เพื่อจะได้นำเอาไปใช้ในการประกอบอาชีพ มีการจดบันทึกไว้เป็นสูตรสำหรับใช้ในการย้อมสีเส้นด้าย เพื่อให้เกิดความสม่ำเสมอใกล้เคียงกันมากที่สุด

ความรู้ความสามารถของครู ล้วนเป็นที่ประจักษ์ในกลุ่มผู้นิยมผ้าทอมือชนเผ่าอย่างมาก ทำให้เกิดการจ้างทำชิ้นงานที่ไม่เคยมีชนเผ่าใดสามารถทำได้มาก่อน โดยเฉพาะการทอผ้าด้วยกี่เอวที่มีข้อจำกัดทั้งในด้านความกว้างและความยาวของผืนผ้ามากเกินไปเกินกำลังของผู้ทอ เป็นภาระของผู้ทอที่ต้องแบกม้วนผ้าทอไปในที่ต่างๆ มักกำหนดผ้าให้สั้นลง แต่ได้หาทางทอผ้าให้มีขนาดความกว้าง และทอต่อเนื่องให้มีความยาวเพิ่มขึ้น ทันยุคสมัยหลายรูปแบบสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้มากขึ้น เช่น เสื้อเชิร์ตผู้ชาย เสื้อผู้หญิง ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ถูย้อมผ้าถุงสตรี ชุดเดรสตามแฟชั่น และผ้าคลุมที่นอน

“...หลังว่างเว้นจากการทำเกษตร เธอได้ใช้เวลาเรียนรู้อาการของผ้าพื้นจนเกิดความชำนาญแล้วเริ่มฝึกฝนการทอแบบมีลวดลาย ยกดอกจากปู ย่า ตา ยาย และบรรดาผู้รู้ในชนเผ่าไว้ครบถ้วน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการใช้วัสดุจากธรรมชาติมาใช้เป็นวัตถุดิบที่นำมาย้อมเส้นด้ายให้เกิดสีสันแตกต่างกัน โดยได้จัดบันทึกการนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ เพื่อเก็บไว้เป็นสูตรสำหรับใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น ทั้งในชนเผ่าเดียวกัน และใกล้เคียง...”

ครูลัดดาได้เป็นวิทยากรอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชน ขณะที่เข้ามาศึกษาดูงานและอบรมในหมู่บ้าน ทั้งยังได้เดินทางไปให้ความรู้ตามสถานที่ต่างๆ อย่างไม่ปิดบัง

การที่ นางลัดดา ไพโรเจริญศรี ได้นำความรู้ ความสามารถด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอดศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๒๔๕ หมู่ที่ ๑๕ ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๖๐
โทร. ๐๙๓-๑๗๔-๓๐๖๓

เกียรติประวัติ : รวมกลุ่มชาวบ้านและจดทะเบียนกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน กับสำนักงานเกษตรอำเภอจอมทอง จ.เชียงใหม่ / สมาชิกแม่บ้านกลุ่มทอผ้า เสนอชื่อให้เป็นประธาน การบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอของกลุ่ม / ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายประสิทธิ์ วุ่นพัก ครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นายประสิทธิ์ วุ่นพัก เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ ต.บ้านสวน จ.สุโขทัย เป็นบุตรคนที่ ๘ ในจำนวนพี่น้อง ๑๒ คน ของ นายสุก และนางตุ้ วุ่นพัก สมรสกับ นางสาวฉลาด ถึกสาย ครูประสิทธิ์ วุ่นพัก ได้รับการสืบทอดความรู้การนวดจับเส้นเอ็นและกระดูกจาก นายล่า ถึกสาย บิดาของภรรยา เป็นครูคนแรกที่สอนทุกอย่างแบบตัวต่อตัวประมาณ ๒ ปี จนจำได้ทุกขั้นตอนและได้ศึกษาเพิ่มเติมด้านนวดแผนไทย ทั้งสามารถประดิษฐ์อุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือและรักษาผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต เนื่องจากจบปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาลัยการพลศึกษาสุโขทัย ทำให้มีความรู้ในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับผู้ป่วยต่างๆ อาทิ เครื่องนวดมือสำหรับผ่อนคลายกล้ามเนื้อ สร้างห้องอบสมุนไพร โดยใช้ก๊าซธรรมชาติจากมูลสัตว์ การทำลูกประคบสมุนไพร ได้อีกด้วย

ต่อมาได้ไปศึกษาหลักสูตรต่างๆ จากหลายสถาบัน ที่เกี่ยวกับการนวดตัว ฝ่าเท้า การทำลูกประคบจากสมุนไพร เกิดความเชี่ยวชาญ และได้ถ่ายทอดความรู้ โดยการจัดตั้งศูนย์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นนวดแผนไทย เปิดรักษาผู้ป่วยเฉลี่ย ๒๕๐ คน/เดือน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่บ้านสวน จ.สุโขทัย ขณะเดียวกันยังเป็นวิทยากรให้โรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยงานรัฐ/เอกชน ประชาชนทั่วไปมากมาย ทั้งภายในจังหวัดสุโขทัย และจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ เป็นเวลากว่า ๒๘ ปี

ครูประสิทธิ์ สามารถสร้างองค์ความรู้การแพทย์แผนไทยให้ได้รับการเผยแพร่ ล้วนเป็นคุณประโยชน์ต่อผู้ได้รับการถ่ายทอด จากรุ่นสู่รุ่นที่นำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ ดูแลตนเองและรักษาผู้ป่วยได้ ทำให้องค์ความรู้การนวดแผนไทย สมุนไพร ไม่สูญหายไปกับตัวบุคคล

สำหรับการจัดการเรียนการสอน สอนตามหลักสูตร สอนตัวต่อตัว และสอนเป็นกลุ่ม ทั้งในและศึกษานอกระบบ กำหนดเป็นขั้นตอน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องของประโยชน์สมุนไพรไทย สมุนไพรในครัวเรือน การนวดแผนไทยหลากหลายวิธีการในวิชาสุขศึกษา ที่มีการสอนถึงการนวดแผนไทยด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ อาทิ การนวดอ่อนคลาย การจับจุดเฉพาะทาง การนวดฝ่าเท้า การอบสมุนไพร การรักษากระดูกโดยการต่อประสานกระดูก การจับเส้นเอ็น จนเกิดความชำนาญ

“...ครูประสิทธิ์ วุ่นพิก ได้รับการสืบทอดความรู้การนวดจับเส้นเอ็นและกระดูกจาก นายลำ
ถึกสาย บิดาของภรรยา ซึ่งเป็นครูคนแรกทีสอนแบบตัวต่อตัวประมาณ ๒ ปี จนจำได้ทุก
ขั้นตอนจึงแยกมาทำเอง และได้ศึกษาเพิ่มเติมด้านการนวดแผนไทย ทั้งยังมีความสามารถในการ
การประดิษฐ์อุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต เครื่องนวดมือสำหรับพ่อน
คลายกล้ามเนื้อมือ ห้องอบสมุนไพร ลูกประคบ อีกด้วย ...”

การที่ นายประสิทธิ์ วุ่นพิก ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านการ
แพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จน
ประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่อง
เชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการ
ศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม
อัธยาศัย สืบไป

ปัจจุบันอยู่ที่ : เลขที่ ๑๑๑/๑๑ หมู่ที่ ๖ บ้านมนศิริ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย ๖๔๑๒๐
โทร. ๐๘๗-๕๖๘-๑๙๑๔

นางสาวปาริชาติ บุญธิมา ครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นางสาวปาริชาติ บุญธิมา เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๐๒ ที่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ในครอบครัวเกษตรกรค่อนข้างยากจนและมีบ้านอยู่ในชุมชนที่ห่างไกล ความเจริญ เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๔ คน บิดาชื่อ นายทอง บุญธิมา มารดาชื่อ นางจิ้น บุญธิมา อาชีพเกษตรกร ทำสวนกระเทียมและยาสูบ

ครูปาริชาติเรียนหนังสือจบเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วไม่ได้เรียนต่อ เนื่องจากต้องออกมาช่วยครอบครัวทำงาน ส่งให้น้องๆ ได้เรียนหนังสือ เป็นผู้ที่รักการเรียนรู้ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นนิตย เมื่อคนในครอบครัวหรือคนในชุมชนเจ็บป่วย มักจะได้รับมอบหมายให้ปวดและเก็บพืชสมุนไพรมาปรุงยารักษา ทำให้เกิดเรียนรู้ถึงจุดบกพร่องหรือตำแหน่งสำคัญต่างๆ ในร่างกายที่เป็นเหตุแห่งอาการปวดเมื่อย สามารถจดจำเรียนรู้การใช้พืชสมุนไพรและวิธีการรักษาแบบพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี

เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่
มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับการ
แพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น ครู
ปาริชาติจึงตั้งใจเรียนรู้และนำ
สิ่งที่ได้รับมาทดลอง ฝึกฝนกับ
ตนเองก่อน ทำให้มีความเข้าใจ
ลึกซึ้งเกี่ยวกับการแพทย์แผน
ไทยและการใช้พืชสมุนไพร
เพิ่มมากขึ้น ทั้งสมุนไพร
สำหรับรักษาแผลสด แผล
เรื้อรัง และสมุนไพรสำหรับผู้
หญิง (และมารดา) อยู่ไฟหลัง
คลอดบุตร และสมุนไพรบาง
ชนิดต้องเข้าไปเสาะหาในป่า

ใน พ.ศ. ๒๕๕๔ ครูปาริชาติ ได้จัดตั้งศูนย์ออมมณูบ้านโป่งงาม ในบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับที่ตั้งบ้าน เพื่อเป็นสถานที่
ดูแลสุขภาพผู้เจ็บป่วยเบื้องต้น เน้นรักษาโดยการนวด การฝึก
อบรมใช้พืชสมุนไพรและการปรุงยา พัฒนาเป็นสินค้าและนำส่ง
ประกวด ให้กับนักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจเรียนรู้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
ได้รับรางวัลจากผลงานต่างๆ มากมาย

อาทิ การทำสมุนไพรไล่ยุงโดยกรรมวิธีกลั่นน้ำตะไคร้โดยใช้
หม้อดิน และกระบอกไม้ไผ่ การแปรรูปสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์
ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ แชมพู ลูกประคบ ยาหม่อง น้ำมัน
โพล และสมุนไพรแช่เท้า การรักษาด้วยการนวดและมีทักษะใน
การทำสปาที่บ้าน โดยใช้ศูนย์ออมมณูบ้านโป่งงาม เป็น
สถานที่ให้บริการ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน

เมื่อมีการคัดเลือกคนในหมู่บ้านให้เป็นอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทน
ของหมู่บ้าน และมีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ต่างๆ เกี่ยว
กับการดูแลสุขภาพ ซึ่งจัดโดยสาธารณสุขอำเภอ และหน่วยงานอื่นๆ

“...ครูจึงได้ริเริ่มรู้จักคบพร่องหรือตำหน่งสำคัญต่างๆ ในร่างกายที่เป็นเหตุแห่งอาการปวดเมื่อย และยังได้รับมอบหมายเป็นพี่ช่วยจัดหาสมุนไพรหรือสิ่งของต่างๆ สำหรับให้หมอบ้านนำมาใช้รักษาผู้ป่วย และบางครั้งก็อาสาไปช่วยโดยจัดหาและช่วยเหลือครอบครัวและชาวบ้านอยู่เสมอๆ ทำให้เกิดความคุ้นเคย ในวิธีการรักษาด้วยพืชสมุนไพร และสามารถจดจำพืชสมุนไพรและวิธีการรักษาแบบพื้นบ้านได้มาก..”

ครูปาริชาติมีวิธีการถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญในการผลิตสมุนไพรเพื่อการดูแลสุขภาพสุขภาพ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ด้วยวิธีบรรยายประกอบการสาธิต พาดูสมุนไพรที่ขึ้นตามธรรมชาติ และลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สอนส่วนตัวและกลุ่ม โดยร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายต่างๆ เช่น สภามอเมืองล้านนา เชียงราย ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลโป่งงาม ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยโป่งงาม และหน่วยงานการศึกษาอื่นๆ

การที่ นางสาวปาริชาติ บุญธิมา ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้าน การแพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่ สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการ สภากาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒๒ หมู่ ๖ ต.โป่งงาม อ.แม่สาย จ.เชียงราย ๕๗๑๓๐
โทร. ๐๘๙-๙๙๗-๑๕๕๐

เกียรติคุณที่ได้รับ : ครุภูมิปัญญา โรงเรียนอาชีวศึกษาแม่สาย / อาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่น / ประธานสภามอเมืองล้านนา อ.แม่สาย / ครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
พิจิตร

นายสมทบ สอนราช ครุฑมีปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นายสมทบ สอนราช เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๖ ที่บ้านไผ่รอบ เลขที่ ๑๒ หมู่ ๙ ต.ไผ่รอบ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร เป็นบุตรคนที่ ๑ ของนายสว่าง และ นางธารทิพย์ สอนราช ในจำนวนพี่น้อง ๔ คน สมรสกับนางไพเราะ สอนราช (เสรี พงศ์) มีบุตรชาย หญิง รวม ๓ คน

ครูสมทบ สอนราช เกิดในครอบครัวนายสว่าง หมอแผนโบราณผู้เป็นพ่อที่เชี่ยวชาญชำนาญการรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต กระจุกหัก โรคเด็กและโรคสตรี ศึกษาเรียนรู้จากตำรายาที่พ่อเขียนบันทึกไว้ด้วยลายมือมาตั้งแต่เป็นเด็ก และมีโอกาสเรียนการแพทย์แผนไทย จากหมอแผนโบราณชื่อดังพร้อมศึกษาตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ ตำราเวชกรรมไทยของกระทรวงสาธารณสุข และตำรายาของพ่อ จนแตกฉานเรื่องต้นไม้และพืชสมุนไพร

หลังจากได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ด้านเภสัชกรรมไทย เมื่อปี ๒๕๔๓ เริ่มให้บริการรักษาผู้ป่วยที่สถานีอนามัยตำบลเนินสว่าง สถานีอนามัยตำบลทุ่งใหญ่ และไปประจำอยู่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่รอบเหนือ และเริ่มจัดตั้งคลินิกบริการทางการแพทย์แผนไทย ให้การรักษาและดูแลสตรีก่อนและหลังคลอดบุตร ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยทั่วไป

โดยเฉพาะผู้ป่วยที่เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ได้จัดการฝึกอบรมญาติผู้ป่วยและผู้ดูแล ให้อำนาจการนวด อบ ประคบ เพื่อช่วยผู้ป่วยได้รับการฟื้นฟูอย่างถูกวิธี ไม่ต้องเคลื่อนย้ายมารับการรักษาที่โรงพยาบาล โดยใช้ภูมิปัญญาทางการแพทย์แผนไทย และการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง ตลอดจนถึงส่งเสริมการผลิตสมุนไพรอย่างง่ายให้กับสมาชิกเครือข่ายผู้ติดเชื้อ HIV และชมรมผู้สูงอายุตำบลไผ่รอบ และตำบลใกล้เคียง นำไปใช้ในการรักษาช่วยลดการใช้ยาในระบบลงได้

นอกจากนี้ครูยังได้ใช้เวลาเรียบเรียงหนังสือคู่มือการศึกษาหลักเภสัชกรรมไทย ไว้ถึง ๔ เล่ม จัดทะเบียนสงวนลิขสิทธิ์ไว้จัดเรียงเป็นหมวดหมู่ ตามสรรพคุณสมุนไพรไทย เพื่อเป็นมรดกของลูกหลานไทยศึกษาและทำความเข้าใจ นักศึกษาการแพทย์แผนไทยจะได้ใช้เป็นคู่มืออีกด้วย

“...ที่สำคัญ คือ การได้น้อมนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน เขาชน อาสาสมัครสาธารณสุข พืชสมุนไพรอายุ ให้อำนาจถึงประโยชน์ขององค์ความรู้แพทย์แผนไทย ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการใชสมุนไพรใกล้ตัว เป็นการพึ่งพาตนเองลดการใช้ยา เพื่อไม่ให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาที่สูง...”

ที่สำคัญ คือ การได้น้อมนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาใช้ถ่ายทอด ความรู้สู่ประชาชน เยาวชน อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้ดูแลผู้สูงอายุ คำนึงถึงประโยชน์ขององค์ความรู้แพทย์แผนไทย เพื่อเป็นการพึ่งพา ตนเอง ลดการใช้จ่าย เพื่อไม่ให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาที่สูง

จากการที่ท่านเข้ารับการเรียนรู้จากในมหาวิทยาลัยนเรศวร ทำให้ได้เรียนรู้ศาสตร์แขนงหนึ่งที่ทำกรักษาอาการโรคต่อในดวงตา ด้วยการบ่งเส้นประสาทตา บริเวณแผ่นหลังผู้ป่วย โดยการใช้หนาม หวาย แล้วนำมาฝีกฝนจนเกิดความชำนาญ ทำให้ผู้เข้ารับการรักษากลับมามีดวงตาที่มองเห็นได้ชัดเจนขึ้น เป็นที่ยอมรับของผู้ที่มา รับการรักษา โดยไม่ได้คิดค่ารักษาแต่อย่างใด

การที่ นายสมทบ สอนราช ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้าน การแพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝีกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึง ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการ ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การ ศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๙ ต.ไผ่รอบ อ.ไพรีประทับช้าง จ.พิจิตร ๖๖๑๙๐
โทร. ๐๕๖-๖๗๐๒๙, ๐๘๖-๔๔๑-๓๗๓๘

การศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ ๖ ร.ร.สามง่ามชมพูภัณฑ์ จ.พิจิตร / ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ / สาธารณสุขศาสตร์
บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช / ปริญญาสาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
วุฒิเกี่ยวข้องกับประกอบวิชาชีพ แพทย์แผนไทย : ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย เกษีกรกรมไทย เวชกรรม
ไทย หนังสือรับรองการเป็นครูรับมอบตัวศิษย์แพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรกรมไทย และประเภทเวชกรรมไทย การพดุงครรภ์
ไทย และ ประเภทการนวดแผนไทย

เกียรติคุณที่ได้รับ : หมอไทยดีเด่นจังหวัดพิจิตร กระทรวงสาธารณสุข ประชากรชาวบ้านดีเด่น / ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔
ด้านการแพทย์แผนไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ที่จังหวัดลำพูน เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน ของนายฮวด และนางเกษแก้ว ไตรศรีศิลป์ สมรสกับ น.ส.อรุณี โอภาส มีบุตรชาย ๒ คน หญิง ๑ คน

ครูสมบัติ ไตรศรีศิลป์ ได้รับการศึกษาในจังหวัดลำพูน ระดับชั้นประถมศึกษา ร.ร.เทศบาลประตูผี ร.ร.มงคลวิทยา และ ร.ร.เมธีวุฒิ มัธยมศึกษาตอนต้น ร.ร.เมธีวุฒิการ และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร.ร.จักรคำคณาทร ปริญญาตรี (ชีววิทยา) คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และปริญญาโท (ชีวสถิติ) คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล

เคยรับราชการเป็นอาจารย์ ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๘ จนถึงปี ๒๕๒๘ ลาออกไปทำงานเป็นตัวแทนขายประกัน เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้บริหารฝ่ายขาย แต่เนื่องจากมีความสนใจในแพทย์แผนไทย จึงเริ่มค้นคว้าจริงจังร่วมกับเพื่อนจัดตั้งสมาพันธ์การแพทย์แผนไทยล้านนา ปี ๒๕๒๔ โดยรวมบุคคลที่มีความรู้ภูมิปัญญาและยาพื้นบ้านล้านนา เข้ามาช่วยดูแลรักษาคนป่วยด้วยแพทย์แผนไทย และตั้งโรงเรียนพัฒนาปัญญาไท ตามแนวแพทย์แผนไทย และนำวิทยาศาสตร์สุขภาพมาอธิบายภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยอีกด้วย

เดินทางเป็นวิทยากร บรรยายและสาธิตให้ความรู้ และฝึกอบรมดูแลตนเอง แก่ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่สนใจเกี่ยวกับการฟั่งตนเองตามแนวแพทย์แผนไทย คิดกระบวนการทำการออกกำลังกายด้วยการใช้ผ้าขาวม้าไม่พลอง และเก้าอี้ จนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง

ผลงานมีหลายกิจกรรมทั้งการบรรยาย การสาธิต ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หน่วยงานราชการ อาทิ เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลตำบลสุเทพ เทศบาลตำบลบ้านกลาง จ.ลำพูน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย เจ้าหน้าที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จ.เชียงใหม่ ชุมชนท้องถิ่น ชมรมผู้สูงอายุ สมาคมवादไทย จ.เชียงใหม่ กงสุลใหญ่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ สมาคมฮากกา จ.เชียงใหม่

เกียรติคุณที่ได้รับ : รองนายกสมาคมธุรกิจบริการสุขภาพ / รองนายกสมาคมบวฒฒแผนไทย จ.ธุรกิจบริการสุขภาพ / รองนายกสมาคมแพทย์แผนไทย / เลขาธิการสมาพันธ์การแพทย์แผนไทยล้านนา

อาจารย์พิเศษ : แพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ / การแพทย์ทางสื่อ (แพทย์แผนไทย) ภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“...ครูสมบัติ ไตรศรีศิลป์ ส่วนใหญ่เป็นความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยการพึ่งตนเองตามแนวทางแพทย์แผนไทย การออกกำลังกายโดยการใช้ผ้าขาวม้า ไม้พลอง และเก้าอี้ รวมถึงการนำเอาวิทยาศาสตร์สุขภาพมาอธิบายภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

รวมถึงการนำเอาวิทยาศาสตร์สุขภาพมาอธิบายภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย เปิดโรงเรียนสอนแพทย์แผนไทยและเขียนหนังสือแพทย์แผนไทย จำนวน ๓ เล่ม การออกทีวี NBT แสดงถึงการออกกำลังกาย เป็นต้น”

ส่วนใหญ่เป็นความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยการพึ่งตนเองตามแนวทางแพทย์แผนไทย การออกกำลังกายโดยการใช้ผ้าขาวม้า ไม้พลอง และเก้าอี้ รวมถึงการนำเอาวิทยาศาสตร์สุขภาพเข้ามาอธิบายขยายความภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ให้เป็นที่เข้าใจ พร้อมกับเปิดโรงเรียนสอนแพทย์แผนไทยและเขียนหนังสือแพทย์แผนไทย ออกเผยแพร่ การออกทีวี NBT แสดงถึงการออกกำลังกาย เป็นต้น

การที่ นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์ ได้นำความรู้ ความสามารถด้านการแพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ผักผ่อน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ปัจจุบันอยู่ที่ : เลขที่ ๔๙ ต.หายนา/เมืองราย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐ โทร.
๐๕๓-๒๐๐-๓๐๐ และ ๐๘๑-๘๘๓-๗๘๔๕

นายองอาจ พงษ์โนรี ครุฑมีปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นายองอาจ พงษ์โนรี เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๙๒ ที่จังหวัดอุดรธานี ในครอบครัวหมอแผนโบราณ เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๓ คน ของนายเชียร พงษ์โนรี และนางบุญรอด พงษ์โนรี สมรสกับนางสาวสุทิน ทิอ่อน มีบุตรชาย ๑ คน บุตรหญิง ๒ คน

ครูองอาจ พงษ์โนรี เมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์และเข้ารับราชการเป็นครูตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และเริ่มศึกษาวิชาแพทย์แผนไทยอย่างจริงจัง จนกระทั่งสอบได้ใบประกอบวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยในสาขาเภสัชกรรมไทย เวชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทย และการนวดไทย จากกระทรวงสาธารณสุข และ สำเร็จวิชาแพทย์แผนไทยบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาสาธารณสุข ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓

จากการที่เกิดในครอบครัวหมอแผนโบราณ แม่เป็นหมอพื้นบ้าน ได้เห็นการรักษาผู้ป่วยจากพ่อ และการเก็บสมุนไพรในป่าเพื่อนำมาทำยารักษาโรค จึงมีใจรักและอยากศึกษาวิชาแพทย์แผนไทย หมั่นศึกษาเล่าเรียนวิชาการแพทย์แผนไทยจนได้ใบประกอบวิชาชีพ และมีความเชี่ยวชาญในระดับที่เป็นที่ยอมรับ

ได้เปิดสถานพยาบาลแผนโบราณหมองอาจ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อรักษาคนไข้ปฏุงยาสมุนไพรและยาแผนโบราณ และเป็นอาจารย์พิเศษเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย มาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบัน มีผลงานเป็นที่ปรากฏเด่นชัดและได้รับการแต่งตั้งเชิดชูเกียรติให้เป็น “หมอไทยดีเด่น” ทั้งในระดับจังหวัดและระดับเขต

เปิดสำนักอบรมและถ่ายทอดความรู้วิชาแพทย์แผนไทยและเป็นผู้สอนวิชาการแพทย์แผนไทยที่ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จ.พิษณุโลก ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน และที่สำนักเรียนวัดท่าทอง ตำบลวังกระพือ อำเภอมือง จ.อุตรดิตถ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ เผยแพร่ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยแก่สาธารณสุขชนทั้งทางหนังสือพิมพ์อุตรดิตถ์และการวิทยุ อสมท.

“ครูองอาจ พงษ์โนรี เกิดในครอบครัวหมอแผนโบราณ มีพ่อเป็นหมอแผนโบราณ แม่เป็นหมอพื้นบ้าน ในวัยเด็กได้เห็นการรักษาผู้ป่วยจากพ่อ และการเก็บสมุนไพรในป่าเพื่อนำมาทำยารักษาโรค จึงมีใจรักและอยากศึกษาวิชาแพทย์แผนไทยจากครอบครัวหมอแผนโบราณ...”

การที่ นายองอาจ พงษ์โนรี ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านการแพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้รับถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ปัจจุบันอยู่ที่ : เลขที่ ๒ หมู่ ๒ ต.วังกะพ้อ
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๑๗๐ โทร. ๐๘๗-
๒๐๓-๓๑๑๐

การศึกษา : ป.ภศ.สูง วิทยาลัยครุอุตรดิตถ์ แพทย์แผนไทยโบราณ สมาคมแพทย์แผนโบราณ แพทย์แผนไทยบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมสาร

เกียรติคุณที่ได้รับ : กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มนักวิชาการแพทย์แผนไทย / เกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ “หมอไทยดีเด่น ระดับจังหวัด” กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านการแพทย์แผนไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายมานพ ชัยบัวคำ

ครุฑมีปัญญาไทย

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายมานพ ชัยบัวคำ เกิดเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๓ คน ของนายฟอง ชัยบัวคำ และนางเป็ง ชัยบัวคำ สมรสกับ น.ส.นงคราญ ยามี มีบุตรหญิง ๑ คน

เมื่อตอนเป็นเด็กวัด ครูมานพ ชัยบัวคำ มีความขยัน วิริยะ
อุตสาหะ ได้ช่วยทำความสะอาดบริเวณวัด รวมทั้งคัดแยกขยะ
ต่างๆ ภายในวัดดูสะอาดเป็นระเบียบ ประพฤติปฏิบัติตนด้วย มิได้
รังเกียจต่องาน ทำให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการขยะเป็นอย่างดี
มีความสุขภาพเรียบร้อยต่อทุกคนที่เข้ามาที่วัด ทำให้เป็นที่ยอมรับ
นับถือและได้รับความไว้วางใจจากชุมชน เลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน
ของ บ้านโป่งศรีนคร

แม้จะเรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แต่เป็นผู้นำท้องถิ่น
ที่มีความเชี่ยวชาญในการคัดแยกขยะและนำสิ่งของใช้แล้วมาสร
ร้างมูลค่าให้กลับมาใช้ใหม่ ไม่ว่าจะเป็นชุดรับแขก เฟอร์นิเจอร์
สามารถทำให้นำกลับมาใช้ได้ใหม่ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ด้วยการได้จัดทำศูนย์เรียนรู้การบริหารจัดการขยะในชุมชนให้กับ
หมู่บ้านใกล้เคียง หน่วยงานและผู้สนใจทั่วไปมาเป็นเวลากว่า ๘ ปี
มีผู้รับการถ่ายทอดความรู้นี้ไปกว่า ๕,๐๐๐ คน

ตลอดระยะเวลาที่เป็นผู้ใหญ่บ้านได้พัฒนาตนเองและหมู่บ้าน
ใช้หลักในการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ทำให้
เกิดการพัฒนาขึ้นจนได้รับความไว้วางใจจากประชาชนตำบลโรง
ช้างให้เป็นกำนัน ซึ่งเป็นบ้านเกิด และได้รับเกียรติให้ดำรงตำแหน่ง
ทางสังคมต่างๆ

“...ตลอดระยะเวลาการเป็นผู้นำชุมชน ได้ถ่ายทอดความเชี่ยวชาญของตนโดยการเปิดหมู่บ้านให้เป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องของการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ Zero Waste โดยเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชน ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษภายในชุมชนทุกครัวเรือน รณรงค์การใช้ใบตองแทนถุงพลาสติก งดจุดธูปเทียนในงานศพ การสร้างชุมชนให้น่าอยู่ถูกสุขภาวะ...”

ตลอดระยะเวลาการเป็นผู้นำ ได้ถ่ายทอดความเชี่ยวชาญของตนโดยการเปิดหมู่บ้านให้เป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องของการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ Zero Waste เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชน ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สร้างชุมชนน่าอยู่ ถูกสุขภาวะในชุมชนปลูกผักปลอดสารพิษภายในชุมชนทุกครัวเรือน รณรงค์การใช้ใบตองแทนถุงพลาสติก งดจุดธูปเทียนในงานศพ สร้างชุมชนให้น่าอยู่ถูกสุขภาวะ ทำให้ชุมชนได้เป็นหมู่บ้านต้นแบบได้รางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานหมู่บ้านปลอดขยะ Zero Waste และรางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานบ้านสวยเมืองสุข เป็นที่ยอมรับในสังคมในการศึกษาดูงานของหมู่บ้านต่างๆ ที่ขอเข้ามาศึกษาดูงานมากกว่า ๕,๐๐๐ คน

การที่ นายมานพ ชัยบัวคำ ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๒๒ หมู่ ๑๑ ต.โรงช้าง อ.ป่าแดด จ.เชียงราย ๕๗๑๙๐ โทร. ๐๕๓-๗๖๑-๓๓๐
และ ๐๘๑-๒๘๙-๖๙๔๔

การศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ ๖

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลชนะเลิศ ถ้วยพระราชทาน หมู่บ้านปลอดขยะ Zero Waste / รางวัลชนะเลิศ รางวัลถ้วยพระราชทานบ้านสวนเมืองสุข / รางวัลก้านหินกองทองคำ / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายกมล อภิธนนัง ครุภูมิปัญญาไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

นายกมล อภิธนนัง เกิดเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ บ้านเลขที่ ๑๘๕/๑ หมู่ ๑๐ ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงราย เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๒ คน ของครอบครัวนายแก้ว อภิธนนัง และนางบัวผัน อภิธนนัง มีอาชีพค้าขาย สมรสกับ นางสาวรุ่งสุรีย์ คำลือ อาชีพแม่บ้าน บุตรชาย ๑ คน บุตรหญิง ๑ คน รวมทั้งหมด ๒ คน

เมื่อครั้งยังอยู่ในวัยเด็ก ครูกมล อภิธนนัง ได้ช่วยแม่ขายเนื้อหมู ขายผักทุกชนิดในตลาดสดบ้านดู่ เมื่อเป็นนักเรียนเคยเป็นกรรมการสหกรณ์โรงเรียนบ้านดู่ ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จบมัธยมศึกษาแล้วเรียนต่อจนได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สาขาเทคนิคอุตสาหกรรม) วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

“.. เริ่มต้นอาชีพทำการเกษตร เลี้ยงหมูหลุม เลี้ยงไก่ระบบปิด การปลูกสับปะรดนางแล พืชผักสวนครัวชนิดต่างๆ ปลอดภัยไร้พิษ ไร้สารพิษ ไร้ยาฆ่าแมลง ส่งเสริมอาชีพและเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่ประชาชน ทั่วไปและสมาชิกได้มีความรู้และเกิดการขยายผลในระดับชุมชน จนชุมชนมี รายได้เลี้ยงครอบครัวอย่างมีความสุข”

ห้วงชีวิตแห่งการเริ่มต้นการทำงานของครุภมม เริ่มต้นอาชีพทำการเกษตร เลี้ยงหมูหลุม เลี้ยงไก่ระบบปิด ปลูกสับปะรดนางแล พืชผักสวนครัวชนิดต่างๆ ปลอดภัยไร้พิษ ไร้สารพิษ ไร้ยาฆ่าแมลง ส่งเสริมอาชีพและเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่ประชาชน ทั่วไปและสมาชิกได้มีความรู้เกิดการขยายผลในระดับชุมชน จนชุมชนมีรายได้เลี้ยงครอบครัวอย่างมีความสุข

ทั้งหมดนี้ ดำเนินการตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ มาเป็นแบบอย่าง ผลงานล้วนประจักษ์ยอมรับร่วมกัน และเป็นตัวอย่างของบุคคลที่เข้าร่วมมือกับชุมชนสร้างหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลนางแล

เมื่อปี ๒๕๕๑ ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนางแล เขต ๒ ของเทศบาลตำบลนางแล และถูกมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนงานด้านงบประมาณต่างๆ ของเทศบาลฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลงานเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

เมื่อมาดำรงตำแหน่งประธานกองทุนหมู่บ้านป่าซางวิวัฒน์ ได้เข้าไปบริหารงานในเรื่องของการจัดสวัสดิการต่างๆ และส่งเสริมอาชีพให้แก่สมาชิกที่มีหนี้สินถาวร ที่ไม่มีโอกาสจะชำระหนี้สินทั้งหมดได้ จนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของกลุ่มประสบความสำเร็จทุกประการ พร้อมส่งเสริมสาธารณประโยชน์ลงสู่ชุมชนอย่างทั่วถึง จนผลงานได้รับรางวัล

การบริหารจัดการดีเด่นโดยหลักธรรมาภิบาล รางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งของจังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สามารถสร้างกองทุนมีเงินถึง ๑๔ ล้านบาท มีสวัสดิการต่างๆ การเยี่ยมไข้ งานศพฯ สร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงให้สมาชิก

เมื่อได้ รับ ตำแหน่ง ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลงานเป็นที่ยอมรับ ทั้งในระดับอำเภอ และ จังหวัด และได้รับตำแหน่งปราชญ์ชุมชนด้านกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งผลงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นที่รู้จักทั่วกันว่า เป็นปราชญ์ด้านกองทุน และกลุ่มออมทรัพย์

นอกจากนี้ ไม่เพียงผลงานจากการสร้างร้านค้าชุมชนของกลุ่มเท่านั้น ยังได้ใช้บ้านเป็นแหล่งผลิต ถ่ายทอดและเรียนรู้ ก่อเกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินและนำไปสู่พัฒนาสังคม การออกไปเป็นวิทยากรประชุมกลุ่มกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จ.เชียงราย ลงไปถึงกลุ่มอาชีพ กลุ่มปราชญ์ชุมชน ระดับอำเภอ เป็นการต่อยอดให้เกิดการตื่นตัวอย่างกว้างขวางอีกด้วย

ระยะเวลา ๑๗ ปีในการทำงานของ ครูกมล อภิธินั่ง กับการบริหารงาน และ ระยะเวลา ๑๐ ปี ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ มีเรื่องราวดีๆ มากมายเกิดขึ้นทั้งการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และ การใช้บ้านตนเองเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน การเดินทางออกไปถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน/นอกโรงเรียน/ตามอัยาศัย การก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สมาชิกกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การจัดทำสวัสดิการของกลุ่ม การสร้างเครือข่าย และการเผยแพร่ความรู้ การพัฒนากลุ่มอาชีพ ในจังหวัดเชียงราย ล้วนนำไปสู่ความเข้มแข็งส่งผลต่อการสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติอย่างแท้จริง

การที่ นายกมล อภิธินั่ง ได้นำความรู้ ความสามารถด้านกองทุน และธุรกิจชุมชน ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๘๕/๑ หมู่ที่ ๑ ต.นางแล อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย ๕๗๑๐๐
โทร. ๐๘๙-๘๓๘-๔๙๐๕

นางบัวตอง แก้วพื่น ครุภูมิปัญญาไทย ด่านศิลปกรรม

นางบัวตอง แก้วพื่น เกิดเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ ที่บ้านห้วยงู อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ เป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้อง ๗ คน บิดาชื่อนายคำฟู แสนพันธ์ และมารดาชื่อนางอินคำ แสนพันธ์ สมรสกับ นายสมบุรณ์ ปัญญามานะ มีบุตร ๒ คนด้วยกัน เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ มุมนานะฝึกฝนการขับชอ กระทั่งมีความสำเร็จในวิชาชีพ เป็นแม่แบบในการขับและแต่งบทชอไว้มาก ได้เผยแพร่วิธีการขับชอให้แก่ผู้สนใจสามารถใช้เป็นอาชีพได้

สมัยเมื่อวัยเยาว์ ครูบัวตอง แก้วพื่น ได้เรียนรู้การขับชอโดยเรียนกับครูตัวต่อตัว และใช้การท่องจำ จนจำได้แม่นยำดีแล้ว จึงนำมาขับชอประกอบเครื่องดนตรีปี่จุ่ม ซึ่งภายหลังได้นำแบบวิธีการเรียนรู้นั้นมาเป็นแนวทางสอนศิษย์ และให้ตัวอย่างการขับชอ เพิ่มเติมเทคนิคการสอนผ่านสื่อเทคโนโลยีมากมาย

“... เมื่ออายุได้ ๑๓ ปี ไปสมัครเรียนการขับซอ และฝึกวิธีขับซอกับครูกำป็น เงาใส แห่งบ้านทุ่งหลวง อำเภอรัวว ชัยนคมันเพียรท่งจ่าบทซอและฝึกขับร้องทำนองซอต่างๆ กระทั่งจดจำได้อย่างแม่นย่า ในทุกบทุกทำนองซอที่ครูสั่งสอน เช่น ทำนองซอตั้งเซียงใหม่ ทำนองจะปุ ทำนองละม้าย ทำนองเจี้ยว ทำนองพม่า ทำนองพระลอ และทำนองจ้อยลา เป็นต้น...”

เมื่ออายุได้ ๑๓ ปี ไปสมัครเรียน การขับซอ และฝึกวิธีขับซอกับครูกำ ป็น เงาใส แห่งบ้านทุ่งหลวง อำเภอ พรวัว ชัยนท่งจ่าบทซอและฝึกขับ ร้องทำนองซอต่างๆ ด้วยความชอบ กระทั่งจดจำได้อย่างแม่นย่า ในทุก บททุกทำนองซอไม่ว่าจะเป็นทำนอง ซอตั้งเซียงใหม่ ทำนองจะปุ ทำนอง ละม้าย ทำนองเจี้ยว ทำนองพม่า ทำ นองพระลอ และทำนองจ้อยลา และ เริ่มรับงานแสดงการขับซอเป็นอาชีพ ตั้งแต่ ปี ๒๕๐๖ จนถึงในปัจจุบัน

และตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้น มา ครูบัวตอง จัดบ้านให้เป็นศูนย์เรียน รู้และฝึกอบรมการซอ พร้อมทั้งจะสอน

ให้กับผู้สนใจเรียนการขับซอ ซึ่งต้อง เรียนและฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ไม่จำกัด ในเรื่องเวลา ทั้งตัวต่อตัว หรือเป็นกลุ่ม ใหญ่ นอกจากนี้ยังเดินทางไปสอนการ ขับซอในที่อื่นๆ ด้วย

ในการแสดงการขับซอ สามารถ ขับซอร่วมหรือประชันกับช่างซอได้ ทุกคน ตามแต่เจ้าภาพจะเงาะจง หรือ จัดหาช่างซอเก่งๆ มาประชัน กัน ถึงขนาดเคยขับซอประชันกับครู ซอเก่งๆ หลายท่าน และเคยเข้าร่วม อยู่ในวงดนตรีและคณะซอหลายคณะ เช่น วงดนตรีพื้นเมืองคณะอำนวนยโช่ว (อำนวนย กล่าพัต) และได้ร่วมอยู่ใน คณะซอศรีสมเพชร ๑ เป็นต้น

ต่อมาได้ก่อตั้งวงซอ ชื่อว่า คณะลูกแม่ปิง ได้รับเชิญให้ไปขับซอร่วมหรือประชันกับนักซอเก่งๆ อีกหลายท่าน ปัจจุบันนี้ ครูบัวตองได้ตั้งคณะซอของตนเองขึ้นแล้วใช้ชื่อว่า คณะบัวตอง เมืองพร้าว รับแสดงขับซอ และรับสอนผู้สนใจเป็นศิษย์ ซึ่งอาจมาเรียนตัวต่อตัวที่บ้านฝึกอบรมการขอให้แก่ผู้สนใจในสถาบันการศึกษาต่างๆ อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และเป็นแม่แบบในการขับซอท่านหนึ่งที่สามารถขับซอได้อย่างไพเราะ ในทุกทำนองซอ

มีบทมิซอที่แต่งไว้จำนวนมากมายหลากหลาย เช่น บทซอที่เป็นข้อคิดคำสอน บทซอเกี่ยวกับสุขภาพ บทซอประวัติพระเถระ รวมทั้งบทซอที่รับรู้หรือได้ยินจากนิทาน นิยาย ตำนาน เหตุการณ์ ประวัติศาสตร์และชาดก บทซอที่แต่งสำหรับการรณรงค์ในเรื่องต่างๆ ไว้เพื่อการแสดงและใช้เป็นบทครูสำหรับสอนศิษย์ที่มีทั้งนักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ

นอกจากนี้ ยังมีงานการแสดงในละครและภาพยนตร์ที่จัดทำเป็นเทป ซีดี หรือเป็นยูทูบ เช่น เรื่องไถ่ท้าวเวียง มนุษย์สังสาร อาณิสงค์การदानข้าวใหม่ ชุดวันสำคัญทางพุทธศาสนา ตำนานสลากภัต ตำนานพระพิฆเนศวร์ ซอพระธาตุปีเกิด ซอหมัดมือลูกแก้ว ซอประวัติพระเถระครู บาลีทิวชัยปิยภาณี ประวัติพระเถระอื่นๆ อีกหลายองค์ บทซอต่อต้านยาเสพติด ละครซอเรื่องโรคไข้เลือดออกต่อต้านควินบุรี่ สุรา อีกด้วย

การที่ นางบัวตอง แก้วฝั้น ได้นำความรู้ความสามารถ ด้านศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยสืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๔/๑ หมู่ 7 ต.ป่าแดด อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐ โทร. ๐๕๓-๘๑๒-๕๒๑

นางสาวคันสนีย์ อินสาร ครูภูมิปัญญาไทย ดนตรีปกรม

นางสาวคันสนีย์ อินสาร เกิดเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ ที่บ้านสันติสุข ต.กลางเวียง อ.เวียงสา จ.น่าน เป็น บุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๓ คน ของ นายศรีลา อินสาร (เสียชีวิต) และนางคำมิ่ง อินสาร พ่อแม่เป็นเกษตรกร

เมื่อวัยเด็กนั่งดูคุณตา คือ พ่อครูเมืองดี เทพประสิทธิ์ (บุคคลดีเด่นทางศิลปวัฒนธรรม สาขาศิลปะพื้นบ้านล้านนา) ซึ่งเป็นครุภูมิปัญญาที่รู้จักกันดีในเขต จ.น่าน และ จ.แพร่ สอนขับซอทำนองล่องน่านและบรรเลงซิ่ง สะล้อ แก่บรรดาศิษย์ด้วยความสนใจ ทำให้เกิดการรักใฝ่ใจที่จะเรียนรู้ตลอดมา

เริ่มเรียนดนตรีพื้นบ้านก่อนจะฝึกเล่นสะล้อ ฝึกการขับซอกับคุณตา ตามด้วยเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยการเรียนเป่าขลุ่ย จนเกิดความชำนาญโดยแท้ กระทั่งได้มีโอกาสเล่นดนตรีพื้นบ้านล้านนา ได้รับการคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงดนตรีพื้นเมือง โดยครูประสงค์ รสจรรยา เป็นผู้สอนซอด้วง ซออู้ ระนาดเอก

ครูคันทน์เคยเดินทางติดตามครูประสงค์ ไปสอนหนังสือที่ จ.เชียงใหม่ และในช่วงปิดภาคเรียนได้หางานทำเป็นการหาเงินแบ่งเบาภาระทางบ้าน เนื่องจากพ่อป่วยจึงได้หยุดเรียน ๑ ปี เพราะทางบ้านยากจน ต้องพึ่งตนเอง คือ เรียนไป ทำงานไป

ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู ได้ใช้เวลาหลังเลิกเรียนรับสอนนักเรียน ป.๑ ถึง ป.๖ เล่นสะล้อ ซอ ซึ่ง การขับซอทำนองล่องน่าน ซึ่งได้รับการความนิยมโดยไม่คิดค่าตอบแทน และทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ช่วงปิดภาคเรียนได้เดินทางไปสอนดนตรีพื้นเมือง เป็นกิจวัตรประจำ และยังเดินทางไปร่วมงานแสดงที่ จ.เชียงราย และกรุงเทพมหานคร ตามงานต่างๆ และที่ ดีใจมากที่สุด คือ ได้รางวัลชนะเลิศที่ ๑ จากวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา

เนื่องจากครูคันทน์เป็น ผู้ที่มีใจรักการเล่นดนตรีพื้นเมืองตั้งแต่วัยเยาว์ ไม่เพียง โดยเฉพาะการบรรเลงเพลงทำนองล่องน่าน ที่ได้รับความนิยมนับเนื่องมายาวนานถึงปัจจุบัน เท่านั้น ยังมีความชำนาญ และความสามารถพิเศษด้านการบรรเลงเพลงซิ่ง สะล้อ ซอด้วง ซออู้ ระนาดเอก ตลอดการเล่นเครื่องดนตรีพื้นบ้านล้านนา พร้อมอุทิศเวลาในการเผยแพร่ โดยมีเป้าหมาย คือ อยู่รอด อยู่ดี อยู่ดี เพื่อมนุษย์สืบต่อไป จากรุ่นสู่รุ่นจนกระทั่งเกิด อีกด้วย

“...ด้วยจิตวิญญาณของความ
เป็นครู ได้ใช้เวลาหลังเลิกเรียน
รับสอนนักเรียน ป.๑ ถึง ป.
๖ เล่นสไลด์ ซอ ซึง การขับซอ
ทำนองล่องน่าน ก็ได้รับการ
ความนิยมโดยไม่คิดค่าตอบแทน
และทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ช่วง
ปิดภาคเรียนได้เดินทางไปสอนคนตรี
พื้นเมือง เป็นกิจวัตรประจำ และ
เดินทางไปจังหวัดพะเยา จังหวัด
เชียงราย กรุงเทพมหานคร
ร่วมบรรเลงเพลงตามงานต่างๆ
....”

เมื่อย้ายมาทำงานที่โรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนา มหา
วิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ (ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน)
จ.เชียงราย ยังคงเรียนรู้แลกเปลี่ยนงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม
ล้านนาไทย จากชุมชนสู่ประชาคมโลกตลอดมา ซึ่งเท่ากับ
เป็นการรักษาวัฒนธรรม ที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคม
ส่งผลต่อการสร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติอย่างแท้จริง

การถ่ายทอดความรู้ของครูให้กับผู้เรียนทุกชั้นไม่ว่าจะเป็น
ที่โรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนา หรือออกไปเป็นวิทยากรใน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย นักเรียนระดับมัธยม ระดับประถม
จะมีฝึกปฏิบัติเพื่อให้สัมผัสของจริง

การที่ นางสาวศันสนีย์ อินสาร เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญา
ด้านศิลปกรรม เป็นผู้สร้างสรรค์ และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าว
มาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับ
การยกย่องเชิดชูเกียรติจาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ เพื่อทำ
หน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาใน
ระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๒๙ หมู่ที่ ๕ หมู่หนองยาว ต.ท่าสาย อ.เมือง จ.เชียงราย
๕๗๐๐๐ โทร. ๐๘๙-๔๒๙-๕๖๗๙ โทรสาร ๗๕๓-๖๗๘-๕๓๐

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลคนตรีเชียงราย สาขาภูมิปัญญาด้านการใช้ดนตรีพื้นเมืองสร้างความสัมพันธ์ให้แก่เยาวชนระดับ
จังหวัด / อาสาสมัครดีเด่นจังหวัดเชียงราย / รางวัลสตรีตัวอย่าง สาขาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของล้านนา / รางวัล
วัฒนคุณธรร (ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ประเภทบุคคล) / ครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๐

การศึกษา : ระดับประถมศึกษา ร.ร.ศรีวิชัยสาวิทยา จ.น่าน ระดับมัธยมต้น ร.ร.สาวิทยาคม จ.น่าน ระดับ ปวช. ร.ร.พณิชยการ
เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ระดับปริญญาตรี เอกดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี

นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง ครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง เกิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๙๕ ที่บ้านเมืองคอง ต.เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรคนที่ ๓ ของนายปิ่น และ นางผัน หงษ์ทอง มีพี่น้อง ๔ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๒ คน สมรสกับ นางบุญมี หงษ์ทอง มีบุตรด้วยกัน ๒ คน

ครูอุ้นเรือน หงษ์ทอง จบประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนวังมะริว จ.เชียงใหม่ เริ่มซึมซับเรียนรู้ปี่ซอมาตั้งแต่เยาว์วัยกับบิดา เรียนรู้การเป่าปี่จุ่ม ขับซอ และตีตซิ่ง ทั้งผลิตเครื่องดนตรีและเล่นดนตรีได้ และใฝ่รู้ใฝ่เรียนไปเรียนวิชาการเป่าปี่กลาง ปี่ก้อย ปี่เลา แก้วหรือปี่แม่ อีกด้วย

ครูอุ้นเรือน เป็นผู้ริเริ่มนำซิงหลวงลูกสี่มาใช้แทนปี่แม่ในวงปี่จุ่ม ที่ได้ประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นเองและได้ไปเผยแพร่วัฒนธรรมในต่างประเทศ เช่น ฝรั่งเศส เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ เบลเยียม ซึ่งปี่จุ่มใช้วัสดุพื้นบ้าน คือ ทำมาจากไม้ไผ่แดงที่มีตามไร่มาใช้

“...การศึกษาเพียงชั้น ป.๔ เริ่มต้นเรียนรู้ชอมาตั้งแต่เด็ก ๆ เนื่องจากบิดาและพี่ชายเป็นช่างเป่า
กั๋งผลิตและสามารถเล่นได้ พออายุได้ ๑๒ ปี ได้เริ่มเรียนชอ กับพ่อครูแก้ว ดำนิล อายุได้ ๑๔ - ๑๕
ปี ก็ฝึกเป่าปี่กับบิดา เมื่อถึงอายุ ๒๑ ปี ได้ฝึกขับชออย่างเป็นทางการกับแม่ครูคำปิ่น เงามใส ที่บ้านทุ่งหลวง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพริ้ว เป็นเวลา ๖ เดือน จนออกแสดงหาเลี้ยงชีพได้...”

แม้จะจบการศึกษาเพียงชั้น ป.๔ แต่ได้เริ่มต้นเรียนรู้ชอมาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากบิดาและ
พี่ชายเป็นช่างเป่า กั๋งสามารถผลิตและเล่นได้ดี พออายุได้ ๑๒ ปี ครูอุ้นเรือนได้เริ่มเรียนชอเบื้องต้น
กับพ่อครูแก้ว ดำนิล อายุได้ ๑๔ - ๑๕ ปี ก็ฝึกเป่าปี่กับบิดา เมื่อถึงอายุ ๒๑ ปี ได้ฝึกขับชอ
อย่างเป็นทางการกับแม่ครูคำปิ่น เงามใส ที่บ้านทุ่งหลวง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพริ้ว เป็นเวลา ๖
เดือน จนออกแสดงหาเลี้ยงชีพได้

เมื่อเป็นช่างชอจนชำนาญแล้ว ได้ไปร่ำเรียนวิชาเป่าปี่กลางกับครูก้อน โปทา เรียนปีเล็กกับพ่อ
ครูตีบ ช่างหล่อ เรียนปีก้อยกับพ่ออินสม เม้ง และ ฝึกปีเลาแก้ว หรือปีแม่กับพ่อปิ่น หงษ์ทอง ผู้เป็น
บิดา จนสำเร็จวิชาปี สามารถเป่าปี่ทุกชนิดที่ใช้บรรเลงในการขับชอได้ ต่อมามีโอกาสรู้จักกับพ่อ
ครูชอที่มีชื่อเสียง คือ พ่อครูอินตา ชัยวุฒิ แห่งบ้านหนองป่าครั่ง อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่ม
นำชิงหลวงลูกสีมาใช้แทนปีแม่ในวงปี่จุม จึงได้ฝากตัวเป็นศิษย์เรียนอีกรวิชาหนึ่ง นับว่าครูอุ้นเรือน
หงษ์ทอง เป็นผู้ใฝ่รู้โดยแท้

ได้ร่วมงานครั้งแรกกับคณะชอชื่อ ก.ดาราศิลป์ ที่มีพ่อครูก้อน บุณทา เป็นหัวหน้าคณะ ฝึกฝน
อยู่นานก่อนตั้งคณะของตัวเองชื่อ หงษ์ทองประคองศิลป์ สมาชิกประกอบด้วยบุตรหญิงบุตรชาย
และลูกศิษย์ลูกหาเรียนปีชอ

ครูอุ้นเรือน นอกจากจะเปิดศูนย์การเรียนรู้ที่บ้านแล้ว ยังเป็นวิทยากรให้ความรู้ตามสถานศึกษาหลายแห่งตลอดจนสถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษาในและนอกระบบ การสอนมีทั้งสอนตรงตัวต่อตัว จัดนิทรรศการและเผยแพร่เอกสาร

นอกจากเป็นเป็นเลิศทางปีแล้ว ยังเป็นเลิศทางแต่งฉันทลักษณ์ล้านนาโบราณ ขับขอเป่าปี ปีจุ่ม ให้ประจักษ์ถึงการสืบสานศิลปวัฒนธรรมด้านวรรณกรรมและศิลปะ ในการแสดงงานประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีธรรมหลวงหรือเทศน์มหาชาติ พระเจ้าสิบชาติ (ทศชาติ) วันสงกรานต์ ปอยหลวงหรือสลากภัต มีทั้งขอธรรม ขอเล่านิทาน ขอเล่าเรื่องชีวิต

มีผลงานผ่านลูกศิษย์ ตั้งแต่รุ่นแรกๆ ที่ประกอบอาชีพช่างขอ เช่น ช่างขอทิววรรณ จันทร์สวย และลูกสาว ลูกชาย ซึ่งสำเร็จจากการศึกษาด้านดนตรี รวมทั้งกลุ่มช่างขอละอ่อน ซึ่งเป็นสีสันและกำลังสำคัญที่ออกแสดงขับขานขอทั้งงานราษฎร์ งานหลวงสร้างชื่อแก่ครูอุ้นเรือน หงษ์ทอง ถึงทุกวันนี้

พ่อครูเคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “พ่อก็เท่าไร จะเอาให้เด็กๆ เหล่านี้หมด” ฝึสอนศิษย์ตัวน้อย ด้วยความรักเมตตา อดทนอย่างมีความสุข เมื่อได้เห็นศิษย์ก้าวหน้า ขับขอฉฉฉฉ และไม่เคยคิดจะวางมือเรื่องขอเลย ด้วยความหวังไม่ยอมให้ศิลปะการขอลบเลือนไปจากแผ่นดินล้านนา

การที่ นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๘ ต.เมืองฉาย อ.เชียงดาว
๕๐๑๗๐ โทร. ๐๘๑ - ๓๖๖ - ๙๘๒๓

นายประเสริฐ ขวัญเฟือก
ครูภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายประเสริฐ ขวัญเฟือก เกิดเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘
บ้านเกิด ต.หาดอาษา อ.สรรพยา จ.ชัยนาท ที่อยู่ ต.โคกสะอาด
อ.ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์ เป็นบุตรคนที่ ๒ ของนายขำ และ นางบัว
มีอาชีพทำนา ครูประเสริฐ มี บุตรชาย ๑ คน หญิง ๑ คน

ครูประเสริฐ ขวัญเฟือก เป็นบุคคลที่มีความเพียรพยายาม อดทนต่อสู้ชีวิตโดยลำพัง ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย ฟันฝ่าอุปสรรคที่เกิดขึ้น มีความสามารถพิเศษ เป็นคนชอบฟังเพลง ชอบร้อง ชอบแต่งเพลง แต่งกลอน

ชีวิตในวัยเด็กเกิดมาในครอบครัวชนบท ห่างไกลความเจริญ บิดามารดามีอาชีพ รับจ้าง และทำการเกษตรกรรม บิดามารดาได้แยกทางกัน ไม่ได้เรียนหนังสือ ลุงจึงฝากไว้กับท่านเจ้าอาวาสวัดหลวงลุงทอง สอนหนังสือจนอ่านออกเขียนได้ จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดยางศรีเจริญ

แม้จะเป็นคนชอบฟังเพลง ชอบร้อง ชอบแต่งเพลง แต่งกลอน เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องภาษาและวรรณกรรม แต่มีความชำนาญในเรื่องของการเป็นวิทยากร ให้ความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และรรณรงค์ให้ทุกบ้านปลูกพืชสมุนไพร มีแปลงสาธิต จนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย และยังได้เป็นที่ศึกษาดูงานของชุมชนในตำบล อำเภอ และจังหวัด เสมอ

“...วัยเด็กก็ถูกพ่อเลี้ยงกำการุณ จนลุงต้องมารับไปเลี้ยง พอโตขึ้นฝากไว้กับท่านเจ้าอาวาสวัด วัยเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ แต่เป็นคนชอบฟังเพลง ชอบร้อง ชอบแต่งเพลง แต่งกลอน

เป็นลูกศิษย์วัด หลวงลุงทองเป็นผู้พร่ำสอนหนังสือ จนอ่านออกเขียนได้ ก็เข้ามาอยู่โรงเรียนวัดยางศรีเจริญ จนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทำงานจนเชี่ยวชาญเรื่องภาษาและวรรณกรรม ได้คิดวาดภาพ และแต่งกลอนบรรยายเนื้อเรื่องตามภาพ...”

มีผลงานจากวาดภาพ และแต่งกลอนบรรยายเนื้อเรื่องตามภาพ จำนวน ๕ เรื่อง ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจาก เรื่องสวนปู้ สวนตา สวนย่า สวนยาย เรื่องขาวนาไทยในอดีต เล่ม ๑ และเล่ม ๒ เรื่องสุข ทุกข์ วันแห่งความรัก เรื่องวิถีชีวิตกระต่ายในภาวะโลกร้อน และเรื่องนิราศโฮจิมินห์

นับเป็นระยะเวลากว่า ๑๐ ปี ที่หนังสือดังกล่าว แจกจ่ายให้กับ โรงเรียน ชุมชน และทุกสถานที่ที่ไปบรรยายได้อ่าน และศึกษาเนื้อหา และทุกครั้งที่ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายในโรงเรียน นอกโรงเรียน และศูนย์ปราชญ์ ๆ จะให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทุกครั้ง พร้อมแต่งกลอนให้กับกลุ่ม หรือไม่กี่แต่งเพลงตามเนื้อหาที่ได้บรรยาย พร้อมร้องเพลงให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้รับฟังเสมอ

ผลงานอื่นๆ ที่ปรากฏ ได้แก่ ด้านสิ่งเสพติด เศรษฐกิจพอเพียง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน แต่งเป็นเพลงฉ่อย เพลงแหล่ทั่วไป พร้อมออกแบบภาพ เผยแพร่ในสถานศึกษา สถานีตำรวจ และสถานประกอบการต่างๆ นับเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม

การที่ นายประเสริฐ ขวัญเฟือก เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญา ด้านภาษาและวรรณกรรม เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๗ ต.โคกสะอาด อ.ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๑๗๐ โทร. ๐๘๖-๒๐๗-๔๗๑๕

จังหวัด
เชียงใหม่

นายอินตา เลาคำ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายอินตา เลาคำ เกิดเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ที่อำเภอฟ้าาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๘ คน ในครอบครัวที่มี บิดาชื่อ นายสุช และมารดาชื่อ นางแสง เลาคำ อาชีพทำนาทำสวน ฐานะ ยากจน มีโอกาสได้เรียนหนังสือจบระดับประถมศึกษา ปีที่ ๔ เท่านั้น ทั้งๆ ที่เป็นเด็กเรียนเก่ง ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมิได้ขาด

ในวัยเด็ก ครูอินตา เลาคำ กิจกรรมที่ชอบได้แก่การร้องรำทำ เพลงและการแสดงละคร ซึ่งได้รับบทเป็นเจ้าเงาะบ้าง ลิงบ้าง เป็นที่ สนุกสนาน หลังเลิกเรียนแล้วกลับบ้าน ได้ช่วยบิดามารดาทำการงาน ต่างๆ เท่าที่เด็กในวัยนั้นจะทำได้ ไม่ว่าจะเป็งานปักเบ็ดหาปลา ถาง หน้้าในนาในสวน และรับจ้างเลี้ยงควายทั่วไป

“...ครูอินตาในวัยเยาว์ เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น ใฝ่เรียนรู้ รักการพัฒนาคตนเองอย่างต่อเนื่อง ท่านมีความอดทน อดทน ไม่ย่อท้อแก่ความยากลำบาก และมีความคิดสร้างสรรค์ในงาน อีกทั้งรักความยุติธรรม ท่านมีผลงานการแต่งบทขับขอลีลาวาทจำนวนมาก สำหรับใช้ในการแสดง การขับชอ และสืบสานถ่ายทอดให้แก่ผู้สนใจ ท่านจึงมีความสำเร็จในเส้นทางใฝ่ฝัน มีผลงานด้านการแต่งบทขอลีลาวาทจำนวนมาก และเป็นช่างขอลีลาวาทที่มีชื่อเสียง....”

เมื่ออายุได้ ๑๕ ปี มีโอกาสไปชมการแสดงขอลีลาวาทในเมืองในงานฉลองการบรรพชาที่วัดแห่งหนึ่ง ในเรื่องมีช่างขอลีลาวาทเด็กคนหนึ่งร่วมแสดงกับพ่อครูแม่ครู เกิดความประทับใจคิดอยากจะเรียนเป็นนักขับขอลีลาวาท แต่เนื่องจากในวัยเวลานั้นมีเสียงแตกไม่เหมาะแก่การขับชอ จึงเปลี่ยนมาเป็นเล่นมุกตลกในการแสดง

ย่างเข้าอายุได้ ๒๕ ปี แต่งงานแล้วย้ายบ้านไปอยู่ที่หมู่บ้านหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ แต่ยังคงมุ่งมั่นใฝ่เรียนรู้ คิดสร้างสรรค์ ไม่หยุดคิดพัฒนาคตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีผลงานการแต่งบทขับชอลีลาวาทจำนวนมาก สำหรับใช้ในการแสดง กลายเป็นช่างขอลีลาวาทที่มีชื่อเสียงและผลงานด้านการแต่งบทขอลีลาวาทจำนวนมาก

ที่บ้านหนองบัว ครูได้เริ่มต้นสอนวิชาให้กับผู้เข้ามาขอเป็นศิษย์หลายคนและเป็นการสอนชอให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยเปิดศูนย์การเรียนรู้ที่บ้าน จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานและกศน.

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้ตั้งวงละครขอลีลาวาทแสดงตลก และรับงานได้เพียง ๓ ปี และไปร่วมงานจัดตั้งวงดนตรีและการแสดงชอกับอีกหลายคณะเป็นเวลาหลายปี จึงหันมารวบรวมลูกศิษย์ชายหญิงที่ฝึกสอนไว้ จัดตั้งวงดนตรีและละครขอลีลาวาทประยุกต์ขึ้นใหม่ และตั้งชื่อคณะว่า “ดาวล้านนา” มีคุณแม่บัวซอน วัฒนบุญ ร่วมงาน ชื่อเสียงโด่งดังขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

จนถึง พ.ศ.๒๕๕๐ ครูอินตาก็เลิกรับงานดนตรีเหลือเพียงการแสดงขอลีลาวาทและละครขอลีลาวาท และรับเป็นวิทยากรสอนการแสดงละครขอลีลาวาทที่บ้าน ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาหลายแห่งในจังหวัดภาคเหนือ รวมทั้งสอนการชอในสถานพินิจ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ จนถึงปัจจุบัน

ครูอินตามีผลงานที่เป็นบทขอลีลาวาทร้องในการแสดงชอ ทั้งที่แต่งสดๆ ในขณะแสดง หรือแต่งบทเตรียมไว้สำหรับขับร้องในการแสดงละครขอลีลาวาท บทขอลีลาวาทที่ท่านแต่งไว้มีจำนวนมากมายและหลากหลายเรื่องราวซึ่งบางบทก็ได้มีการจัดพิมพ์ไว้สำหรับให้ศิษย์นำไปท่องจำฝึกฝนต่อไป หรือใช้เป็นเอกสารประกอบการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้สนใจ

ตัวอย่างผลงานแบ่งเป็นกลุ่มๆ เช่น บทขอเรื่องราวต่างๆ สำหรับใช้ขับร้องในงานเทศกาล และพิธีกรรมต่างๆ บทเพลงลูกทุ่งภาษาคำเมือง เอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการขับขอ เช่น ชื่อเอกสาร ศิลปะการขับขานล้านนา (ขอ) และหลักสูตรการขอเก็บนก

นอกจากนี้ยังมี เทปบันทึกการแสดงละครขอ บทเพลงและบทขอพื้นเมืองเรื่องต่างๆ ที่ใช้ในการแสดงจำนวนมาก ทั้งข้อคิด คำสอน หลักธรรม ข้อควรรู้ นิทานชาดก ข้อควรคิดเกี่ยวกับชีวิต สุขภาพ เศรษฐกิจพอเพียง และบทขอที่แต่งตามคำขอในโอกาสและเทศกาลหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ใช้การสอนให้นำไปท่องจำและฝึกขับร้อง

ปัจจุบันมีศิษย์ที่มีความชำนาญสามารถออกแสดงขอได้ราว ๕๐ คน และอีกจำนวนมากมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการขอ หลายระดับตามความสามารถ

การที่ นายอินตา เลาคำ เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๘๑/๑ หมู่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทร. ๐๕๓-๑๒๒-๑๘๗, ๐๘๙-๕๕๖-๖๙๖๗

เกียรติคุณที่ได้รับ : ประธานชมรม นายสภามคมหลายสมัย / ไล่่ให้เชิดชูเกียรติศิลปินดีเด่นแห่งประเทศไทย สาขาศิลปะการแสดงดนตรีและขับขอมเป็นบ้านล้านนา จ.เชียงใหม่ สภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย / ไล่่ให้เชิดชูเกียรติผู้เ้ไก้ภาษาไทยกับดีเด่น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม / ไล่่ให้เชิดชูเกียรติ Acknowledgement of Spiritual Leadership and the Honoris Causa Religious Degree Doctor of Religious Arts in Aesthetics and Gospel Music for University จาก Ministry of the King's College of America / ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
เชียงราย

นางสังเวียน พรารมภ์ ครุฑนิบัญญัติไทย ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

นางสังเวียน พรารมภ์ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ ต.จันจว้าใต้ อ.แม่จัน จ.เชียงราย บิดาชื่อ นายอ้าย ไฉลังกา มารดาชื่อ นางลา ไฉลังกา มีพี่น้องรวมกันทั้งหมด ๗ คน เป็นชาย ๓ หญิง ๔ คน พ่อแม่มีอาชีพทำนา และแม่ทำอาชีพเสริม คือการทำขนมขายในหมู่บ้าน ครอบครัวมีฐานะยากจน จึงเรียนจบแค่ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๗ ที่ จ.เชียงราย

ครูสังเวียน พรารมภ์ ชีวิตในวัยเด็กลำบากมาก พ่อแม่ไม่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง อยู่หมู่บ้านเล็กๆ ห่างไกลความเจริญ จะช่วยพ่อแม่ทำเส้นก๋วยเตี๋ยวขาย กลับจากโรงเรียนจะมาไม่ไหวแบ่งเพื่อทำเส้น ช่วยแม่หาใบตองห่อขนมเตรียมไปขายที่ตลาด และเลี้ยงน้องอีกสามคน

“...ครูสังเวียน ปารมภ์ มีผลงานโดดเด่นในการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีของชาติพันธุ์ของไทย
อง เช่น อาหาร การแต่งกาย ภาษาพูด และยังส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของ
ชาติพันธุ์ไทยของงานไปสู่หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน การจัดทำเครื่องสักการะ เช่น ตุงล้านนา โคมล้านนา การ
ตัดลายล้านนาเครื่องสูง(เครื่องสูงหมายถึงเครื่องสักการะของคนล้านนาจะใช้ในพิธีต่างๆ ...”

วันหยุดไม่ได้ไปโรงเรียนก็จะห่อขนมบ้าแดง (แดงไทย) ใส่
ตะกร้าเดินขายแลได้พบผู้เฒ่าผู้แก่ที่อยู่ทำเครื่องสักการะเอาไว้ใช้
ในงานบุญ งานวัด เช่น ทำตุงต่างๆไว้ใช้ประดับประดา ก็จะมีแะ
เวียนขอเรียนรู้ด้วยความสนใจ จนกระทั่งจบ ป.๔ ครั้งแรกพ่อแม่
ไม่ยอมให้เรียนต่อเนื่องจากทางบ้านยากจน พุดให้พ่อใจอ่อนจน
สามารถได้เรียนต่อ ป.๕ - ป.๗ ด้วยบุคลิกชอบอาสา

อายุสี่สิบสอง ชาวบ้านในชุมชนเลือกให้เป็นประธานกลุ่มหนุ่ม
สาวฝ่ายหญิง

ต่อมาได้เข้าบ้านที่ตลาดในอำเภอแม่จันเปิดร้านขายเสื้อผ้า
เล็กๆ และเย็บผ้าด้วยโดยขายเสื้อผ้าและทำขนมขาย ชีวิตความ
เป็นอยู่ดีขึ้น ได้ส่งน้องๆ เรียนหนังสือ หลังแต่งงานกับสามีและมี
ลูกด้วยกันสองคน ชาย ๑ คน หญิง ๑ คน ได้กลับมาอยู่ที่หมู่บ้าน
ดูแลพ่อแม่และแม่และคอยช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาของชาวบ้านในยาม
มีปัญหาในทุกโอกาส จนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานหมู่บ้าน
และ ประธานแม่บ้านตำบล ประธานกลุ่มอาชีพอำเภอแม่จัน และ
ลงสมัครได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ

เรื่องแรกที่ได้เริ่ม คือ การพัฒนาหมู่บ้านให้มีความสะอาด
ร่มรื่น น่าอยู่ น่ามอง ด้วย โครงการปลูกผักหน้าบ้านทุกครัวเรือน
ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และได้เข้าร่วมโครงการพระราชดำริ
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อต้นปี
พ.ศ.๒๕๕๗ ตามคำเชิญชวนของ เจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาพันธุ์
พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

จากนั้นได้มีบทบาทสำคัญในการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เกิดความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณีการจัดทำเครื่องสักการะ การจัดงานต้อนรับอาหารแบบขันโตกอาหารชาติพันธุ์ไทยอง โดยเฉพาะ การฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีของชาติพันธุ์ของไทยอง เช่น อาหาร การแต่งกาย ภาษาพูด

นอกจากนี้ยังส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาติพันธุ์ไทยองจนไปสู่หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน การจัดทำเครื่องสักการะ เช่น ตุงล้านนา โคมล้านนา การตัดลายล้านนา เครื่องสูง(เครื่องสูง หมายถึง เครื่องสักการะของคนล้านนาจะใช้ในพิธีต่างๆ เช่นงานบุญ งานศพ ประกอบด้วย สุ่มหมาก สุ่มพลู สุ่มช่อ เป็นต้น

เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระกรุณาธิคุณ เสด็จพระราชดำเนินบ้านสันทางหลวง มีการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดูวิถีชีวิตคนยอง วิถีไทย วิถียอง เชียงราย

หลังจากนั้นเป็นต้นมา หมู่บ้านแห่งนี้ได้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข พอใจในสิ่งที่มี มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แบ่งปันกันทำให้อยู่อย่างพอเพียงได้

การที่ นางสังเวียน ประรามภ์ เป็นบุคคลผู้ทรง ภูมิปัญญาด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี (การจัดเครื่องสักการะ การจัดงานต้อนรับอาหารแบบขันโตกอาหารชาติพันธุ์ไทยอง) เป็นผู้สร้างสรรค์และ สืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมา อย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับ ของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้ เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำ หน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาใน การจัดการศึกษาในระบบการ ศึกษาอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๕๓ หมู่ ๑๒ ต.จันจ วัตใต้ อ.แม่จัน จ.เชียงราย ๕๗๒๗๐ โทร. ๐๘๖-๙๒๒-๕๖๗๙

เกียรติคุณที่ได้รับ : จัดสร้างองค์พระธาตุมณีศรีไตรยองค์วัดโคกใบชุมบน / จัดตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น / เป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกคนแรกของเทศบาลตำบลจันจวัตใต้ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย / พัฒนามาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลคนดีศรีแม่จัน / รางวัลชนะเลิศ การประกวดขันโตก โครงการท่องเที่ยวเชื่อมโยงไทย - ลาว สู่อาเซียน / รางวัลดีเด่น การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน / รางวัลเมฆนรา บุคคลต้นแบบแห่งปี มูลนิธิคนดีน้ำใจ / รางวัลหมู่บ้านวัฒนธรรมสร้างสรรค์ / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

ครุฑุมิปัญญาไทย
ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ

พระครูเกษมธรรมมานุวัตร
พระอธิการสมบุญ วิสุฑโร (นิมิตร)
นายถาวร สรรสมบัติ
นายบุญมี สุระโคตร
นางรองทอง สุภิชะ
นางสุภาณี ภูเล่นที่
นางทัญจัน ศรีนิมมัง
นางสาวประกายศรี รุ่งเรืองอริโย
นายสีทา มงคลแก้ว
นางจินตนา เย็นสวัสดิ์
นายฉลาด ส่งเสริม
นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ
นายดวง วัจสาสุน
นายทองไกร ปัญจะแก้ว
นายสมชาย ชานเจริญ

พระครูเกษมธรรมานุวัตร ครุฑมีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

จังหวัด
อุบลราชธานี

พระครูเกษมธรรมานุวัตร เดิมชื่อ นายบุญชู สายเส้น เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๙ ณ บ้านเลขที่ ๔๓ หมู่ที่ ๑ ต.เกษม อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี บิดาชื่อ นายอนน มารดาชื่อ นางพร สายเส้น มีพี่น้อง ๔ คน เป็นชาย ๑ คน หญิง ๓ คน

ปัจจุบัน เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา จำพรรษา ณ วัดเกษมสำราญ ต.เกษม อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี เข้าสู่มกาสาวพัสตร์วันที่ ๕ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ สอบได้นักธรรมชั้นเอก พร้อมเรียนสายสามัญในการศึกษานอกโรงเรียน ควบคู่กันไป

ไม่เพียงเป็นพระนักปฏิบัติเคร่งครัดในพระธรรมวินัย ที่ใฝ่เรียนใฝ่ศึกษาทั้งสายพระธรรมวินัย สายสามัญ เท่านั้น ยังลงมือปฏิบัติด้านปรัชญาธรรมศิลป์ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ด้วยหวังรักษาสืบสานไว้ให้เป็นมรดกของชุมชนและชาติบ้านเมืองสืบไป ศึกษาเรียนรู้จากตำราจากผู้รู้แล้วลงมือปฏิบัติ จนมีความเชี่ยวชาญการสืบสานพิธีฉาบปูนกัจฉพแบบเมรุนกหัสดีลิงค์ อย่างยากที่จะหาผู้ใดเท่า

นับเป็นภูมิปัญญา ที่ปรากฏในพิธีงานฌาปนกิจ ที่จะใช้เฉพาะพิธีศพพระเถระชั้นผู้ใหญ่อย่างต่อเนื่อง ด้วยเวลายาวนานนับ ๓๕ ปี

นกกหัสติลึงค์ที่ว่านี้ เป็นผลงานศิลปกรรมที่รวมเอาศิลปะการแสดง สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรมหลายแขนงมารวมกัน ที่ท่านพระครูเกษมธรรมานุวัตร ได้รังสรรค์พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง จากนกที่เป็นหุ่นนิ่งๆ มาเป็นนกกหัสติลึงค์ที่ขยับตัวได้ ทั้งหัว หู ตา และ งวง

ที่น่าสนใจ คือ ลวดลายตัวนกและแบบพิมพ์ที่ติดโลงศพในตัวนกกหัสติลึงค์ จะประดิษฐ์ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ที่ท่านได้ศึกษาเรียนรู้จากครูศิลปะหลายท่านนำมาเป็นองค์ประกอบอย่างกลมกลืนสวยงาม ซึ่งศิลปะดังกล่าวบางครั้งเป็นงานที่ไปพบเห็นว่าสวยงาม ก็จะถ่ายรูปเอาไว้แล้วนำมาเพิ่มเติมรายละเอียด ลวดลายในตัวนก จึงมีความวิจิตรพิสดารเพิ่มขึ้นทุกครั้ง มีผู้เปรียบท่านพระครูเสมือนแก้วว่างเปล่า ที่พร้อมจะรับเอาสิ่งดีไว้เสมอ

อีกประการหนึ่ง พิธีศพแบบนกกหัสติลึงค์ของพระครูเกษมธรรมานุวัตร ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในกลุ่มญาติผู้ตาย ทำให้ชุมชนหันมาสามัคคีกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน คือช่วยกันจัดประดับตกแต่งสถานที่และร่วมพิธีศพอย่างสมเกียรติผู้หลักผู้ใหญ่ในชุมชนนั้นๆ ต้องเข้าร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอนแต่งกายถูกระเบียบแบบแผน

แม้แต่การแต่งกายผู้แสดงในขบวนแห่นางสีดา ดนตรีที่ใช้ในขบวนแห่ก็ต้องเป็นเครื่องดนตรีแบบดั้งเดิมตามแบบแผนประเพณีโบราณทุกประการ

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเกษม ต.เกษม อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี / นักรรรมบัณฑิต โท เอก / บัณฑิตศึกษาตอนต้นจากการศึกษานอกโรงเรียน / พุทธศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เกียรติคุณที่ได้รับ : ไลเซนต์ุเกียรติศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี สาขาสถาปัตยกรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ / รางวัล “เพชรแผ่นดิน” สาขาผู้นำศาสนา อุบลราชธานีวัฒนธรรมท้องถิ่น หนังสือพิมพ์แผ่นดินธรรมร่วมกับนิตยสาร

“.....อาจกล่าวได้ว่า เป็น
กุศโลบายสำคัญต่อการพัฒนา
จิตใจของคนในชุมชน ทำให้คนใน
ชุมชน ทั้งหมู่บ้านใกล้เคียง ตำบล
ใกล้เคียง อำเภอและจังหวัด
ได้แสดงออกถึง ความรัก
ความสามัคคี ความเสียสละ
ในการเตรียมงานของการ
ทำพิธีศพแบบนักษัตรสังคีต
กันได้ได้....”

การทำพิธีศพแบบนักษัตรสังคีต เป็นการถ่ายทอดความ
เชื่อเรื่องจิตวิญญาณที่ว่า ตายแล้วไปไหน ซึ่งท่านพระครูฯ จะ
อธิบายในขณะประกอบพิธี ทำให้เข้าใจในเรื่องจิตวิญญาณได้ดี
ขึ้น และ หลังการเสร็จพิธีจะมีการแจกจ่ายผลไม้ทิพย์ รับประทานแล้ว
จะอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง นับเป็นกุศโลบาย
อย่างหนึ่งที่ทำให้ก่อเกิดความศรัทธา ความสามัคคีในชุมชน

ทั้งนี้ พระครูเกษมฯ พยายามทุกทางที่จะสืบสานภูมิปัญญา
พิธีศพนักษัตรสังคีต ถ่ายทอดด้วยวิธีการสาธิต พร้อมอธิบายขั้น
ตอนการทำงานเป็นขั้นๆ ด้วยตนเอง และยกนิทานประกอบ
พร้อมทั้งเชื่อมโยงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เน้น
การช่วยเหลือชุมชนให้หลุดพ้นจากการตกเป็นทาสคนอื่น

การที่ พระครูเกษมธรรมานุวัตร ได้นำความรู้ ความ
สามารถ ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ที่ตนเองได้รับการ
ถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็น
ประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจาก
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็น
ครุฑมณีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม ประจำปี ๒๕๖๐ เพื่อทำหน้าที่
ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การ
ศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดเกษมสำราญ ๘๐ หมู่ ๙ บ้านเกษม ต.เกษม อ.ตระการพืชผล
จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๓๐ โทร. ๐๘๗-๒๕๕-๖๐๘๘

ศูนย์ข่าววิทยุและโทร.ทัศน์ / เสถียรธรรมจักรในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา / เกียรติบัตรโครงการคนดีศรีธรรมการ
สำหรับพระสงฆ์ / ไร่รางวัลวัฒนคุณาร วัดเกษมสำราญ ผู้ทำคุณประโยชน์ด้านส่งเสริมงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม /
เกียรติบัตรผลงานดีเด่นสาขาศิลปกรรม ตามโครงการมูลนิธิเมืองอุบล / ครุฑมณีปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านศิลปกรรม สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

พระอธิการสมบุรณ์ วิสุทฺโธ (นิมิตร) ครุฑมโหรีไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

พระอธิการสมบุรณ์ ฉายา วิสุทฺโธ นามสกุล นิมิตร อายุ ๔๐ ปี เจ้าอาวาสวัดป่าสุข สมบุรณ์บ้านเกิด จ.บุรีรัมย์ เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๔ คน เกิดในครอบครัว เกษตรกร บิดาชื่อนายสมบัติ และ มารดาชื่อนางดวง นิมิตร ปัจจุบันเป็นเจ้าอาวาส วัดป่าสุขสมบุรณ์ ต.สองชั้น อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์

พระอธิการสมบุรณ์ วิสุทฺโธ มีคุณตาเป็นหมอพื้นบ้าน ยังไม่ได้จบเรียน ได้เห็นคุณตาใช้ทั้งคาถาเป่า การจัดกระดูก การใช้ยา การจับเส้น ฐานะที่เป็นหลานในบ้าน ได้มีส่วนเป็นลูกมือให้คุณตาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๐ ด้วยสังเกตผู้มารับการรักษามีอาการของโรคหลากหลาย จึงอยากเป็นหมอที่เก่งสามารถรักษาผู้ป่วยให้หายจากโรคภัย ให้เขาพ้นจากความทุกข์ทรมานได้

ตั้งแต่เด็ก คุณตาคุณยายจะพาไปวัด และพาสวดมนต์ที่บ้าน ได้พบกับหมอพื้นบ้านอื่นๆ ที่เป็นเพื่อนฝูงของตา ก็อาศัยครูพักลักจำเรื่อยมา เพราะเป็นคนช่างสังเกตและชอบแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และนำมาทดลองมีทั้งสำเร็จและล้มเหลว นับเป็นประสบการณ์ที่ดี

“...การจัดการสุขภาพในด้านโครงสร้างของร่างกาย คือ ระบบกระดูก ระบบประสาท ระบบหลอดเลือด พังผืด ไชมันและลิ้มเลือดที่อุดตันในท่อเลือด โดยใช้องค์ความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์ แต่ใช้วิธีการจัดการด้วยภูมิปัญญาแบบพื้นบ้าน ซึ่งจำแนกวิธีการใช้ ไม่ต้องกินยา ไม่ต้องผ่าตัด...”

เริ่มศึกษาศาสตร์ทางกายวิภาค ศีรษะระบบหลอดเลือด ในร่างกาย ระบบกระดูก และระบบประสาทต่างๆ ในร่างกาย มนุษย์ สืบค้นข้อมูลหนังสือกายวิภาคศาสตร์ที่สถาบันอุดมศึกษา ใช้สอน ทางอินเทอร์เน็ตจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ศึกษา ดูงานที่พิพิธภัณฑ์ร่างกายมนุษย์ ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ครั้งเมื่อได้อุปสมบท ได้ศึกษาพระธรรมวินัย เรื่องจิต เจตสิก รูป นิพพาน บัญญัติ ซึ่งได้สอนเรื่องกายเรื่องจิตอย่างละเอียด จึงทำให้เข้าใจระบบต่างๆ เพิ่มขึ้นไปอีก

จากนั้น พระอธิการสมบุญฯ ได้ผสมผสานความรู้ดั้งเดิม กับความรู้สมัยใหม่ได้อย่างลงตัว เกิดเป็นทฤษฎีใหม่ในการจัดการสุขภาพด้านโครงสร้างของร่างกาย คือ ระบบกระดูก ระบบประสาท ระบบหลอดเลือด พังผืด ไชมันและลิ้มเลือดที่อุดตันในท่อเลือด ที่ใช้องค์ความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์ แต่ใช้วิธีการจัดการด้วยภูมิปัญญาแบบพื้นบ้าน ที่ไม่ต้องกินยา ไม่ต้องผ่าตัด

อาทิ การจัดเรียงกระดูกเคลื่อน กระดูกทับเส้น การเคาะสลายไขมัน / ลิ้มเลือดที่อุดตันในท่อเลือด การรักษามดลูกโดยการใช้อ้อโกยขยับมดลูกต่ำ มดลูกตะแคง การเคาะกระตุ้นฟื้นฟูระบบประสาทส่วนกลาง ประสาทรอบนอก เป็นต้น

มีระบบรักษาฟรีไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ยากไร้ และ พระภิกษุสามเณร แม่ชี จัดให้รักษาฟรีในวันเกิดหลวง พ่อ วันพ่อ วันแม่แห่งชาติ ในโอกาสต่างๆ รวมถึงเปิดรับผู้ป่วยหนักที่จำเป็นต้องรักษาต่อเนื่องให้พักรักษา เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยให้มีโอกาสในการรักษาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ พระอธิการสมบุญฯ ยังได้พัฒนาปลูกฝัง แพทย์ภูมิปัญญา ให้มีใจเมตตาต่อผู้ป่วย สวดมนต์อธิษฐานจิตแผ่บุญก่อนรักษา สร้างคุณค่าให้กับชีวิตและงาน สอนถึงการพัฒนาระดับจิตใจผู้ป่วย มีความสงบเย็นขึ้น ไกล่ชิด พระพุทธศาสนา เกิดศีล สมาธิ ปัญญา มีพรหมวิหารธรรมเป็นที่พึ่งพาใจของผู้ป่วย จากที่เคยหดหู่ ท้อแท้ หมดหวัง หมดกำลังใจ สงบเย็นขึ้นด้วย

จากวันที่เริ่มเรียนรู้ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ ที่พระอธิการสมบูรณ วิสุทธิโส ได้พัฒนาต่อยอดมาจนถึงปัจจุบัน รวมเวลา ๓๐ ปี ที่นำวิชาแพทย์ภูมิปัญญา มารักษาสุขภาพให้กับบุคคลในสังคม เพื่อสืบทอดพระราชปณิธานการรักษาสุขภาพให้ประชาชน ตามรอยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ดังพระราชดำรัสที่ว่า

“...ถ้าคนเรามีสุขภาพเสื่อมโทรม ก็จะไม่สามารถพัฒนาชาติได้ เพราะทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ก็คือ พลเมืองนั่นเอง...”

นอกจากนี้ พระอธิการสมบูรณ วิสุทธิโส ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างคนให้เป็นแพทย์ภูมิปัญญามากมาย ซึ่งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ พัฒนาชีวิตด้วยการเป็นหมอประจำครอบครัว ประจำชุมชน ลดผู้ป่วยจากโรงพยาบาล ประหยัดงบประมาณประเทศได้มากมาย

พระอธิการสมบูรณ วิสุทธิโส มีศาลาอบรมคุณธรรม ให้ความรู้แก่นักศึกษาชุมชนให้เป็นแหล่งทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้านกายวิภาคศาสตร์มาใช้ได้จริง ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ปฏิบัติได้จริง ผลงานการวิจัยได้ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ก่อให้เกิดรายได้แก่ผู้ศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีกองทุนผู้รักษาโอบุสดีสีล ๕๘๓,๐๐๐ บาท เพื่อดูแลยามเจ็บป่วยและเสียชีวิต อีกด้วย

การที่ พระอธิการสมบูรณ วิสุทธิโส ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดป่าสุขสมบูรณ เลขที่ ๒๕๒ ม. ๒ ต.สองชั้น อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐ โทร. ๐๘๓-๓๘๗-๒๑๑๗

จังหวัด
ขอนแก่น

นายถาวร สรรสมบัติ ครุฑมิศรไทย ดับเกษตรกรรม

นายถาวร สรรสมบัติ เป็นบุตรของนายจันดี สรรสมบัติ และนางพร สรรสมบัติ เกิดเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ที่จังหวัดขอนแก่น สมรสกับนางพันตรี สรรสมบัติ

ครุถาวร สรรสมบัติ เป็นผู้ใหญ่นบ้าน บ้านคำปลาหลาย เป็นหมู่บ้านที่ยากจนที่สุดใน อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น ชาวบ้านปลูกพืชเศรษฐกิจส่งโรงงาน ไม่มีการผลิตอาหารไว้อุปโภคบริโภค เมื่อผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ชาวบ้านจึงอยู่ในฐานะที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ ประมาณปี ๒๕๓๒ - ๒๕๓๗

ในช่วงเวลานั้น ครูถาวร สรรสมบัติ เป็นที่ยอมรับของชุมชน รวมถึงคนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นว่า เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่นที่ประยุกต์ “เกษตรทฤษฎีใหม่” และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ ได้มาประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ทำกินของตนเอง และได้พยายามชักชวนชาวบ้านในชุมชนรวมพลังในรูปของกลุ่มการทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้และชุมชนจะก้าวไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

วิธีการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์สู่เพื่อนบ้านนั้น คือ ยึดแนวทางที่เรียกว่า “เกษตรทฤษฎีใหม่” อันเป็นเกษตรตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

นั่นคือ ทดลองปฏิบัติจริงในพื้นที่ของตนเองก่อน เมื่อได้ผลดีแล้วจึงเริ่มขั้นที่สอง นั่นคือ ชักชวนให้สมาชิกในชุมชนรวมพลังในรูปของกลุ่มเกษตรกร เมื่อกลุ่มมีการพัฒนาก้าวหน้าไปในระดับหนึ่งแล้ว จะเข้าสู่ขั้นที่สาม คือ การเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้มาศึกษาหาความรู้

ทุกขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น ครูทำให้เห็นเป็นรูปธรรมบนพื้นที่ตัวเอง นับเป็นตัวอย่างที่สัมผัสได้ ชาวบ้านได้เข้ามารวมกลุ่มมาทำเกษตรอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยคอกและน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดรายจ่าย จัดทำบัญชีครัวเรือน ปลูกผักและผลไม้ไว้ทานเองที่เหลือแบ่งปันและนำไปจำหน่าย อย่างที่ครูแนะนำ

และในที่สุด การรวมกลุ่มได้เกิดขึ้นอย่างคึกคักจริงจัง ภายใต้งานนำของ ครูถาวร ผู้อุทิศตนเป็นวิทยากร เผยแพร่ความรู้ที่มาจากประสบการณ์กว่า ๓๐ ปี ทำให้เพื่อนบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีการพัฒนา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าแต่ก่อน และได้รับการยอมรับและขยายออกไปในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง

“...ผลที่ชาวบ้านได้เข้ามาร่วมกลุ่มมาทำเกษตรอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยคอกและน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดรายจ่าย จัดทำบัญชีครัวเรือน ปลูกพืชและผลไม้ไว้ทานเอง ที่เหลือแบ่งปันและนำไปจำหน่าย อย่างที่ครูแนะนำ...”

ต่อมา ครูถาวร ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้บ้านคำปลาหลาย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรผสมผสาน มีอาคารสถานที่เป็นสัดส่วนเพื่อรองรับการมาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานของบุคคลทั่วไป

นอกจากนี้ ยังถ่ายทอดความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรผสมผสาน ลงไปยัง นักเรียน นักศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ ตลอดผู้สนใจทั่วไปในทุกรูปแบบอีกด้วย

การที่ นายถาวร สรรสมบัติ ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

อยู่ที่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒๒ หมู่ ๙ ต.บ้านดง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น ๔๐๒๕๐
โทร. ๐๘๘-๐๐๖-๔๔๙๐

การศึกษา : มัธยมศึกษาตอนต้น (ทศน.)

เกียรติคุณที่ได้รับ : ประกาศเกียรติคุณรางวัลชนะเลิศผู้นำอาชีพก้าวหน้า ระดับอำเภอ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย / ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ “ผู้นำคุณประโยชน์เพื่อชุมชน / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายบุญมี สุระโคตร ครุภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

ครูบุญมี สุระโคตร อายุ ๕๕ ปี บ้านอุ่มแสง เลขที่ ๑๕๕ หมู่ที่ ๗ ต.ตู่ อ.ราชันีไศล จ.ศรีสะเกษ เกิดมาในครอบครัวชาวนา อาชีพพ่อเสียชีวิต ตั้งแต่อายุในครรภ์แม่ได้ ๔ เดือน เป็นบุตรคนที่ ๒ ของครอบครัว สถานภาพ สมรสแล้ว

เริ่มทำงานตั้งแต่อายุ ๘ ปี เนื่องจากครอบครัวยากจน แต่มีโอกาสเรียนจนจบประถมศึกษาปีที่ ๗ ออกมาช่วยแม่และคุณตาทำนา จนมีโอกาสเรียนต่ออีกครั้ง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) จนจบ ขณะที่ยังมีอาชีพทำนามาโดยตลอด

ความคิดริเริ่มและไม่เคยย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคทำให้ครูบุญมี สุระโคตร เปลี่ยนแปรไปทางอื่น มุ่งมั่นตั้งใจอย่างเต็มที่ที่จะทำนาแบบอินทรีย์ เริ่มจากลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาปรับใช้ด้วยการลดรายจ่าย ลดต้นทุนการทำนาควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่เผาตอซังและไถกลบตอซัง หวานพืชปุ๋ยสดพรวนพอกเทืองและถั่วพรางา จนเห็นผลงอกงาม

จนปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ครูได้ศึกษาเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพใช้ในนาเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน และได้สร้างเครือข่ายการรวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านและบ้านใกล้เคียงจำนวน ๔๗ ราย สามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ คิดค้นวิธีการทำอาหารเสริมพืชชนิดน้ำขึ้นมาใช้เองรวมถึงสกัดสารไล่แมลงด้วยพืชสมุนไพรหลายชนิด ซึ่งสามารถป้องกันแมลงศัตรูพืชโดยเฉพาะเพลี้ยต่างๆ และเชื้อราในนาข้าวเป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ล้วนได้นำเอาภูมิปัญญาชาวบ้านและหลักวิชาการจากนักวิชาการมาปรับใช้เป็นองค์ความรู้ในการทำนา โดยการปรับที่นาให้สม่ำเสมอเพื่อให้สามารถควบคุมปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมปลูกไม้ยืนต้นรอบแปลงนา เพื่อให้เป็นปอดหายใจและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ได้นำเอาแร่ธาตุที่ขาดมาเป็นส่วนผสมด้วย เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจนประสบความสำเร็จ

แนวคิดในการทำนาดังกล่าว เป็นผลดีต่อสุขภาพของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม เป็นแบบอย่างแก่ชุมชน และความ เป็นอยู่ของเกษตรกรที่ดีขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

นายบุญมี สุระโคตร เข้าใจและมองถึงปัญหาการทำนาอย่างเป็นระบบ และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินชีวิตอาชีพทำนา คือ การให้ความสำคัญของน้ำ ขุดแหล่งน้ำสำรองในนาขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตจากที่ทำนาได้เพียง ๑ ครั้งต่อปี สามารถทำนาได้ถึงสองครั้งต่อปี ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ไร่ภาระหนี้สินใดๆ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

การทำนาของครู มีพื้นที่ ๒๒ ไร่ ในฤดูแล้งสามารถทำนาได้อีกครั้ง ในพื้นที่ ๕ ไร่ ทำนา ๓ ประเภท คือ นาดำ ได้ผลผลิต ๕๒๐ กก./ไร่, นาหวานได้ผลผลิต ๕๐๐ กก./ไร่ และนาโยน ได้ผลผลิต ๕๔๐ กก./ไร่ ใช้ข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ แปรรูปผลผลิตเป็นข้าวกล้อง ข้าวขาว และข้าวกล้องงอก จำหน่ายให้แก่สมาชิกเกษตรกร จนเป็นที่ยอมรับและติดตลาดทั้งในและนอกประเทศ ในนามกลุ่มเกษตรกรเกษตรทิพย์ และข้าวตราลุงบุญมี สุระโคตร

นอกจากนี้ ยังได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายการผลิตข้าวอินทรีย์ การผลิตข้าวคุณภาพการแปรรูปข้าวเพื่อการค้า ตามโรงเรียนและส่วนราชการต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับมากมาย

“....ได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดช มาปรับใช้ด้วยการลดรายจ่าย ลดต้นทุนการดำเนินงานควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่
เผาต่อซังและไถกลบตอซัง หว่านพืชปุ๋ยสดพรวนปอเทืองและถั่วพราง จนเกินผลงอกงาม...”

ครูบุญมี ยึดมั่นดำเนินชีวิตด้วยหลักคุณธรรม ๙ ประการ
ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ
และความกตัญญู เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน มีความเมตตา
เอื้อเฟื้อ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน นำเคารพยกย่องและเป็น
ที่ยอมรับในความรู้ความสามารถด้านอาชีพเกษตรกรรม ที่
สามารถนำพาครอบครัวพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

การที่ นายบุญมี สุระโคตร ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้าน
เกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน
จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับ
การยกย่องเชิดชูเกียรติ จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม
เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษา
ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๕๕ บ้านอุ่มแสง หมู่ที่ ๗ ต.ตู่ อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ ๓๓๑๖๐
โทร. ๐๘๒-๓๖๘-๕๑๕๒

การศึกษา : จบประถมศึกษาปีที่ ๗

เกียรติคุณที่ได้รับ : ประชาชนบ้านเรือนเกษตรกรอินทรีย์ / ประธานศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลตู่ / กรรมการกองทุนหมู่บ้านอุ่ม
แสง / ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต / ประธาน OTOP ระดับอำเภอราษีไศล / รองประธาน OTOP เครือข่ายจังหวัด
ศรีสะเกษ / ที่ปรึกษาผู้นำราชการจังหวัดศรีสะเกษ ด้านวิสาหกิจชุมชน / วิทยากรประจำกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ด้านเกษตรอินทรีย์ให้
นักเรียน นักศึกษา และประชาชน / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นางรวงทอง สุภิษะ ครุภูมิปัญญาไทย ดันศิลปกรรม

นางรวงทอง สุภิษะ อายุ ๔๒ ปี เป็นคนบ้านประตูทอง เลขที่ ๗๗ หมู่ที่ ๕ ต.ลำดวน อ.ลำดวน จ.สุรินทร์ จบปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปี ๒๕๕๕ ณ วันที่ ๒๕๖๐ เป็นกำนันตำบลลำดวน

ครูรวงทอง สุภิษะ เกิดในครอบครัวทอผ้าไหมตั้งแต่คุณยายมาถึงคุณแม่ เรียนรู้วิธีการทอผ้าไหมจากคุณยายตั้งแต่ยังเล็ก คคลูกคลีคุ้นเคยถึงการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สาวไหม ตั้งแต่เรียนชั้น ป.๒ และมักแอบทอผ้าเวลาที่คุณยายลุกจากการทอผ้า จนกระทั่งเรียนจบชั้น ป.๖ ไม่ได้เรียนต่อ จึงเริ่มกระบวนการเรียนรู้มัดลายด้วยตนเองจนรู้ถึงขั้นตอนการทอผ้าไหม ตั้งแต่การมัดลาย แกะลาย และการทอผ้า จำได้ว่าเริ่มทอผ้าไหมผืนแรก คือ ผ้าพันคอ

เมื่อมีโครงการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนและพาไปศึกษาดูงาน เรื่องการทอผ้าไหมด้วยกี่กระตุก กลับมาแล้วรู้สึกตื่นเต้นจนนอนไม่หลับ เนื่องจากอยากปรับปรุงการทอผ้าเปลี่ยนทอจากแบบธรรมดาเป็นการทอแบบกี่กระตุก จึงเขียนโครงการเสนอ อบต. และ ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์ฯ อำเภอลำดวน สนับสนุนเส้นไหมในการฝีกอบรมได้สำเร็จ

ขณะเดียวกัน ก็ได้ฝึกฝนหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการมัดลาย คัดลายพื้นต่างๆ เช่น ลายราชวัตร ลายลูกแก้ว ลายกันหอย ลายดอกพิกุล ลายพริกไทย และได้พัฒนาลายทอผ้าไหมลายใหม่ เป็นของตนเอง ชื่อลายรวงทอง โดยการนำเอาลายราชวัตร มามัดหมี่ทำให้เกิดลายใหม่ขึ้น เป็นที่ชื่นชอบของสังคม จำหน่ายผ้าไหมได้เพิ่มมากขึ้น

สืบสานอาชีพทอผ้ามานานกว่า ๓๐ ปี ด้วยมีความสนใจและซึมซับมาจากบรรพชน จึงรวมกลุ่มทอผ้าไหม มีการส่งเสริมและถ่ายทอดกระบวนการทอผ้าไหมและองค์ความรู้ให้แก่สมาชิก จนทำให้บ้านประตูทองกลายเป็นหมู่บ้านทอผ้าไหม ที่มีชื่อเสียงในอำเภอลำดวน และเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องกระบวนการทอผ้าไหมไว้สำหรับผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาและเรียนรู้ในสถานที่จริง ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มจากการทอผ้าไหมด้วย

จากนั้น ครูรวงทอง สุภิษะ ได้จัดตั้งศูนย์ทอผ้าไหมขึ้นบริเวณ ศาลาประชาคม ม.๕ บ้านประตูทอง ได้พัฒนาการผลิตให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าไหมลายราชวัตร ผ้าไหมลายลูกแก้ว ผ้ามัดหมี่พุ่ง ผ้าไหมลายพริกไทย เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องการแต่งกายด้วยผ้าไหมท้องถิ่น ส่งเสริมคนในชุมชนใส่ชุดผ้าไหมไทยในชีวิตประจำวันและเทศกาลสำคัญ

จากการที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาเรื่อยมา สามารถจำหน่ายสินค้าผ่านทาง Social ทาง facebook และ line จำหน่ายยังประเทศฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศฟินแลนด์ นำรายได้เข้าชุมชนมิใช่น้อยในแต่ละปี

ให้เป็นวิทยากรสอนการทอผ้าไหมทั้งในสถานศึกษาต่างๆ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำดวน โครงการเส้นสายลายไหม และให้ความรู้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่

นอกจากความมุ่งมั่นทุ่มเทในการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันแล้ว ยังปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงตลอดมาเช่นกัน

“...ถือเป็นแบบอย่างแห่งความขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ เป็นผู้สนใจ ใฝ่รู้ เรื่องที่สร้างสรรค์ และเสียสละในการถ่ายทอดความรู้ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าไหมอย่างชัดเจน มีการใช้ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าไหมอย่างชัดเจน มีทักษะในการใช้ภูมิปัญญาทอผ้าไหม จึงมีผลงานที่เกิดจากความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม เครือข่ายระดับตำบล และผู้ที่สนใจ เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในศูนย์การศึกษาชนบทและการศึกษาตามอัธยาศัย องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสตรีโรงเรียนต่างๆ และกลุ่มทอผ้าไหม อ.เขวาสินรินทร์ ซึ่งได้มาศึกษาเรียนรู้กระบวนการทอผ้าไหมในหมู่บ้าน เป็นต้น

การที่ นางรวงทอง สุภิกษา ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม ประจำปี ๒๕๖๐ เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษาชนบท และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

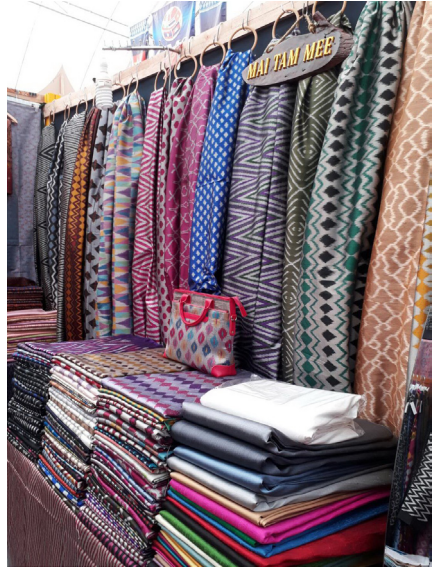
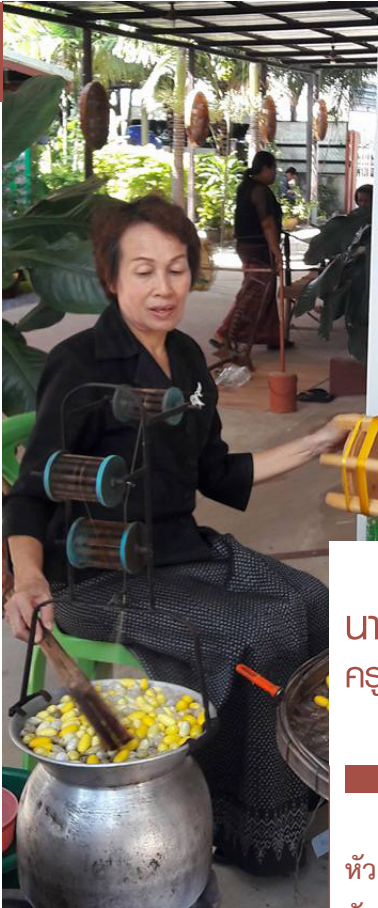

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๗๗ หมู่ที่ ๕ ต.ลำดวน
อ.ลำดวน จ.สุรินทร์ ๓๒๒๒๐ โทร.
๐๘๗-๗๗๖-๑๔๒๙

การศึกษา : หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย ศูนย์ศึกษาชนบทและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ / ปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปี ๒๕๕๕

เกียรติคุณที่ได้รับ : ร่วมสนับสนุนเดินแบบผ้าไหมการกุศลในงานช้างและงานกาชาดจังหวัดสุรินทร์ / คณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอศีขรภูมิ เนื่องในงานสตรีสากล / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
ขอนแก่น

นางสุภาณี ภูแล่นกั ครุภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและกัตถกรรม

นางสุภาณี ภูแล่นกั เกิดเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ บ้าน
หัวฝาย เลขที่ ๔๖ หมู่ ๒ ต.ปอแดง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น จบ
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านไผ่ ข.ก.๕

กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ บ้านหัวฝาย ต.ปอแดง อ.ชนบท
จ.ขอนแก่น เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่น่าภูมิใจปัญญาท้องถิ่นในการ
ทอผ้าไหมมัดหมี่มาบูรณาการ ต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีความ
โดดเด่นและมีมูลค่าทางการตลาดสูง และเป็นการผสมผสาน
ลงตัวระหว่างภูมิปัญญาดั้งเดิมกับสมัยนิยม ภายใต้การนำของ
ครูสุภาณี ภูแล่นกั ประธานกลุ่มฯ ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และ
ใช้เวลาในการพัฒนาเรื่องผ้าทอมัดหมี่ มายาวนาน

บ้านหัวฝาย บ้านเกิดของครูเป็นจุดศูนย์รวมกลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่เลี้ยงซื้อด้วยเอกลักษณ์การถักทออันละเอียด ประณีตสวยงามทั้งสีเส้น ลวดลายสวยงาม ที่สืบทอดกันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษเป็นเวลาหลายร้อยปี ที่ประกอบอาชีพทำนา ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และทอผ้าไหม

ความโดดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์นี้ แน่นอานว่ามี นางสุภาณี ภูแล่นกี เป็นผู้นำ ที่มีการบริหารจัดการกองทุนที่เกิดจากการออมและการจัดจำหน่ายเพื่อให้ผลประโยชน์ตกอยู่กับคนในชุมชน เน้นด้านคุณธรรม ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน แม้จะดูเป็นว่า “ทอผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิม” แต่ก็เปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆ และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตลอดเวลาจนสามารถยกระดับขึ้นเป็นสินค้า OTOP ที่มีการจัดจำหน่ายอย่างกว้างขวาง ทำให้เป็นที่รู้จักหรือมีชื่อเสียงในระดับหนึ่ง

ครูสุภาณี พัฒนาแนวคิดในการบูรณาการภูมิปัญญาผ้าไหมมัดหมี่อยู่ตลอด จนนำไปสู่ต่อยอดจากผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมไปสู่การสร้างสรรคผลิตภัณฑ์อย่างวิจิตรด้วยการใช้เทคนิคการแต้มสีลงบนเส้นไหม กลายเป็น “ผ้าไหมแต้มหมี่” ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตอบสนองความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้ในตลาดต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

แม้ว่าผ้าไหมมัดหมี่ของครูสุภาณี จะเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมกันมาหลายร้อยปี สืบทอดลวดลายจนเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวแบบดั้งเดิม แต่ก็มีการเปิดรับความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับหลายหน่วยงาน จึงมีการต่อยอดผลผลิตสู่ตลาดสากล มีการบริหารจัดการภายในกลุ่ม มีการตลาดและระบบการจัดจำหน่ายที่ชัดเจน เพื่อผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

ที่บ้านหัวฝาย ต.ปอแดง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น เป็นหมู่บ้านหัตถกรรมทอผ้าไหมแบบครบวงจร นักเรียน นักศึกษา ตลอดผู้สนใจและเด็กเยาวชน จะมาเรียนรู้เรื่องการทอผ้าไหม การสาวไหม การมัดหมี่ ขึ้นลวดลายผ้า การแต้มหมี่ ได้ตลอดเวลา และ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตผ้าไหมของกลุ่มแห่งนี้ ก็มาจากภายในชุมชนนั่นเอง

กลุ่มเด็กๆ ที่มาเรียนรู้
งานผ้าไหม การทอผ้าไหม
การแต้มลายไหมมัดหมี่ ส่วน
ใหญ่เป็นลูกหลานสมาชิกใน
กลุ่ม ที่พร้อมถ่ายทอดองค์
ความรู้แก่เด็กรุ่นใหม่ ได้มี
โอกาสเรียนรู้งานในแต่ละชั้น
ตอน เด็กคนใดสามารถจะ
พัฒนาลวดลายของเขาได้เอง
และรับงานไปทำที่บ้าน เป็น
รายได้เสริมระหว่างปิดเทอม
ตัวเลขรายได้จะมากหรือน้อย
ก็ขึ้นกับความขยันเป็นหลัก

“...บ้านเกิดของครู จึงเป็นจุดศูนย์รวมกลุ่มกอฟ้าโหมมัดหมี่เสื้อ
ชื่อ อันมีเอกลักษณ์การถักกออันละเอียด ประณีต สวยงามทั้ง
สีสัน ลวดลายสวยงาม เป็นจุดเด่นของท้องถิ่นแห่งนี้ ที่สืบทอด
กันมาแต่ครั้งบรรพบุรุษเป็นเวลาหลายร้อยปี ที่ประกอบอาชีพทำนา
ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และกอฟ้าโหม...”

ครูสุภาณี ผู้ไม่หยุดพัฒนาได้พบถึงความแตกต่างของเส้น
ไหมแต้มหมี่กับเส้นไหมมัดหมี่ อยู่ที่ขั้นตอนการผลิต ทั้งนี้ ผ้า
ไหมที่นำมาแต้มลายเรียกว่า ไหมแต้มหมี่ (แต้มลาย) ช่วยในการ
ประหยัดเวลา ประหยัดขั้นตอนการทำงานให้เร็วขึ้น สามารถลง
สี ลงลาย ในชิ้นงานเดียวกันได้เลย ช่วยประหยัดเวลาและขั้นตอน
การผลิต

ส่วนไหมมัดหมี่ ต้องนำมาย้อมก่อนที่จะทำลวดลายใหม่ๆ
ทำวันละสี ถ้าใช้ ๑๐ ลาย ก็ต้องใช้ระยะเวลา ๑๐ วัน ทำให้เสีย
เวลามาก

การที่ นางสุภาณี ภูแล่นกี ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้าน
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา
ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่
สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จาก สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุฑมีปัญญาไทย เพื่อ
ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาใน
ระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๔๖ หมู่ ๒ ต.ปอแดง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น ๔๐๑๓๐
โทร. ๐๔๓-๔๕๕-๗๕๕

นางหนูจิ้น ศรีนัมมัง

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นางหนูจิ้น ศรีนัมมัง เกิด ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๐ อายุ ๗๐ ปี ภูมิลำเนาบ้านเกิด อ.บัวลาย จ.นครราชสีมา ผู้คลุกคลีซึมซับอยู่กับหัตถกรรมการประดิษฐ์ดอกไม้มาตั้งแต่เด็กตราប់ปัจจุบันทำการประดิษฐ์ดอกไม้และที่เกี่ยวข้องมาทุกรูปแบบ

จุดเริ่มต้นของดอกไม้รังไหม นั้น มาจาก ครูหนูจิ้น ศรีนัมมัง สังเกตเห็นว่ารังไหมในท้องถิ่นจะถูกทิ้งเปล่าประโยชน์ เนื่องจากเป็นรังไหมที่ตัดเอาดักแต่ออกไปขยายพันธุ์ กับรังไหมที่นำไปตีราคาถูกตัดเอาดักแต่ออกไปขยายพันธุ์ ทำให้เส้นใยขาด สาวเป็นเส้นไหมไม่ได้ มีชาวบ้านอาชีพทำน่านำรังไหมเหลือทิ้งเหล่านั้นมาแปรรูปเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ น่าจะพัฒนาได้ไกลกว่าที่ทำอยู่

“...รังไหมที่นำไปตราถูกตัดเอาตักเต๋ออก ทำให้เส้นใยขาด สาวเป็นเส้นไหมไม่ได้ ชาวบ้านที่มีอาชีพทำนาก็ใช้เวลาวางนํ้ารังไหมเหลือทิ้งเหล่านั้นมาแปรรูปเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ แต่ครมองว่าน่าจะพัฒนาได้ไกลกว่าที่ทําอยู่...”

ได้มีโอกาสไปเข้าอบรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่ ศูนย์วิจัยหม่อนไหมนครราชสีมา มีความคิดมั่นใจว่า ต้องทำดอกไม้จากรังไหมเป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้อย่างแน่นอน หลังอบรมแล้วได้มาทดลองทำเป็นเข็มกลัดติดเสื้อแขกผู้ใหญ่ของอำเภอ นายไสว พรหมณี ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเวลานั้นเห็นผลงาน จึงแนะนำให้รวมกลุ่มแม่บ้าน ใ้งบประมาณ ๓๗,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าวัสดุในการอบรมกลุ่มแม่บ้าน

จึงกลับมาเรียนรู้ด้วยตนเองจนเกิดทักษะหลากหลายชนิด โดยนำเอาความรู้มาจัดตั้งกลุ่มคนในชุมชนหมู่บ้านของตนเอง ใช้ชื่อกลุ่มว่า “ กลุ่มศิลปะประดิษฐ์ดอกไม้จากรังไหม ”

เริ่มแรก มีสมาชิก แค่ ๕ - ๖ คน ช่วยกันคิดช่วยกันทำเอง ภายในกลุ่ม โดยจะใช้วิธีนำดอกไม้ธรรมชาติจริงๆ มาคลี่ดู แล้วค่อยๆ หัดทำตามให้เหมือนจริงที่สุด เป็นการเรียนจากธรรมชาติ ใช้แค่มีดกับกรรไกรประดิษฐ์ ไม่มีเครื่องจักรเข้ามาช่วยเลย ช่วงแรกก็ทำได้ ๒-๓ แบบ ก็ลองไปขายที่งานวัด ปรากฏว่าได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ทำให้มีกำลังใจมากขึ้น

ออกตระเวนจำหน่ายตามงานต่างๆ ดอกไม้รังไหมได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดมองเห็นความสามารถของกลุ่มชาวบ้าน จึงเข้ามาสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ การบัญชี และเงินทุน จนก่อตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ และได้พัฒนากลุ่มมาจนถึงปัจจุบัน

แต่ครูหนูจิ้น มิได้หยุดเพียงแค่นั้น ยังคิดพัฒนานำเศษ
รังไหมไปต้มแล้วมารีดเป็นแผ่น เหมือนการทำกระดาษสา เพื่อ
ใช้ทำเป็นใบไม้ แทนใบไม้ตามที่ซื้อขาย ให้เป็นดอกไม้รังไหมจริงๆ
ทั้งใบทั้งดอก อีกทั้ง จะใส่กลิ่นดอกไม้ให้เหมือนของจริงด้วย โดย
การให้คนในชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำอย่างแท้จริง เพื่อให้
ชุมชนมีความภาคภูมิใจและวางแผนภูมิปัญญาท้องถิ่น

ต่อมาได้จัดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนเมื่อ วันที่ ๖
มิถุนายน ๒๕๔๙

ครูได้สั่งสมประสบการณ์สร้างผลงานวิชาการ “ดอกไม้
ประดิษฐ์จากรังไหม” เริ่มจากการประดิษฐ์ดอกกุหลาบและ
ดอกบัวสายในรูปแบบของเชือกมัดติดติดเสื่อ พัฒนามาเป็นดอกไม้
ชนิดต่างๆ มีดอกไม้ตามธรรมชาติมาเป็นแบบในลักษณะเป็น
ดอกหรือช่อเดี่ยวๆ เพื่อให้นำไปจัดตกแต่งได้เองและส่งไป
จำหน่ายต่างประเทศได้เพิ่มขึ้น

ครูหนูจิ้น ได้นำแนวทางของศาสตร์พระราชา โดยเฉพาะ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ มาปรับใช้อย่างเหมาะสม
โดยยึด ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ๔ มิติ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และ
พัฒนาอย่างสมดุลเพื่อความมั่งคั่ง มั่นคงและยั่งยืน

ได้มีการถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน/นอกโรงเรียน/ตาม
อัยาศัย จำนวนมากกว่า ๒๐,๐๐๐ คน โดยจัดทำเป็นหนังสือ
เล่มเล็ก เพื่อใช้ในการเรียนการสอน พร้อมต่อยอดคุณธรรม
ประจำใจ โดยยึดหลักปฏิบัติ ๓ ประการ คือ ๑) ต้องซื่อสัตย์
สุจริตต่อลูกค้า ๒) ตรงต่อเวลา และ ๓) ต้องรักษาคุณภาพ
มาตรฐานให้คงอยู่ตลอดไป

การที่ นางหนูจิ้น ศรี
นัมมัง ได้นำความรู้ ความ
สามารถ ด้านดอกไม้ประดิษฐ์
จากรังไหม ที่ตนเองได้รับการ
ถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน
จนประสบความสำเร็จเป็น
ประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึง
ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ
จาก สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้าน
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม
เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอด
ภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา
ทั้งการศึกษาในระบบ การ
ศึกษานอกระบบ และการ
ศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒๑ หมู่ที่ ๑๑
ต.บัวลาย อ.บัวลาย จ.นครราชสีมา
๓๐๑๒๐ โทร. ๐๔๔-๔๙๕-๑๐๙

นางสาวประกายศรี รุ่งเรืองอริโย ครุภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นางสาวประกายศรี รุ่งเรืองอริโย เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๒ ณ บ้านเลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๒ ต.ดงลาน อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด เป็นบุตรคนที่ ๕ ในจำนวนพี่น้อง ๖ คน ของนายสุดใจ นิลาทวงศ์ และ นางทองหับ นิลาทวงศ์

ครูประกายศรี รุ่งเรืองอริโย เป็นผู้ทักษะฝีมือการนวดด้วยตนเอง อันเกิดมาจากแรงบันดาลใจในวัยเด็ก ที่เคยนวดให้บิดาแล้ว เห็นว่าสามารถคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานได้ หากได้ฝึกฝนการนวดอย่างจริงจัง น่าจะยึดเป็นอาชีพเลี้ยงตัวเอง และครอบครัว ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ได้

“...เป็นผู้ทักษะฝีมือการนวดด้วยตนเอง อันเกิดมาจากแรงบันดาลใจในวัยเด็ก ที่เคยนวดไค้บิดาแล้ว เห็นว่าสามารถคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานได้ หากได้ฝึกฝนอย่างจริงจัง น่าจะยึดเป็นอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ได้...”

จึงตัดสินใจเรียนรู้การนวดแผนไทย จากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานและโรงพยาบาล สู้ฝึกลงตนเองจนมีทักษะความรู้ด้านการนวดเพื่อสุขภาพ นวดฝ่าเท้า การทำลูกประคบด้วยสมุนไพร การทำยาหม่อง จนทำได้อย่างเชี่ยวชาญ

แต่ถึงกระนั้น ยังคิดเสมอว่า ความรู้แค่นั้นไม่น่าพอ ควรศึกษาใฝ่เรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอมิให้ขาด จึงไปอบรมการนวดแผนไทยจากโรงพยาบาลและโรงเรียนนวดแผนไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด และ สมาคมแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย อีก ได้องค์ความรู้ตามหลักวิชาแพทย์แผนไทย อันเป็นที่ยอมรับของทางวิชาการ โดยแก้ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บอย่างที่เคยทำให้บิดาหายจากการเมื่อยปวดได้จริง

จึงได้ร่วมทุนรวมกลุ่มกับเพื่อนทำกิจการรับนวดแผนไทยที่จังหวัดร้อยเอ็ด ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๖

ไม่เพียงเท่านั้น ยังถ่ายทอดความรู้การนวดแผนไทย การนวดฝ่าเท้า การทำลูกประคบและยาหม่องจากสมุนไพร โดยเป็นวิทยากรบรรยาย สาธิต ให้แก่นักเรียนของศูนย์ กศน. ในจังหวัดร้อยเอ็ดหลายแห่ง

นอกจากนี้ ยังเป็นวิทยากรบรรยายให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ เป็นระยะเวลากว่า ๑๐ ปี มีผู้ได้รับประโยชน์มากมายจากความรู้ที่ครูให้ ในการนวดเท้าเพื่อสุขภาพ อุปรกรณ์และวิธีใช้ รวมไปถึงประโยชน์และข้อควรระวังในการนวดและกดจุด

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมการฝึกอบรมส่งเสริมกิจกรรม
กลุ่มสตรี พัฒนาอาชีพนวดแผนไทย เป็นการเพิ่มศักยภาพ
ของกลุ่มสตรีผู้มีรายได้น้อย ได้ทำอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อการส่งเสริมอาชีพที่สามารถต่อยอดเป็นอาชีพ
เสริมรายได้หลัก เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านคุณภาพชีวิตและ
ส่งเสริมการสร้างรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ครูประกายศรี รุ่งเรืองอริโย ยึด
อาชีพด้วยความสุจริต ให้ความเมตตา พึ่งพาตนเองแบบพออยู่
พอกิน มิเพียงจะมุ่งแสวงหาประโยชน์สร้างความร่ำรวย และไม่
เก็บงำความรู้ความสามารถไว้เพื่อสนองประโยชน์ตัวเอง เป็นที่
ประจักษ์แก่คนทั่วไป

การที่ นางสาวประกายศรี รุ่งเรืองอริโย ได้นำความรู้ ความ
สามารถ ด้านการแพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด
ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดย
รวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จาก สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครู
ภูมิปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอด
ภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษา
นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๒๖๕ หมู่ที่ ๑๑ ต.เขวา อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐
โทร. ๐๔๓-๕๒๗-๕๘๐ โทรสาร ๐๔๓-๕๒๗-๕๘๐

นายสีทา มงคลแก้ว

กฎมณเฑียรบาลไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

นายสีทา มงคลแก้ว เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๐๖ ต.หัวดอน อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน ของนายสี พวงจันทร์ และนางคำมะลุน บุญสมยา สโมสรกับนางนวลจันทร์ มงคลแก้ว มีบุตร ๑ คน

ครูสีทา มงคลแก้ว เป็นผู้นำชุมชนแบบจิตอาสา ไม่มีตำแหน่งใดๆ ในชุมชน แม้จะมีผู้เสนอมอบให้ แต่ทำด้วยใจรักในงานสาธารณะ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากพระราชจริยวัตร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากแนวคิดการปลูกป่าในใจคน

“...”ข้าพเจ้าจะรักษาป่าจนชีวิตจะหาไม่” โดยการนำหลักความพอเพียง เดินตามรอยพ่อหลวง มาใช้ ชีวิตประจำวัน ในเรื่องของความพอเพียง การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม...”

จึงตั้งปณิธานที่จะรักษาป่าชุมชนไว้ได้สืบทอดชั่วลูกหลานและ ได้ชักจูงสมาชิกของชุมชนร่วมกันสร้างเครือข่าย ๒๕๔๕ เครือข่าย ป่าชุมชนดงใหญ่ มีอาณาเขต ๑,๘๑๐ ไร่ ที่ขึ้นทะเบียนป่าชุมชนกับ กรมป่าไม้ ยังมีความอุดมสมบูรณ์อยู่จำนวน ๑,๒๙๕ ไร่ พื้นที่ป่าเป็น ป่าดิบ

ที่สำคัญ ผืนป่าแห่งนี้บางส่วนเป็นป่าเบญจพรรณ ไม้ที่พบ ไม้ บก ไม้แดง ไม้ยางนา ไม้บาก ลำตวน พืชสมุนไพร หลากหลายชนิด จำนวนมาก จำเป็นต้องดูแลรักษาป่า ทำให้ป่าฟื้นฟูกลับสู่สภาพเดิม และระวัง ป้องกัน การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าให้มากที่สุด

กิจกรรมที่เกิดจากความคิดของครูสีหา โดยกลุ่มสมาชิกเห็น พ้อง คือ อบรมเยาวชนมัคคุเทศก์น้อย ให้ความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชน แก่ นักท่องเที่ยวเพื่อให้รู้คุณค่าของป่า ตามด้วย กิจกรรมการป้องกัน ไฟป่าอย่างมีส่วนร่วม โดยกำจัดเชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดไฟป่าออกไป

จากนั้น เพิ่มความเข้มข้นด้วยการลาดตระเวนพื้นที่รอบๆ ป่า ชุมชนดงใหญ่ เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันการบุกรุก และ สร้างแนวความคิดป่าและชุมชนอยู่ร่วมกันได้ โดยไม่เอาัดเอาเปรียบกันและกัน ทำให้ป่าเป็นซูปเปอร์มาร์เก็ตป่าดงใหญ่ ทั้งเห็ด สมุนไพร และของ ป่าอื่นๆ

งานใหญ่ที่ตั้งไปทั่วประเทศ คือ มหกรรมบวชป่าสืบชะตา ป่าดงใหญ่

โดยการนำหลักความพอเพียง เดินตามรอยพ่อหลวง ในการ เสียสละเพื่อส่วนรวม และ การอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม มาใช้ ปฏิบัติจริงทั้งตนเองและชุมชนที่ว่า

“ข้าพเจ้าจะรักษาป่าจนชีวิตจะหาไม่” ภายใต้อุทธาคติ “การ พิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต”

โดยแบ่งป่าออกเป็น ๒ แปลง เพื่อใช้ประโยชน์ต่างกัน แปลงที่ ๑ เป็นแปลงพื้นที่ใช้สอยและเลี้ยงสัตว์ เพื่อชุมชนใช้ประโยชน์ แปลงที่ ๒ เป็นพื้นที่อนุรักษ์แบบยั่งยืน

จนในปี ๒๕๓๘ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชทานธง “พิทักษ์ป่ารักษาชีวิต” ให้ชุมชนวังอ้อที่ดูแลป่าได้ยอดเยี่ยม จนเป็นที่ยอมรับของชุมชนอื่นและปฏิญาณตนต่อหน้าพระพักตร์ว่า จะไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและจะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้อนุชนรุ่นหลังต่อไป

นับจากนั้น ครูสีหาและเครือข่ายได้ร่วมกันรณรงค์การอนุรักษ์และการบริหารจัดการป่าชุมชนบ้านวังอ้อ จัดทำกฎระเบียบป่าชุมชน หากใครฝ่าฝืนก็จะมีปรับ จัดให้มีคณะกรรมการและอนุกรรมการ มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำผิดทุกกรณี รวมถึงปลูกป่าทดแทนป่าที่ถูกทำลายและในพื้นที่เสื่อมโทรม อีกด้วย

นอกจากนี้ ยังได้นำอำนวยการพระราชทานของรัชกาลที่ ๙ จัดตั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาร้วพุดได้ ทำโครงการชุมชนพอเพียง และเป็นแกนนำทำถนนสายวัฒนธรรม สร้างคุณธรรมประจำหมู่บ้าน จนได้รับยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ทำให้ได้รับรางวัลเศรษฐกิจพอเพียงระดับยอดเยี่ยม ๒๕๕๗

การที่ นายสีหา มงคลแก้ว ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านการปลูกป่า อนุรักษ์ป่า ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวม แก่สังคม จึงได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ จาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : อยู่บ้านเลขที่ ๔๖ หมู่ ๙ บ้านวังอ้อ ต.หัวดอน อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๕๐ โทร. ๐๘๓-๓๖๖-๕๑๒๕

การศึกษา : มัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษาจากระบบฯ อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี

เกียรติคุณที่ได้รับ : เข็มพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่น / ธงพระราชทานพิทักษ์รักษาป่าเพื่อรักษาชีวิต สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่น / รางวัลลูกโลกสีเขียว / รางวัลบุคคลดีเด่นระดับชาติ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม / รางวัลเศรษฐกิจพอเพียงระดับยอดเยี่ยม / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านการบริการรักษาระบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
ขอนแก่น

นางจินตนา เย็นสวัสดิ์ ครุฑมีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นางจินตนา เย็นสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๙ อายุ ๗๑ ปี เกิด บ้านโคกน้อย ต.พระลับ อ.เมือง จ.ขอนแก่น เรียนจบ ประถมปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโคกน้อย ต.พระลับ เมื่อปี ๒๕๙๖

“หมอลำกลอนสองฝั่งโขง” คือ ฉายาที่บรรดาแฟนทั้งสอง ฝากฝังแผ่นดินที่มีลำโขงเป็นเขตแดน ตั้งให้ ครูจินตนา เย็นสวัสดิ์ ที่ได้รับงานการแสดงเฉลี่ยทั้งปี ไม่ต่ำกว่า ๕๐ - ๘๐ งาน รวม เวลา ๕๐ ปี มีมากมายนับไม่ถ้วน

เกิดในครอบครัวชาวนา ที่บ้านของ ครูจินตนา เย็นสวัสดิ์ มีหมอลำคำภา ธวัชโชติ (หมอลำกลอนชื่อดังได้รับโล่เกียรตินิยมจากการแข่งขันหมอลำกลอนระดับประเทศ) พี่สาวเป็นคนสอน และได้ติดตามพี่ไปแสดงในงานบุญประเพณีต่างๆ แทบทุกเวที จนเกิดความรักที่จะมีอาชีพหมอลำกลอน

ศึกษา ฝึกฝน ท่องบทกลอนต่างๆ ของพี่สาวด้วยความมุ่งมั่นเรื่อยมา ตั้งแต่อ่านหนังสือได้ตอนประถมปีที่ ๓ พยายามสังเกตการลำ บทบาทลีลา ท่าทาง ท่วงทำนอง จังหวะการลำของพี่สาว ในการแสดงทุกครั้งและจำมาฝึกหัดด้วยตนเอง เท่ากับเป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ใกล้ชิด

จบประถมศึกษาปีที่ ๔ จึงได้มีเวลาศึกษาบทกลอน เป็นร้อยละบทกลอน ที่ปราศณีสานเป็นคนประพันธ์ และท่องบทกลอน ทุกกลอนที่มีอยู่ พี่ก็เป็นครูที่ให้ความรักความเอื้ออาทรต่อน้องคอยแนะนำอย่างใกล้ชิดให้กำลังใจ ในที่สุดสามารถออกลำได้เพียงอายุ ๑๕ ปี และ ถือว่าเป็นหมอลำความรู้ที่มีอายุน้อยที่สุดคนหนึ่งในวงการหมอลำกลอน ของภาคอีสาน

ครูจินตนา เริ่มแสดงหมอลำกลอนอีสานจริงจัง เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๐๕ แสดงตามงานวัด และงานบุญประเพณีของหมู่บ้านต่างๆ บางหมู่บ้านได้ไปแสดงหมอลำบ้านเดียวถึง ๗ - ๘ ครั้งก็มี ไปแสดงทุกภาคในประเทศ ที่มีคนอีสานอยู่ สุดแต่เจ้าภาพจะว่าจ้าง ตลอดทั้งประเทศเพื่อนบ้าน สาธารณรัฐประชาชนลาว ก็ได้ไปทำการแสดง หลายสิบครั้งเป็นที่ชื่นชอบ จนได้รับขนานนามข้างต้น

ในเวลาที่ไม่ได้ถูกว่าจ้างไปทำการแสดง หมอลำส่วนใหญ่จะเข้าวัดปฏิบัติธรรม เสาะแสวงหาพระคุณเจ้าที่มีความสามารถประพันธ์ บทกลอนลำที่มีเนื้อหาสาระสอนใจ ให้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ตามหลักธรรมทางศาสนา แล้วนำออกแสดงในงานต่างๆ จึงเป็นเอกลักษณ์ของตนเองในเรื่องบทกลอนที่เกี่ยวกับทางพุทธศาสนา

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านโคกน้อย ต.พระลับ อ.เมือง จ.ขอนแก่น

เกียรติคุณที่ได้รับ : ถ้วยชนะเลิศการประกวดแข่งขันหมอลำ ภาคอีสาน / ชนะเลิศการแข่งขันหมอลำกลอนรุ่นใหญ่ ภาคอีสาน งานประจำปีทุ่งศรีเมือง จ.อุดรธานี / บุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน สาขานดนตรี และการแสดงหมอลำกลอน สถาบันวิจัยศิลปะ และวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม / ไล่เชษฐเกียรติ ดีเด่นผู้ทำคุณประโยชน์ ต่อพระพุท

“...“หมอลำกลอนสองฝั่งโขง” คือ
ฉายาที่บรรดาแฟนทั้งสองฝากฝั่งแผ่นดินที่มีลำโขงเป็นเขตแดน
ตั้งให้ ครูจินตนา เอ็นสวัสดิ์ ที่ได้รับงานการแสดงเฉลี่ยทั้งปี
ไม่ต่ำกว่า ๕๐ - ๘๐ งาน รวมเวลา ๕๐ ปี
มีภรรยาสิบไม่ถ้วน...”

หมอลำกลอนของครู คือ การพยายามรักษาความเป็น
ปราชญ์แห่งอีสานไว้ และพยายามหาทางเผยแพร่ บทกลอน
อันทรงค่าให้แพร่กระจายไปสู่คนทุกภาคส่วน เพื่อให้เห็นคุณค่า
มรดกแห่งภูมิปัญญา และได้รวบรวมบทกลอนอันทรงค่า จัดเก็บ
เป็นเอกสารแยกหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การค้นหา ถ่ายทอดแก่
ศิษย์และผู้สนใจที่เข้ามาหาหมอลำ

มีทั้งหมด ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์
ภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ หลักธรรมคำสั่งสอนทางพุทธ
ศาสนา คติธรรมเตือนใจ ในบททำนอง ทั้งลำยาว ลำล่อง ลำ
เต้ย พร้อมกับอัดเทป ซีดี รักษาไว้รอการสืบสาน มีศิษย์ที่ได้รับ
การถ่ายทอด ที่ได้รับผลสำเร็จและได้ประกอบอาชีพหมอลำ
กลอนถึงปัจจุบันมากมาย

ชีวิตในปัจจุบันของครู ยังคงเป็นหมอลำกลอนที่พัฒนาให้มี
ประสิทธิภาพในการเผยแพร่คำสั่งสอนทางพุทธศาสนา ความรัก
สามัคคี รักและหวงแหนสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ให้ความอุปถัมภ์พุทธศาสนา ให้กองทุนแก่เด็กยากจนและ
เรียนดี ใช้เงินของตนเองอัดเป็นซีดี แจกฟรี ให้เสียงตามสายของ
หมู่บ้าน วัด โรงเรียน สถานีวิทยุชุมชนต่างๆ

การที่ นางจินตนา เอ็น
สวัสดิ์ ครูภูมิปัญญาไทย ด้าน
หมอลำกลอนอีสาน ได้นำ
ความรู้ ความสามารถ ด้าน
ศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการ
ถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน
จนประสบความสำเร็จเป็น
ประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึง
ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ
จาก สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่น
ที่ ๘ ด้านศิลปกรรม เพื่อทำ
หน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาใน
การจัดการศึกษาทั้งการศึกษา
ในระบบ การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย
สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๙๓/๑๓
หมู่ที่ ๔ ต.ในเมือง จ.ขอนแก่น
๔๐๐๐๐ โทร. ๐๘๑-๙๗๔-๒๔๘๑,
๐๔๓-๓๔๐-๙๕๙

จังหวัด
อุบลราชธานี

นายฉลาด ส่งเสริม (ป.ฉลาดน้อย) ครุฑมีปัญญาไทย ดันศิลปะกรรม

นายฉลาด ส่งเสริม หรือ ป.ฉลาดน้อย หมอลำเรื่องที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่รู้จักกันนิยมหมอลำไปทุกภูมิภาค เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๐ ที่บ้านหนองบ่อ ต.หนองบ่อ อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี

จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนสมเด็จพระวัดสุปฏิญนารามวรวิหาร เป็นหมอลำเรื่องต่อกลอนที่มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จักในด้านน้ำเสียงที่ก้องกังวานแจ่มใส คำร้องมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เป็นแบบฉบับเฉพาะตัว ยากที่คนอื่นจะลอกเลียนแบบได้ และสามารถร้องได้ทั้งลำยาว ลำเพลิน ลำเรื่อง ลำต่อกลอน ได้ทุกเรื่องที่แสดง

มีผลงานการสั่งสมประสบการณ์ทางด้านหมอลำมากกว่า ๕๐ ปี มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในการแสดงหมอลำทั้งทางด้านกลลำ (ซ้บร้อง) การรำ (ประดิษฐ์คิดค้นท่ารำ) การประพันธ์กลอนลำ การแสดงด้านหน้าเวที การบริหารจัดการวงหมอลำ การสอนถ่ายทอดองค์ความรู้ในบทบาททางวิชาการ และการเผยแพร่ผลงาน

โดดเด่นยิ่งขึ้นในฐานะผู้คิดค้นทำนองลำ “ทำนองเมืองอุบลราชธานี” ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉพาะสำนวนการร้องที่นำเอาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม บรรยายถึงลักษณะภูมิอากาศ ฟ้า ลม ฝน น้ำ คือ “โอ้ฟ้าเอ๋ย ฟ้าฮ้องหอม...อย่าลืมความที่ลาดสั่งเตือละนาง...” มาเป็นเนื้อหาประกอบ

ตามด้วยการร้องขยายเนื้อร้องก็ขึ้นด้วยคำว่า “แล้วบัดนี้บาดว่าฟ้าร้องส่งเสียงดังพุ้นดังพื้ ฟ้าหมอลำฉลาดน้ำต้าย้อยแมนใส่หมอนขาวพอนๆ เอ๋ย” และ ลูกสร้อย “แม่ผมเอ๋ยนี้แล้ว (อเฮาะฮอย) ซึ่งนักแสดงทั้งหลายโดยเฉพาะนักแสดงตลก ชอบนำคำร้องและทำนองลำเมืองอุบลไปล้อเลียนเป็นแบบตลก

แสดงให้เห็นว่า เป็นอีสานร้อยเปอร์เซ็นต์และจากทำนองกลอนลำที่ ป.ฉลาดน้อย คิดค้นนี้ ประชาชนชื่นชอบ จึงพากันเรียกว่า “ทำนอง ป.ฉลาดน้อย”

ผลงานเด่น ได้แก่ นางนกระยางขาว ท้าวกำกาดำ พระเวสสันดรชาดก องคุลิมาลสำนึกบาป พุทธประวัติตอนสิทธัตถะกุมารออกบวช นางนกระจอกน้อย ผาแดงนางไอ่ ลูกเขยไทย สะใภ้ลาว เพลงรักบุญบังไฟ เป็นต้น

โดยเฉพาะทำรำนางนกระยางขาวยังคงใช้เป็นท่าแม่แบบในการแสดง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ “กางแขนเหมือนนกกลาบินขอยเท้าถูกรู้ร่า สนุกสนาน

ครูป.ฉลาดน้อย นอกจากจะมีพลังเสียงที่ดึงดูดผู้ฟัง ทั้งคำร้อง การเอื้อน จังหวะ การหายใจ อารมณ์ บุคลิกภาพสง่างาม เซอร์ปัญญาในขณะที่แสดงแล้ว ยังเป็นผู้ที่มีความขยัน อดทน ยึดมั่นในความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลอื่นและสิ่งอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีพระคุณ บิดา มารดา คุณครูบาอาจารย์ และคุณแผ่นดิน ตามอุดมการณ์ของพระโพธิสัตว์ ที่ว่า “เสียสละทรัพย์ เพื่อรักษาอวัยวะ เสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต ยอมเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม (ความถูกต้องของสังคมไว้) ”

“...โดยเฉพาะทำร่างกายนกระยางขวยังคงใช้เป็นท่าแม่แบบในการแสดง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ“
ทางแขนเหมือนนกกลาบิน ซอยเก้ที่รุเกธา สุกสนาน ...”

เป็นครูสอนและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ทั้งการศึกษาในระบบ
นอกระบบ ตามอัยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต วิทยาการและอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัย
จากปี พ.ศ. ๒๕๓๐ - ปัจจุบัน มีศิษย์มากมาย

การที่ นายฉลาด ส่งเสริม ครุฑมณีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม ได้นำความรู้ ความสามารถ
ด้านศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็น
ประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จาก สำนักงานเลขาธิการสภาการ
ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุฑมณีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอด
ภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม
อัยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๕๕๔ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐ โทร. ๐๔๕-๓๑๑-๕๘๐

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลทองคำพิงเพชร การประกวดหมอเล่าเรื่องต่อกลอน เรื่อง “บางนกระยางขว” กรมประมงสัมพันธ
/ ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นสุดยอดศิลปินอีสานในวาระ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น / ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(หมอเล่า) ๒๕๔๘ / ครุฑมณีปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านศิลปกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
ขอนแก่น

นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ ครุฑมีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ ที่จ.กาฬสินธุ์ เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน ของนายบุญมา ภูวิเลิศ และ นางอ้วน ภูวิเลิศ สมรสกับนางสาวบุปผา อะโนศรี มีบุตรหญิง ๒ คน

ชีวิตวัยเด็ก นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ เหมือนกับเด็กชนบททั่วไป ที่อยู่กับทุ่งนา ป่าเขา เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย แต่ด้วยความขยันหมั่นเพียรทำให้เรียนจบ ป.๔ และได้มีโอกาสสอบเรียนเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ได้ศึกษาเล่าเรียนจนจบ ป.๗ สามารถสอบเทียบเพื่อนักธรรมชั้นเอกได้ และจบ มศ. ๓ จึงลาสิกขา

ความจริงแล้วครุบุญเลิศ ภูวิเลิศ มีคุณลุง-คุณป้า เป็นพระเอก-นางเอกหมอลำ คุณลุงเป็นคนเป่าแคนเก่ง ส่วนคุณป้าเป็นหมอลำเพลินที่มีเสียงไพเราะมาก จึงเกิดการซึมซับและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ศิลปะการแสดงอยู่ในจิตวิญญาณลึกๆ เริ่มแรกฝึกเป่าแคนและตีตพินเมื่ออายุ ๒๐ ปี หลังจากลาเพศสมณะ

ระหว่างนั้น ได้ศึกษาต่อจนสำเร็จครุพิเศษมัธยม (พ.ม.) และเข้ารับราชการครูที่โรงเรียนโคกนาดี ต.โนนนางาม อ.นาคู จ.กาฬสินธุ์ รั้งเรียนต่อจบจบ รัฐศาสตร์บัณฑิต และ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ครุบุญเลิศ เป็นผู้มีความสามารถในด้านการเล่นดนตรีพื้นเมืองอีสาน โดยเฉพาะแคน และ ปี่อ้อภูไท การตีตพิน และตีโป่งกลาง ในช่วงที่รับราชการ ครูได้พยายามถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญให้กับนักเรียนใน จ.กาฬสินธุ์ และ เผยแพร่ความรู้ในการเป่าแคนทั้งการเป่าตามแบบธรรมชาติโบราณ (ทำนองลีลา) และการเป่าแคนตามแบบสากล ตามโน้ต ในการศึกษาตามอรรถยาศัย

“...มีคุณลุง-คุณป้า เป็นพระเอก-นางเอกหมอลำ คุณลุงเป็นคนเป่าแคนเก่ง ส่วนคุณป้าเป็นหมอลำเพลินที่มีเสียงไพเราะมาก จึงเกิดการซึมซับและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ศิลปะการแสดงอยู่ในจิตวิญญาณลึกๆ...”

ทั้งนี้ ล้วนเป็นไปด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู ที่มุ่งมั่น สืบสาน ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะดนตรีพื้นเมืองอีสาน เอาไว้คู่ แผ่นดิน โดยมีได้มุ่งหวังประโยชน์จากการถ่ายทอดแต่ประการใด

แม้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ก็ยังคงการเล่นดนตรี อีสาน จนได้รับเลือกเป็นประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอ นาาคู และกรรมการสภาวัฒนธรรม จังหวัดกาฬสินธุ์

การที่ นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้าน ศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จน ประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการ ยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ ให้เป็นครุฑมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม เพื่อทำหน้าที่ ถ่ายทอดภูมิปัญญา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และ ตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ ๒๒ หมู่ ๙ ต.บ้านดง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น ๔๐๒๕๐
โทร. ๐๘๘-๐๐๖-๔๔๙๐

นายดวง วังสาสุน ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายดวง วังสาสุน (ดวงจันทร์น้อย) เกิดเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๓ บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ ๑๔ บ้านนาดี ต.สระสมิง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน จบมัธยมปลาย จากการศึกษาออกโรงเรียน จ.อุบลราชธานี

ครูดวง วังสาสุน สนใจหมอลำมาตั้งแต่เด็ก ได้ฝึกลำและประพันธ์กลอนลำ ตลอดมา ตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พอเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ก็เริ่มจับแนวกลอนลำ จังหวะและเทคนิคการร้องลำทำเพลงมาโดยตลอดมิได้ขาด

ผลงานที่สร้างชื่อเสียงในวงการ เรื่อง นางนกกระยางขาว ชนะเลิศการประพันธ์กลอนลำที่ประกวดทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ จังหวัดขอนแก่น ทำให้เกิดกำลังใจสร้างสรรค์ผลงานประพันธ์กลอนขึ้นมากมาย อาทิ เรื่องสายแนนนาแก่น ตายตัวตาย ทางสองเส้น สายแนนนาแก่น เรือนสามน้ำสี่ เมียแท้แม่เอหลี พระยามัจจุราช เอดส์ บักลาอิมบั้งข้าวหลาม ซีวีตรักอมตะ หนุ่มไทยสาวลาว มนต์รักลูกทุ่ง ตามน้องท้าวอีสาน

“...ครุจะสอดแทรกความดีงามไว้เพื่อให้ผู้ฟังมีจิตใจที่ดีงาม ให้รู้จักพอเพียงในการดำเนินชีวิต และ ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา เช่น ลำลองชุด พลังคำสอนพ่อ (พระบรมราโชวาทในวโรกาสต่างๆ) รวม ๘๙ กลอน ชุดล่าสุดลำลองชุด พระราชประวัติองค์พ่อ ร.๙ ลำลองชุด พระราชกิจโครงการต่างๆ ล้วนได้รับความนิยมนิยมชื่นชมไม่แพ้กัน...”

ต่อมาเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ครูดวง ว่างสาธุน ได้รับเชิญให้ไปอยู่ในคณะหมอลำที่มีชื่อเสียงในจังหวัดอุบลราชธานี มีตั้งแต่คณะอุบลพัฒนา ในสมัยนั้นมี คุณอังคณา คุณไชย คุณสไบแพรว บัวสด และ คุณ ป.ฉลาดน้อย ส่งเสริม ร่วมอยู่ด้วย ภายใต้การนำของ อ.อำพร ส่ง่าจิตร เป็นหัวหน้าและผู้จัดการคณะหมอลำ

มีอยู่ช่วงหนึ่ง ที่ไปจับมือ กับ ป.ฉลาดน้อย ตั้งคณะใหม่ตั้งชื่อว่า “คณะเพชรอุบล” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ตั้งแต่นั้นมาได้ใช้ชีวิตเป็นนักประพันธ์เต็มรูปแบบ เมื่อคณะอุบลพัฒนาได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดหมอลำ ที่กรมประชาสัมพันธ์ จัดขึ้น จากวันนั้นจนถึงปัจจุบัน มีบริษัทห้างร้านต่าง ๆ หลายแห่งติดต่อให้อัดเทปและแผ่นเสียงเป็นร้อยๆ เรื่อง และมากกว่า ๓๖,๐๐๐ กลอน กลอนลำที่ประพันธ์ขึ้นมักจะใช้ชื่อว่า “ดวงจันทร์น้อย”

ผลงานล่าสุดปี ๒๕๖๐ ประยুক্তนิทานพื้นบ้านและเรื่องราวในพุทธศาสนา มาประพันธ์เป็นกลอนลำแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้คนตระหนักในคุณงามความดีของชีวิต ถ่ายทอดผลงานการประพันธ์ผ่านหมอลำหลายคณะ อาทิ นิทานชาดกจากพระไตรปิฎก มหานิบาดชาดก - พระเจ้าสิบชาติ, ชุด พระเจ้า ๕๐๐ ชาติและได้รวบรวมเพิ่มจากพระไตรปิฎกอีก ๔๗ ชาติ รวม ๕๔๗ กลอน รวมทั้งชุดหลอกให้רותีมีอีดาง จินตรา พุนลาภ ขั้บร้องและลำเพลิน ได้รับความนิยมของประชาชนอย่างสูง

นอกจากนี้ ครูยังจะสอดแทรกความดีงามไว้เพื่อให้ผู้ฟังมีจิตใจที่ดีงาม ให้รู้จักพอเพียงในการดำเนินชีวิต และ ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา เช่น ลำลองชุด พลังคำสอนพ่อ (พระบรมราโชวาทในวโรกาสต่างๆ) รวม ๘๙ กลอน ชุดล่าสุดลำลองชุด พระราชประวัติองค์พ่อ ร.๙ ลำลองชุด พระราชกิจโครงการต่างๆ ล้วนได้รับความนิยมนิยมชื่นชมไม่แพ้กัน

ผลงานที่ได้รับการสร้างสรรค์มาแล้ว จัดว่าเป็นผลงานดีเด่น เช่น กลอนฉลอง ๒๐๐ ปี ของจังหวัดอุบลราชธานี กลอนลำลองแม่แบบ กลอนลำลองอาลัย สมเด็จพระเจ้า ๒,๖๐๐ ปี ณ วันนี้อย่างยิ่งได้ตลอดด้วยความประทับใจที่เต็มไปด้วยความงดงาม

ที่น่าชื่นชม คือครูตวง ว่างสา lun ได้พัฒนาและยึดอาชีพ เป็นนักประพันธ์กลอนลำตลอดมาด้วยใจรัก แม้ว่าจะประสบ กับปัญหานานัปการก็ไม่เคยย่อท้อ เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของ ไทยตั้งแต่โบราณกาลให้คงอยู่ มุ่งหวังให้อนุชนรุ่นหลังซึมซับ และยึดถือเป็นแบบอย่าง

นับว่าครูตวง ว่างสา lun เป็นนักเขียนกลอนและเพลงพื้น บ้านพื้นเมืองที่มีผลงานมากที่สุดคนหนึ่งของภาคอีสาน แม้ต่อ มาเมื่อได้เป็นกำนันและใช้ชีวิตเป็นนักปกครอง ก็ยังมีผลงาน ได้รับแหวนทองคำ กำนันยอดเยี่ยม และรางวัลอื่นๆ ตามมา มากมาย

อีกทั้ง ครูไม่เคยเก็บงำความรู้ความสามารถเพื่อประโยชน์ ส่วนตน แต่ได้นำออกถ่ายทอด สาธิต สอนนักเรียนนักศึกษา ผู้ สนใจ ในศูนย์พัฒนาภูมิปัญญาพื้นบ้าน ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญา ไทย วิทยาลัยหมอลำ และ วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี เน้น การปฏิบัติจริงฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดย รวมแก่สังคม

การที่ นายตวง ว่างสา lun ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้าน ภาษาและวรรณกรรม เพื่อทำ หน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาต่อไป ในนาม ครุภูมิปัญญาในการ จัดการศึกษา ทั้งการศึกษา ในระบบ นอกระบบ และการ ศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ ๑๐
บ้านหนองฉิม ต.หนองไฮ อ.ลำโรง
จ.อุบลราชธานี ๓๔๓๒๐ โทร. ๐๘๙-
๒๘๓-๑๘๙๗

จังหวัด
มหาสารคาม

นายทองไกร ปัญจะแก้ว ครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายทองไกร ปัญจะแก้ว เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ณ บ้านเลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๑๓ ต.เสือโก้ อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม เป็นบุตรคนโต ในจำนวน ๖ คนพี่น้อง ของนายน้อย ปัญจะแก้ว และนางฝ้าย ปัญจะแก้ว ต่อมาสมรสกับนางสาวสมบัติ วิเชียรรมย์ มีบุตรชาย ๒ คน บุตรหญิง ๑ คน

ครูทองไกร ปัญจะแก้ว เมื่อวัยเด็กติดตามปู่ไปวัดเป็นประจำ ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนาและประเพณี และชอบดูมหรสพหมอลำหมู่ ลำเพลิน และสามารถจดจำนำมาเล่าเรื่องราวให้พ่อแม่ญาติพี่น้องได้รับฟังแทบทั้งหมด

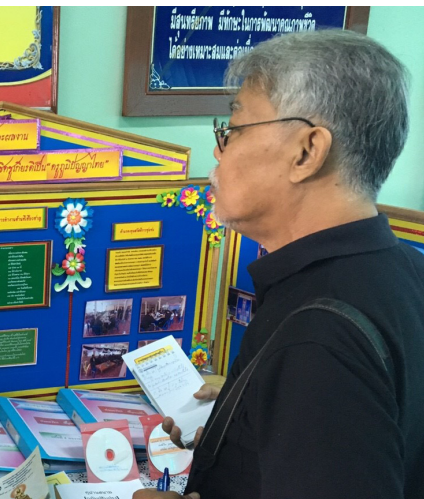

“...เมื่อวัยเด็กติดตามปู่ไปวัดเป็นประจำ ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนาและประเพณี และชอบดูมหรสพหมอลำหม่อ ล้ำเพลิน และสามารถจดจำนำมาเล่าเรื่องราวให้พ่อแม่ญาติพี่น้องได้รับฟังแทบทั้งหมดได้...”

อีกทั้งยังชอบอ่านหนังสือทุกประเภทบทความ ความรู้ด้านศาสนาและประเพณี วัฒนธรรม เกียรติความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาแต่งเรียบเรียงเป็นข้อมูลในการเขียนร้อยแก้ว ร้อยกรอง เพลงกลอนลำ กลอนแหล่ ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ด้านศาสนาและวัฒนธรรม ประเพณี ออกมาได้อย่างแจ่มแจ้ง สละสลวย ชัดเจน น่าติดตาม

โดยเฉพาะการถ่ายทอดความรู้ด้านศาสนาและประเพณี เป็นเพลงประกอบการสอนวิชา อาทิ เพลงประกอบการสอนวิชาพระพุทธศาสนา กลอนแหล่ศีลห้า กลอนสรภัญญะ กลอนสำนวนออนซอน และคำนิมไทย ๑๒ ประการ เรื่อง ฮีต ๑๒ คอง ๑๔ เป็นต้น

ผลงานทุกชิ้นของครูทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นกลอนลำ กลอนแหล่ และเพลง ถูกบันทึกถ่ายทอดความรู้ออกไปเป็นเอกสาร แผ่นซีดีบันทึกเสียงทั้งในสถานศึกษา วัด ชุมชนหมู่บ้าน และวิทยุกระจายเสียง เป็นเวลากว่า ๒๕ ปี มีผู้รับการถ่ายทอดความรู้ไปใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก รวบรวมเพื่อประโยชน์แก่การศึกษาเรียนรู้ของผู้สนใจและคนรุ่นหลังตลอดมา เป็นจำนวนมาก

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ครูทองไกร ได้เป็นที่ประจักษ์ชัดถึง ผลงานที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจที่จะถ่ายทอดปลูกฝังองค์ความรู้ดังกล่าว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสืบสานภูมิปัญญาไทยและได้เผยแพร่ความดีงามสู่ผู้อื่นสู่ชุมชนโดยไม่มุ่งหวังสิ่งตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น โดยมุ่งสังคมอยู่ดีมีสุขเป็นสำคัญ

การที่ นายทองไกร ปัญจะแก้ว ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านแต่งกลอนสอนศาสนา ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่ สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการ สภากาชาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๙๑ ต.เสือโก้ อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม ๔๔๑๒๐
โทร. ๐๘๘-๓๓๖-๙๑๐๑

นายสมชาย ฐานเจริญ ครุฑมีปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายสมชาย ฐานเจริญ เกิดเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๘ ที่บ้านหนองอ้อ ต.ชีบน อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ บิดานายทอง ฐานเจริญ มารดา นางกลิ้ง ฐานเจริญ เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๔ คน สมรสกับ นางสาวจตุพร โพธิบา มีบุตรชาย ๑ คน บุตรหญิง ๓ คน

ครูสมชาย ฐานเจริญ เมื่อเยาว์วัยอยู่ในท้องถิ่นแวดล้อมด้วยธรรมชาติที่ดี ดำเนินชีวิตท่ามกลางความงดงามด้านประเพณีและวัฒนธรรม พ่อและแม่เป็นแบบอย่างที่ดี แม้ว่าเรียนไม่เก่ง แต่ชอบท่องจำวิชาภาษาไทย และชอบประดิษฐ์ของเล่น

ช่วงหนึ่งที่ได้บัวชเรียน พระธรรมวินัย สอบได้นักธรรมชั้นเอก - เปรียญธรรม ประโยค ๑ - ๒ แล้ว จบปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต ชอบอ่านหนังสือ ท่องกลอนคติธรรม และผญาสอนฝึกแต่งกลอนประเภทต่างๆ เป็นประจำ จนทำให้ชำนาญแต่งกลอน แต่งกลอนลำและเพลงที่มีหลักธรรมนำใจในการดำเนินชีวิต เช่น อิทธิบาท ๔ ขรรवासธรรม ๔ สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ และศีล ๕ ได้เป็นอย่างดี

“...ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองเรื่อยมา จากประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลงานการประพันธ์กลอน กลอนลำและเพลงส่วนใหญ่ประพันธ์ขึ้น ไม่คิดเป็นมูลค่าทางด้านวัตถุ แต่เน้นเพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ วัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน ...”

ความสามารถองค์ความรู้การแต่งกลอนผญา ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองเรื่อยมา จากประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ มีผลงานการประพันธ์กลอน กลอนลำ และเพลงส่วนใหญ่ประพันธ์ขึ้น ไม่คิดเป็นมูลค่าทางด้านวัตถุ แต่เน้นเพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ วัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน

มาถึงช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๙ ผลงานการประพันธ์เพลงเริ่มมีมูลค่าขึ้นมา เมื่อบริษัทซัวร์ออดิโอได้ซื้อเพลงคนนอกสายตา ให้ มนต์สิทธิ์ คำสร้อย และเพลง ไม่นอกสายตา ฝน ธนสุนทร ขับร้อง ได้ค่าประพันธ์เพลงๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท

ส่วนการประพันธ์กลอน และเพลงเพื่ออนุรักษ์ เผยแพร่ วัฒนธรรมและประเพณี ส่วนใหญ่ไม่รับค่าประพันธ์ เช่น เพลง ร่มโพธิ์ทองของไทย เพลงเชิญเที่ยว “เปื่อยหัวดวง” กลอนลำ เศรษฐกิจพอเพียง เพลงสลับลำ สะพานเชื่อมใจ ลาวไทยฮักแพง และลำล่อง พระคุณแม่ เป็นต้น

โดยเฉพาะความโดดเด่นของเนื้อหาส่วนมีความหมาย มีคติสอนใจ เน้นความเข้าใจ หลักธรรม และวัฒนธรรม ประเพณีที่ถูกต้อง ต้องการสื่อให้เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน

ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึง ปัจจุบัน การประพันธ์กลอนลำ และเพลงส่วนใหญ่เน้นเกี่ยวกับความสมานฉันท์ปรองดองเพื่อสร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ เช่น เพลง หนึ่งเดียวประเทศไทย...(ปรองดองสมานฉันท์) และเพลง สมานฉันท์...(ฮักแพงแบ่งปัน) และเพลง เชิญเที่ยวอุบล ๒๒๒ ปี เพลงพลังชุมชน เพลงความสามัคคี เพลงการทำเกษตรเพียง เพลงหลักธรรม วิชาพระพุทธานุชา เพลงการภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ผลงานที่ปรากฏในการประพันธ์เพลงและกลอนลำ ส่วนใหญ่แสดงถึงความเป็นผู้มีมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวรรณกรรม (ประพันธ์กลอนลำและเพลงลูกทุ่ง) ที่มุ่งมั่นสร้างสร้างสรรค์ เพื่อนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน และเพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคม

ครูสมชาย ฐานเจริญ สอนและถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ สู่นักเรียนและนักศึกษาผ่านกลอนลำ และเพลง ผ่านศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย วิทยาลัยหมอลำ และศูนย์พัฒนาภูมิปัญญาพื้นบ้าน และ ให้หมอลำ นำผลงานการประพันธ์เพลงและกลอนไปเผยแพร่ ทางวิทยุ โทร.ทัศน์ Social Media เช่น Line YouTube facebook มากมาย

การที่ นายสมชาย ฐานเจริญ ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านกลอนลำ และเพลงลูกทุ่ง ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒๑ หมู่ ๖ บ้านทุ่งเพียง ต.สว่าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๙๐ โทร. ๐๘๖-๘๗๔-๕๖๑๘

ครุฑมณีปัญญาไทย
ภาคกลาง
และภาคตะวันออก

จำสืบเอกไพฑูริ พันธ์ธาตุ
นายยวง เขียวนิล
นายวิชา ทองโสภา
นายสำรอง แต้งพลับ
นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल
นางช้อง จบศรี
นายบัณฑิตย์ พิณจสุขใจ
นายพิสุจน์ ใจเที่ยงกุล
นายสมโภชน์ วาสุกรี

จำสืบเอกไพฑูล พันธธาตุ ครุฑมีปัญญาไทย ตำบลเกษตรกรรม

จำสืบเอกไพฑูล พันธธาตุ เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๒ อายุ ๖๘ ปี เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๖ คน ของนายพัฒน์ พันธธาตุ และนางจันทร์ พันธธาตุ สมรสกับนางธรรณวรรณ พันธธาตุ มีบุตรชาย ๑ คน และ บุตรหญิง ๑ คน

จำสืบเอกไพฑูล พันธธาตุ อดีตนั้นรับราชการทหาร ในเวลาเดียวกันก็ไม่ทิ้งอาชีพหลักของคนไทย คือ การเกษตรกรรม เป็นผู้หนึ่งที่น้อมนำแนวคิดจากโครงการในพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นหลักในการทำอาชีพเกษตรกรรม

ผนวกกับความรู้อะและประสบการณ์ที่ได้รับจากการรับ
ราชการทหารในค่ายจักรพงษ์ จังหวัดปราจีนบุรี และหน่วย
พัฒนาเคลื่อนที่ กรป.กลาง รวม ๓๐ ปี

เริ่มต้นประกอบอาชีพเกษตรกรที่คลองสิบสาม ในพื้นที่
๙ ไร่ ๒ งาน ของตนเอง โดยมุ่งหวังสร้างรากฐานชุมชน สร้าง
เศรษฐกิจ สังคมให้เข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขที่
ยั่งยืน มีการศึกษาเรียนรู้ ใช้ทรัพยากรและเกษตรในพื้นที่ให้
คุ้มค่า จนขยายพื้นที่ได้ถึง ๒๘ ไร่

ในปัจจุบัน พื้นที่นาถูกแบ่งเป็น ๔ ส่วน ตามหลักทฤษฎี
ใหม่ฯ ส่วนที่ ๑ ทำประมง เลี้ยงกุ้ง ปลา กบ หอย ส่วนที่ ๒
เป็นพื้นที่ทำนา ส่วนที่ ๓ ปลูกพืชผสมผสาน โรงเรียน มีคอก
หมู ฟาร์มเป็ด ไข่ ฟาร์มเห็ด และส่วนที่ ๔ ที่พัก

จำสิบเอกไพฑูล ศึกษาเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
และฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ทุกคนได้ใช้ชีวิตวิถีแบบเศรษฐกิจพอ
เพียง ทั้งในเรื่องการเกษตรแบบครบวงจร ปลอดภัย พลังงาน
ทดแทน และฝึกอาชีพ จนได้รับการสนับสนุนให้เป็นศูนย์ฝึก
อาชีพชุมชน “ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนเวียงสามสิบ”

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็น
แหล่งเรียนรู้ ศูนย์ฝึกอบรม
และจัดกิจกรรมต่างๆ เป็น
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี
การเกษตรทุกสาขา ทั้งข้าว
พืชไร่ พืชผัก ปศุสัตว์ และ
ประมง รวมทั้งเป็นศูนย์สาธิต
พลังงานทดแทน ศูนย์ฝึก
อาชีพชุมชนเวียงสามสิบเป็น
แหล่งศึกษาดูงาน ได้รับการ
สนับสนุนจากหน่วยงานทั้ง
ภาครัฐ ภาคเอกชน เป็นศูนย์
ฝึกอบรมกิจกรรมเสริมรายได้
ที่มีทั้ง ทอเสื่อ กสาน
ตระกร้า ทำลูกประคบ ยา
หม่อง สมุนไพร การแปรรูป
และถนอมอาหาร ด้วยการจัด
ให้มีการจัดตลาดนัดสีเขียวทุก
วันพุธ และตลาดนัดเฉพาะกิจ
มีเกษตรกรจำนวนมากเข้ามา
ศึกษาดูงาน

โปรย “...เป็นผู้หนึ่งที่น้อมนำแนวคิดจากโครงการในพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ
เกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มาเป็นหลักในการทำอาชีพเกษตรกรรม...”

จำสืบเอกไพฑูลทำศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนเขาสามสิบ เป็น
ศูนย์เผยแพร่ความรู้ภายใต้แนวคิด “ประชาร่วมใจ เกษตรก้าว
ไกล ฝ่าหาคความรู้ ชีวีเป็นสุข มุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง” กลายเป็น
เป็นศูนย์สาธิตการเกษตรแบบครบวงจร เปิดการอบรมฝึกอาชีพ
ระยะสั้น ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเป็นผู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญด้วยเมตตา
กรุณา ไม่มีความโลภและมุ่งประโยชน์เข้าตัวเองแต่อย่างเดียว

การที่ จำสืบเอกไพฑูล พันธาดู ได้นำความรู้ ความสามารถ
ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน
จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับ
การยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่
ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การ
ศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๔๒๙ หมู่ ๓ บ.คลองสิบสาม ต.เขาสามสิบ อ.เขาฉกรรจ์
จ.สระแก้ว โทร. ๐๘๑-๘๖๑-๖๙๒๓

การศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ ๓ การศึกษาผู้ใหญ่ถ่ายทอดการเกษตร ต.๒๕๐๐ อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว
เกียรติคุณที่ได้รับ : ประชาชนชาวบ้านดีเด่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) / ชนเผ่า
สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม เกษตรและสถาบันเกษตรกรดีเด่นจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร / ชนเผ่าศึกษาระบอดพันธุข้าว
“ประกอข้าวเปลือกเจ้ารวม” งานประเพณียี่สิบสี่ขวัญข้าว ต.เขาสามสิบ (ครั้งที่ ๑๕) ปี ๒๕๕๘ / รางวัลที่ ๑ ประกอเครือ
ข่ายประชาชนชาวบ้าน ด้านเกษตร ดีเด่น กศน.จ.สระแก้ว / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายวง เขียวนิล ครุฑมีปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

นายวง เขียวนิล อายุ ๖๕ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ที่ จ.นนทบุรี เป็นบุตรคนที่ ๙ ในจำนวนพี่น้อง ๑๑ คน ของนายแหยม เขียวนิล และนางศรี เขียวนิล สมรส กับ นางศรีประไพ เขียวนิล (สังข์สวน) ไม่มีบุตร

ครูยวง เขียวนิล เปลี่ยนชีวิตจากข้าราชการและทำธุรกิจ มาเป็นเกษตรกร โดยน้อมนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาศึกษาทดลองและลงมือปฏิบัติจริงจัง

ชีวิตเกษตรกรของครุณิล เริ่มจากปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงเป็ด เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม และพัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริฯ ในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ลงมือถอดบทเรียนองค์ความรู้และลงมือปฏิบัติด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ ที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด

นอกจากจะมุ่งมั่นที่จะใช้อาชีพเกษตรกร เป็นเครื่องมืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปในตัวแล้ว ครุยังพัฒนาแหล่งน้ำปลูกป่าจนเป็นผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไม่เก็บความรู้ความสามารถไว้แต่ผู้เดียว ได้เผยแพร่ถ่ายทอดความรู้ทั้งการเกษตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การทำบัญชีครัวเรือนและการแปรรูปผลผลิตการเกษตร เป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกร

ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยอาชีพดังกล่าวพึ่งพาตนเองได้แบบพออยู่พอกินมีความสุขอย่างยั่งยืน และยังมีความสุขกับพื้นที่เกษตรของครุที่มีอยู่ ๔๔ ไร่ จัดแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน เป็นพื้นที่ทำนา ๑๕ ไร่ พืชที่นาสวนผสมปลูกไม้ผล พืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร ๒๑ ไร่ บ่อเลี้ยงปลา ๔ ไร่

ส่วนพื้นที่ที่เหลืออีก ๔ ไร่ เป็นบ้านพักอยู่อาศัย และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการทำบัญชีครัวเรือน แสดงรายรับ รายจ่าย มีแผนสร้างรายได้หมุนเวียนจากการขายพืชผักและไม้ผลตลอดปี

“...ยังจัดบ้านพักของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์ศรียวง คู่กันไปกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนด้วยกัน เพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน ที่พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อประเภทต่างๆ...”

ดังนั้น ไม่น่าแปลกใจ ยามใครไปเยี่ยมเยือน เรียนรู้ จะเห็นปุ๋ยชีวภาพ ปลาตุกเลี้ยงในบ่อพลาสติก กบคอนโด น้ำมันสมุนไพร กับดักแมลงวันทอง และการแปรรูป ผลผลิตจากการเกษตร อาทิ ผลไม้แช่อิ่ม มะม่วงกวน ฟังถึงเรื่องราวได้ส่วนนี้แบบพอเพียงแล้ว อดปลื้มไปกับครุ มิได้

นอกจากนี้ยังจัดบ้านพักของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์ศรียวง คู่กันไปกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนด้วยกัน เพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน ที่พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อประเภทต่างๆ

จากการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ ทำให้ให้ครูยวง เป็นต้นแบบแห่งความสำเร็จของการทำเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่ๆ และเป็นผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในการทำบัญชีครัวเรือน การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ให้นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรผู้สนใจ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยไม่หวังผลตอบแทน

การที่นายยวง เขียวนิล เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญา ด้านเกษตรกรรม เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๙๑ /๑ หมู่ที่ ๗
ต.ราชัญนิคม อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
๑๑๕๐ โทร. ๐๘๑-๙๒๙-๙๑๕๘

นายวิชา ทองโสภาก ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

นายวิชา ทองโสภาก เกิดเมื่อวันที่ พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่จังหวัด สุพรรณบุรี เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๒ คน ของนายแจ้ง ทองโสภาก และนางทองอาบ นุชนารถ สมรสกับนางสำรวม ทองโสภาก มีบุตรหญิง ๒ คน

ครูวิชา ทองโสภาก เป็นเกษตรกรที่น้อมนำ “เกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่” มาประยุกต์กับความชำนาญในการเกษตรแบบดั้งเดิม จนประสบความสำเร็จและเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ” อีกทั้งใฝ่ศึกษาความรู้ใหม่ๆ และตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนอย่างจริงจัง เป็นที่ยอมรับว่าเป็น “ปราชญ์ชาวบ้าน” ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรธรรมชาติอย่างแท้จริง

“...เกือบทั้งชีวิต ของครุฑวิชา ทองโสภา คือ ก๋องนา แปลงเกษตร บ่อปลา สระน้ำ ลำคลอง ทุ่งหญ้าป่าไม้ เพราะนั่นเป็นสิ่งที่ยุทธชนสืบสานให้มา ดังนั้น อาชีพจึงหนีไม่พ้น ทำนา ทำสวน ปลูกผักสวนครัว แบบเดิมๆ เช่นเดียวกับชาวบ้านทั่วๆ ไปเคยทำกันมา...”

เกือบทั้งชีวิต ของครุฑวิชา ทองโสภา คือ ก๋องนา แปลงเกษตร บ่อปลา สระน้ำ ลำคลอง ทุ่งหญ้าป่าไม้ เพราะนั่นเป็นสิ่งที่ยุทธชนสืบสานให้มา ดังนั้น อาชีพจึงหนีไม่พ้น ทำนา ทำสวน ปลูกผักสวนครัว แบบเดิมๆ เช่นเดียวกับชาวบ้านทั่วๆ ไปเคยทำกันมา

แต่หลังจากเข้ารับการอบรม “เกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริ” ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว กลายเป็นจุดเริ่มต้นให้ชีวิตครุฑวิชา เปลี่ยนแปลงไปในทางดีขึ้นมากมาย

เนื่องจากการเข้ารับการอบรม “เกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริ” ครั้งนั้น ทำให้เกิดความเข้าใจในหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จึงได้นำมาประยุกต์กับความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรแบบดั้งเดิมของบรรพชน เป็นต้นแบบการทำเกษตรแบบผสมผสานและเกษตรอินทรีย์ แล้วแบ่งปันถ่ายทอดให้ชาวบ้านสู่การประกอบอาชีพด้วย

เมื่อมีความเชี่ยวชาญมีความรู้ในหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ” จึงนำมาประยุกต์กับอาชีพเกษตรกรรม บวกความเป็นผู้ใฝ่รู้ ขวนขวายและทดลอง ทำให้เป็น “ต้นแบบ” ของชาวบ้านในการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างแท้จริง

ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้เรื่อง “เกษตรแบบพอเพียงฯ” ให้กับหน่วยงานต่างๆ มากมายใน อ.สามชุก และ กศน. สามชุก จัดตั้งบ้านของครุฑให้เป็น “ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเนินมหาเศรษฐี”

ครุวิชา มิได้หยุดนิ่งต่อการศึกษาทดลอง รวมทั้งได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา และได้นำความรู้ใหม่ๆ ขยายผลสู่โรงเรียนใน และนอกระบบ ทำกิจกรรมการทำน้ำหมักสมุนไพร น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และปลูกพืชสมุนไพรต่างๆ ไปด้วย

การที่ นายวิชา ทองโสภา ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้ รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อ ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาใน การจัดการศึกษาทั้งการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๗๕ หมู่ ๓ ต.หนองสะเดา อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๓๐ โทร. ๐๘๙-๐๓๕-๘๘๕๒

การศึกษา : มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรการศึกษานอกระบบ จาก กศน. อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
เกียรติคุณที่ได้รับ : ใบรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP) โครงการความปลอดภัยอาหาร (Food Safety) ด้านพืช สำนักวิจัย และพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๓ / ใบรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวเปลือก (Certificate for Good Agricultural Practice of Rice Production) มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (มกษ. ๔๕๐๑-๒๕๕๑) กรมการข้าว / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
เพชรบุรี

นายสำรอง แดงพลับ ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

นายสำรอง แดงพลับ เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ที่ ต.ดอนยาง จ.เพชรบุรี สมรสกับนางอุไร แดงพลับ การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ ๔ แต่ได้เป็นเกษตรกรตัวอย่างที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในการดำเนินอาชีพในสวนเกษตรผสมผสาน ไร่สวนผสม จนประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกรอื่นๆ

ด้วยหลักการที่จำขึ้นใจว่า กินทุกอย่างที่ปลูก และปลูกทุกอย่างที่กิน

บ้านครูสำรอง จึงกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชน มีเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจ เข้าศึกษาเรียนรู้มีได้ขาด เนื่องจากที่นี่มีครบทั้งเรื่องเกษตร การออมทรัพย์ สาธารณสุข หมอพื้นบ้าน อาสาบัญชีครัวเรือน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้พืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบเป็นปุ๋ยรักษาดินให้อุดมสมบูรณ์ การปลูกพืชหลากหลาย ล้วนสร้างความสมดุลให้ดิน

“...ยึดหลักว่าอย่าโลก เรากินอะไร ก็ปลูกชนิดนั้น นาข้าว เลี้ยงสัตว์ บ่อปลา น้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้ แก๊สชีวภาพ และบัญชีครัวเรือนมีหมด แล้วยังได้ปรับประยุกต์ภูมิปัญญาของตากบขยาย...”

ทุกอย่างเกิดจากแรงบันดาลใจ หลังเข้าร่วมโครงการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ ได้รับรางวัลพระราชทาน และรับการพิจารณาให้เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงฯ สำนักงาน กปร. เพื่อถ่ายทอดและขยายองค์ความรู้ ประสบการณ์ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จะเห็นว่าชีวิต การศึกษาการเรียนรู้ของครูอยู่ในห้องเรียน น้อยเหลือเกิน ชีวิตส่วนใหญ่ จะอยู่ในไร่ในนาในสวนเป็นเกษตรกรตามวิถีบรรพชน คือ เกษตรแบบเชิงเดี่ยวและไร้อ้อย และไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมี สารกำจัดวัชพืช ติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม มีภาวะหนี้สินเพิ่มพูน สุขภาพร่างกายอ่อนแอ

หลังจากได้เข้ารับการอบรม เรื่องการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงฯ นำการปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริมาใช้เพื่อบำรุงดิน จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้วก็ได้นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพิ่มความยั่งยืนพัฒนาวิธีการเลี้ยงเป็นปศุสัตว์อินทรีย์ โดยใช้สมุนไพรท้องถิ่นเข้ามาช่วย ได้ลดต้นทุนและป้องกันรักษาโรค ทุกอย่างพลิกผันชีวิต ความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างน่าประหลาดใจ

ณ วันนี้เลี้ยงหมูหลุม โค ไก่ ห่าน โดยใช้ประโยชน์จาก
ผลผลิตในสวน แลกเปลี่ยนประโยชน์ซึ่งกันและกัน พืชบางชนิด
เช่น ต้นกล้วย จะเป็นวัตถุดิบสำหรับอาหารหมัก มูลสัตว์ ใช้ทำ
ปุ๋ย ทำน้ำหมักชีวภาพ แก๊สชีวภาพ

ยึดหลักว่าอย่าโลภ เรากินอะไร ก็ปลูกชนิดนั้น นาข้าว เลี้ยง
สัตว์ บ่อปลา น้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้ แก๊สชีวภาพ และ
บัญชีครัวเรือน มีหมด แล้วยังได้ปรับประยุกต์ภูมิปัญญาของตน
กับยาย ร่วมกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการเกษตรทำปุ๋ยหมักแห้ง
ใช้เอง ทำสารสกัดจากพืชสมุนไพร เป็นผู้ริเริ่มส่งเสริมการเพาะ
เลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อช่วยย่อยใบไม้ และเศษผัก เพื่อปุ๋ยหมักให้
เร็วขึ้น อยากรู้ต้องไปบ้านของครู

การที่ นายสำรอง แต่งพลับ ได้นำความรู้ ความสามารถ
ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน
จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับ
การยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่
ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การ
ศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๖๙/๑ หมู่ที่ ๔ ต.ไร่ใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
๗๖๑๒๐ โทร. ๐๘๙-๐๗๖-๔๓๒๕

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลที่ ๑ ผลงานเกษตรดีเด่น สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม ประจำปี ๒๕๔๘ / เกษตรกรดีเด่นระดับ
ประเทศ สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม / รางวัลเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไป / ชนะเลิศอันดับที่ ๑ การประกวดการพัฒนาและ
รณรงค์การใช้กัญชาแพก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประเภทส่งเสริมการปลูก มูลนิธิชัยพัฒนา / ชนะเลิศหมอดินอาสาดีเด่น
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐ / เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาการพัฒนาที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
/ ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल ครุภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल เกิด ณ สวรร่วมสมัย เลขที่ ๑๓๕ /๒ หมู่ ๔ บ้านลานทอง ต.เขาวงกต อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๙ เป็นบุตรคนโตของ นายภิรมย์ และ นางจรรยา พูนपाल ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน

ครูอารีรัตน์ พูนपाल จบมัธยมศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จ.จันทบุรี ป.วิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจันทบุรี และปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพืชผัก เกียรตินิยมอันดับ ๒ จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่

จบแพทย์แผนไทยจาก
โรงเรียนแพทย์แผนไทย
สาธารณสุข จ.จันทบุรี ได้
รับใบอนุญาตการประกอบ
โรคศิลปะสาขาเภสัชกรรม
ไทย สาขาคงครภไทย และ
สาขาเวชกรรมไทย

ครูอารีรัตน์ พูนपाल
เลือกที่จะประกอบอาชีพด้าน
เกษตรกรรม ในรูปแบบเกษตร
อินทรีย์ผสมผสาน เกษตร
ทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงฯ ควบคู่กับ
แพทย์แผนไทยด้วยการปลูก
พืชสมุนไพรไปพร้อมกันด้วย
ในนามสวนร่วมสมัย

สวนร่วมสมัย ของครูอารีรัตน์ มีเนื้อที่ ๕๒ ไร่ แบ่งเป็นที่พัก
อาศัย ปลูกพืชอินทรีย์ผสมผสานในพื้นที่ เริ่มจากการปลูกพืชผัก
อินทรีย์หมุนเวียนตามฤดูกาล ปลูกข้าว ไม้ผล ไม้ดอก มีการปลูก
พืชสมุนไพรในพื้นที่สวนผลไม้ เพื่อไล่แมลง ใช้เป็นยารักษาโรค
เลี้ยงสัตว์แบบอินทรีย์ เลี้ยงปลา สร้างแหล่งโปรตีน มีธนาคาร
ต้นไม้ ใช้หลักปลูกป่า ๓ อย่าง ได้ประโยชน์ ๔ อย่าง และสร้าง
ความหลากหลายของระบบนิเวศให้เกิดความยั่งยืน

ต่อด้วยวิธีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตามด้วยการปลูกไม้
๕ อย่าง คือ ไม้ยา ไม้อยู่ ไม้ดู ไม้ดม และ ไม้แดก เพื่อก่อให้เกิด
ความยั่งยืน เน้นแนวคิด ทำให้ดี ทำให้ดู ทำให้ได้

ทุกอย่างล้วนนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสาน
กับองค์ความรู้วิทยาศาสตร์จนเกิดเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับ
สภาพพื้นที่ อาทิ ประยุกต์การให้ปุ๋ยน้ำหมักไปพร้อมกับระบบ
น้ำ การหมักธาตุสังกะสี โบรอน แคลเซียม แมกนีเซียมฯ จาก
ธรรมชาติใช้เอง เพื่อลดต้นทุน

ปลูกผักแบบนั่งร้าน เพื่อแก้ไขในกรณีพื้นที่ที่มีปริมาณฝน
ตกชุก ตรวจวัดอุณหภูมิและ จดบันทึกข้อมูลไว้ประกอบการ
วางแผนการผลิต ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก นำหลักคุณธรรม
มาใช้ในการทำงาน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสำรวจตนเอง ให้รู้
และเข้าใจถึงทุน แหล่งน้ำ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และศักยภาพ
ของตนเอง สร้างปัญหาหาทางแก้ พร้อมกับลงมือปฏิบัติ

กว่า ครูอารีรัตน์ พูนपाल จะมาถึงจุดแห่งความสำเร็จนี้
ได้ในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นมีความผิดหวัง การทำเกษตร
วิถีเดิมของรุ่นพ่อและแม่ นอกจากไม่เคยมีเงินเก็บแล้วยังมีหนี้
สินติดตามากมายแทบล้มละลาย หลังจบมหาวิทยาลัยแม่โจ้
มาแล้ว เชื่อมั่นในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ และองค์ความรู้
ที่ได้ หันกลับมาทำเกษตรอินทรีย์ผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่
แทนที่จะเป็นอาจารย์หรือนักวิชาการของมหาวิทยาลัย

“ ..กว่าจะมาถึงจุดแห่งความสำเร็จนี้ได้ ในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นมัน
ทั้งความผิดหวัง การทำเกษตรวิถีเดิมของรุ่นพ่อและแม่ นอกจากไม่
เคยมีเงินเก็บแล้วยังมีหนี้สินติดตามมากมายแทบล้มละลาย...”

ทำงานโดยใช้หลักของความพอประมาณ รู้เข้าใจตนเอง สิ่ง
แวดล้อม สังคม ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ ความรอบคอบ
ระมัดระวัง เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันตนเอง โดยการนำหลักคุณธรรม
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด อุดหนุน ซื่อสัตย์สุจริต จริใจ
รู้จักเกื้อกูล แบ่งปัน รู้รัก สามัคคี ทำให้ตนเองครอบครัวอยู่บน
ฐานของความสุข สู้มันคง ยั่งยืน

วิถีชีวิตในปัจจุบันเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีกิน มีใช้ พอแบ่ง
ปันผู้อื่น มีความสุขตามอัตภาพ หมดหนี้สิน เป็นตัวอย่างที่ดี
ครอบครัวมีกินมีใช้ รักษาผืนแผ่นดิน สืบทอดวิถีเกษตร พัฒนา
ผืนแผ่นดินมรดกของตนเองให้เจริญก้าวหน้าและส่งต่อให้รุ่นต่อไป

ทุกวันนี้ สานร่วมสมัยของครู ได้เป็นที่ถ่ายทอดความรู้
ศึกษาดูงานด้านการเกษตร ประเพณีและวัฒนธรรมให้กับ
เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจวิถีเกษตร ในนาม “ศูนย์
เรียนรู้พึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงร่วมสมัย”

การที่ นางสาวอารีรัตน์
พูนपाल ได้นำความรู้ ความ
สามารถ ด้านเกษตรกรรม ที่
ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา
ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบ
ความสำเร็จเป็นประโยชน์
โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับ
การยกย่องเชิดชูเกียรติจาก
สำนักงานเลขาธิการสภาการ
ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อ
ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาใน
การจัดการศึกษาทั้งการศึกษา
ในระบบ การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย
สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๓๕/๒ หมู่ที่ ๔ ต.เขา
วงกต อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
๒๒๑๖๐ โทร. ๐๘๙-๒๔๕-๙๙๗๙

เกียรติคุณที่ได้รับ : สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านเกษตรอินทรีย์ / คณะกรรมการขับเคลื่อนศูนย์
เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.แก่งหางแมว / ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาริเริ่มตามแนวพระราชดำริ ดิน น้ำ ป่า
กรีนยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมอาชีพ ยุทธศาสตร์รายได้ คุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่เป้าหมายฯ กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร บ้านเลขที่ ๖๖ จ.จันทบุรี/ ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นางช้อง จบศรี ครุภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นางช้อง จบศรี เกิดเมื่อ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๓ หมู่ที่ ๑ ต.กุดจอก กิ่ง อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท เป็นบุตรคนที่ ๔ ของนายพราว และนางเจียม จันทร์ศรี สืบเชื้อสายมาจากลาวครั้ง สมรสกับนายตัน จบศรี มีบุตร ๒ คน ชาย ๑ หญิง ๑ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดศรีสโมสร ต.กุดจอก ครอบครัวมีอาชีพทำนา

ครูช้อง จบศรี คนคุ้นเคยมักเรียกว่า ป้าช้อง มีความรู้ความชำนาญในการทอผ้าพื้นเมืองลาว ครั้งกุดจอก สืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าจากบรรพบุรุษ โดยเฉพาะผ้าจก ผ้ามัดหมี่ และผ้าขิด ด้วยการทอมีลวดลายและการใช้สีหลัก ๕ สี เป็นเอกลักษณ์

ตั้งแต่เล็ก ครูได้เรียนรู้การทอผ้าขึ้นจากมารดาและญาติ ในสมัยก่อนนั้นต้องทอผ้าไว้ใช้สอยในบ้านเอง กระทั่งทอผ้าขึ้นด้วยตนเองแล้วพัฒนาไปสู่การเพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพเสริมเมื่ออายุมากแล้วและยึดอาชีพทอผ้าเป็นหลัก

แต่ที่สุดแล้วความรู้ความเชี่ยวชาญที่ครูได้รับ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ครูเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรม “ทอผ้าขึ้นตีนจก” อันมีเอกลักษณ์การใช้สีตามความเชื่อชั้น ๕ ย้อมสีจากธรรมชาติ คือ สีเหลือง สีดำ สีคราม สีเขียว และสีแดง

กล่าวคือ สีเหลือง จากขมิ้นชัน หัวไหล แก่นขนุนฯ สีแดง จากรากยอป่าแก่นประดู่ สีเขียว จากใบหูกวาง ใบตะขบ เปลือกสมอฯ สีดำ จากผลมะเกลือป่า ผลมะยมป่า และสีคราม จากลูกหว่า ดอกอัญชัน ใบครามฯ รวมทั้งครั้งซึ่งให้สีแดง

“จก” เป็นเทคนิคการทอผ้าเพื่อให้เกิดลวดลายต่างๆ ด้วยวิธีการเพิ่มเส้นด้ายพุ่งพิเศษสอดขึ้นลงบนผืนผ้าขณะทอต้องใช้ความประณีตสูงและใช้เวลานานในการทอ การทอผ้าจกจึงเป็นการทอหน้าแคบ เพื่อตกแต่งเป็นเชิงผ้าขึ้น เรียกว่า “ผ้าขึ้นตีนจก”

ดังนั้น การทอผ้าของกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาว ล้วนมีเทคนิคหลากหลาย ทั้งทอขัด ทอขีด ทอจก และทอมัดหมี่ ความเชี่ยวชาญและชำนาญของครูซ้อง สูงกว่าใครในด้านการมัดหมี่ลายโบราณ ผ้าขีดและตีนจก ที่จังหวัดชัยนาท

สำหรับการย้อมไหมสวยกลมกลืน แต่ไม่ทนต่อการซักและแสงแดด กรรมวิธีย้อมซับซ้อนทำให้สรีวิทยาศาสตร์เข้ามาแทนสีธรรมชาติ ไม่ใช่แนวทางของครูแน่นอน

ครูซ้อง จบศรี ถ่ายทอดวิธีการทอผ้าให้กับลูกหลาน ด้วยการตั้งกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองลาวครั้ง โดยมีครูเป็นประธาน กลุ่มสตรีทอผ้าตำบลกุดจอก ดังนั้นบ้านป่าซ้องหรือครูซ้องคือ แหล่งเรียนรู้ในวัฒนธรรมลาวครั้ง ที่มีการวิเคราะห์วิจัยผ้าพื้นเมือง ผ้าทอและกีพื้นเมือง

จึงมีแปลกที่ผ้าทอของครูล้วนเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับการอนุรักษ์รูปแบบทั้งเทคนิคและกรรมวิธีลงลายเฉพาะถิ่นแบบโบราณกับลวดลายต่างๆ ที่ยังไม่สูญหาย อาทิ ลายขออีจิ้ง ลายกาบอีป่าลีมฝัว เป็นต้น

“...ผ้าทอลาวครั้งกุดจอก จึงเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมทอผ้าจากบรรพบุรุษ จากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน เป็นการทอจกที่มีลวดลายที่มีเอกลักษณ์ ใช้สีหลัก ๕ สี ตามความเชื่อเรื่องขันธ ๕ ใช้สีย้อมจากธรรมชาติ...”

นี่ยังไม่รวมถึงฝีมือการทอผ้าพื้นเมืองจากต่างถิ่น เอกลักษณ์สีและอนุรักษลวดลายผ้าส่งผลให้ผ้าทอลาวครั้งกุดจอก มีเสน่ห์ และสืบทอดวัฒนธรรมลาวครั้งให้คงอยู่

วันนี้กล่าวได้ว่าครูซ็อง คือบุคคลสำคัญทางศิลปวัฒนธรรม ชำนาญการทอผ้าลาวครั้งในลวดลายต่างๆ ทอขิด ทอจก และทอมัดหมี่ ทั้งผ้าฝ้าย ผ้าไหม ในประเภทผ้าที่ใช้ในพิธีทางศาสนา ผ้าทอคัมภีร์ ผ้าคลุมข้าวนา และผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ผ้าขาวม้า ย่อม หมอนขิด หมอนขวาน ผ้าตัดเสื้อ ผ้าห่มนวม

การที่ นางซ็อง จบศรี ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๗ หมู่ที่ ๑ ต.กุดจอก อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท ๑๗๑๒๐
โทร. ๐๕๖ - ๔๖๖ - ๐๖๘, ๐๘๘-๙๖๙-๔๕๑๘

เกียรติคุณที่ได้รับ : ประธานกลุ่มสตรีทอผ้า ตำบลกุดจอก / ภูมิปัญญาดีเด่น สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ / แม่ผู้สร้างคุณ
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดชัยนาท / รางวัลแกนคุณแผ่นดิน เบนั่น / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านอุตสาหกรรมและ
หัตถกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายบัณฑิตย์ พินิจสุขใจ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นายบัณฑิตย์ พินิจสุขใจ อายุ ๖๐ ปี มีอาชีพค้าขาย พลอย/เครื่องประดับอัญมณี อยู่ที่ บ้านเลขที่ ๒๙/๙๗ ม.หอมสวัสดิ์ ถ.ญาณวิโรจน์ ต.จันทนิมิต อ.เมือง จ.จันทบุรี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ปีที่ ๔

เริ่มจากการเป็นเด็กฝึกงานในโรงงานทำพลอย อยู่หลายปีก่อนพัฒนาเป็นอาชีพของตัวเอง ได้ทดลองทำเตาเผาพลอยเอง หาวิธีเผาพลอยไฟลินให้ได้คุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าให้กับพลอยไฟลิน นอกจากนั้น ได้ใช้ความพยายาม อดทน ทดลอง ค้นคว้าการเผาพลอยที่ได้มาจากมาดากัสการ์ บ่อเอติโก้ เป็นหลัก

แต่ปรากฏว่า พลอยจากบ่อเอติโก้ มีความแตกต่างจาก พลอยไพลินบ่ออื่นๆ ที่เคยทำ และต้องใช้ความอดทนและ พยายามอย่างมากในการเผาเพื่อจะได้น้ำงามเป็นการเพิ่มมูลค่า ของพลอย ทั้งศึกษาวิเคราะห์จากประสบการณ์ของตนเอง จึง สามารถคิดค้นวิธีเผาพลอยไพลินจากบ่อเอติโก้ได้สำเร็จเป็นคน แรกของจังหวัดจันทบุรี และได้เผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวกับ เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนสามารถพัฒนาและสร้างคุณค่าให้ กับอาชีพของคนได้

การศึกษาทดลอง เพื่อพัฒนาคุณภาพอัญมณีคือพลอย โดยการให้ความร้อน หรือที่เรียกว่า “การเผาพลอย” เกิดจาก ประสบการณ์จากการเป็นเด็กฝึกงานที่นั่งเฝ้าเตาเผาพลอยของ เจ้าแก้วที่ไม่ยอมบอกอะไร นอกจากดูตัวเลขอุณหภูมิที่กำหนดไว้ และเติมไฟ ไลไฟอันเป็นพลังงานสำคัญในการเผา โดยไม่มีความ รู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาก่อน

แต่สามารถสร้างเตาเผาพลอย และทดลองเผาพลอย โดยใช้วัสดุและอุณหภูมิที่เหมาะสมกับพลอยแต่ละชนิดตาม ประสบการณ์และการทดลองในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นการเพิ่ม มูลค่าของพลอยแต่ละชนิด เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชื่อเสียง ให้กับจังหวัดจันทบุรีในเรื่องของการค้าขายอัญมณี

ต่อมาได้ลาออกแล้วมาประกอบกิจการเผาพลอย ค้าพลอย ด้วยตัวเอง และพัฒนาวัตถุดิบที่ได้จากการเผาพลอย ไปสู่การทำ เป็นเครื่องประดับอัญมณี รวมไปถึงการพัฒนากลุ่มผู้ประกอบการ ค้าอัญมณี โดยการจัดตั้งกลุ่มชมรมคลัสเตอร์ จัดทำโครงการ กิจกรรม เพื่อประชาสัมพันธ์ชมรมให้เป็นที่รู้จัก พัฒนาผลติ

ภัณฑ์โดยการให้สมาชิกได้ สร้างแบรนด์ให้กับผลิตภัณฑ์ ของตนเอง เช่น Seven day, Chayada, Taya, Bro-Sis

ต่อยอดพัฒนาอาชีพ สู่อุตสาหกรรมเครื่องประดับ อัญมณี และรวมกลุ่มผู้ ประกอบการจัดตั้งกลุ่มชมรม คลัสเตอร์อุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ จังหวัด จันทบุรี และดำเนินกลยุทธ์ พัฒนาตลาด สร้างชื่อเสียง ให้เป็นที่ยอมรับ โครงการ ทำสื่อประชาสัมพันธ์ทาง fanpage และอื่นๆ Fanpage ชื่อ “คลัสเตอร์อุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ จังหวัดจันทบุรี” Fanpage ชื่อ “Chan hi chic chic”

“...จากประสบการณ์จากการเป็นเด็กฝึกงานที่นึ่งเผ้าเตาเผาพลอยของเก่าแก่ที่ไม่ยอมบอกอะไรนอกจากตัวเลขอุณหภูมิที่กำหนดไว้และเติมไฟ ลดไฟอันเป็นพลังงานสำคัญในการเผา โดยไม่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาก่อน...”

จัดตั้งศูนย์แสดงสินค้า เพื่อให้สมาชิกชมรมคลัสเตอร์ฯ ได้จำหน่ายสินค้า ปัจจุบันมี ๓ แห่ง ได้แก่ ถนนศรีจันทร์ ร้านต้นตำรับ และเคพี แกรนด์ จิวเวลรี่ เซ็นเตอร์พัฒนาผลิตภัณฑ์ และการควบคุมคุณภาพ เพิ่มมูลค่าพัฒนาตราสินค้า Brand ของสมาชิกชมรมฯ โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยในจังหวัด ทำงานวิจัยเรื่องอัญมณีและเครื่องประดับ อย่างต่อเนื่อง

การดำเนินวิถีชีวิตนายบัณฑิตย์ ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาราชในเรื่องการเป็นนักคิด นักพัฒนา การครองตนอยู่ในธรรมมาเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต ทั้งในการทำงานและการพัฒนาชุมชน ในส่วนของการประกอบอาชีพ ที่พร้อมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเผาพลอยให้แก่บุคคลทั่วไปและผู้ประกอบการค้าพลอย

การที่ นายบัณฑิตย์ พินิจสุขใจ ได้นำความรู้ ความสามารถด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษาค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๒๙/๙๗ ม.หอมสวรรค์ ถ.ญาณวิโรจน์ ต.จันทนิมิต อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๒ โทร. ๐๘๑-๙๔๒-๓๔๔๒

จังหวัด
สุพรรณบุรี

นายพิสูจน์ ใจเที่ยงกุล ครุฑมีปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายพิสูจน์ ใจเที่ยงกุล เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๐ ที่บ้านเลขที่ ๑ ค. เขตเทศบาลตำบลสองพี่น้อง (ในขณะนั้น) จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๒ คน ของนายสวัสดิ์ และ นางเฉลีย์ ใจเที่ยงกุล สมรส กับ นางสาวลักขณา ชื่นชมบุญ มีบุตรชาย ๒ คน

ครูพิสูจน์ ใจเที่ยงกุล สนใจการใช้ภาษาไทย มาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีการจัดทำหนังสือพิมพ์โรงเรียน แต่งบทร้อยกรอง เพลงลูกทุ่ง เมื่อเรียนระดับอุดมศึกษา เคยเขียนบทการแสดงต่างๆ แต่งเพลงพื้นบ้าน ช่วงเรียนปริญญาโท ได้ค้นคว้ารวบรวมหนังสือและเอกสารโบราณ และมีการปริวรรตเผยแพร่ในเวลาต่อมา

“...เมื่อได้เรียนรู้เพลงพื้นบ้านจากแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ศิลปินแห่งชาติ จึงได้ตั้งคณะเพลงอีแซวของโรงเรียนบางลี่วิทยา รวมทั้งได้สร้างเครือข่ายเพลงพื้นบ้านกับวัดและโรงเรียนต่างๆ ทำให้นักเรียนชนะการประกวดสุนทรพจน์ การแต่งกลอน การอ่านทำนองเสนาะและการแสดงเพลงพื้นบ้าน แทบทุกงาน...”

รับราชการครู ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ บรรจุที่โรงเรียนสระสีมูม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ย้ายมาหลายโรงเรียนจนได้มาสอนที่โรงเรียนบางลี่วิทยา อ.สองพี่น้อง เริ่มถ่ายทอดความรู้การแต่งเพลงพื้นบ้าน มีความรู้ในการอ่านอักษรโบราณ โดยได้ปริวรรตเอกสารโบราณและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน ครู ผู้บริหาร ท้องถิ่น ตลอดจนเยาวชนทั่วไป เป็นเวลากว่า ๒๘ ปี มีผู้รับการถ่ายทอดมากมาย

เป็นผู้ที่มีทักษะความเชี่ยวชาญในการพูด การเขียน การแสดงเพลงพื้นบ้าน สนใจใฝ่รู้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา เมื่อได้เรียนรู้เพลงพื้นบ้านจากแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ศิลปินแห่งชาติ จึงได้ตั้งคณะเพลงอีแซวของโรงเรียนบางลี่วิทยา รวมทั้งได้สร้างเครือข่ายเพลงพื้นบ้านกับวัดและโรงเรียนต่างๆ ทำให้นักเรียนชนะการประกวดสุนทรพจน์ การแต่งกลอน การอ่านทำนองเสนาะและการแสดงเพลงพื้นบ้าน แทบทุกงาน

ในการถ่ายทอดความรู้ ครูพิสุจน์ ใจเที่ยงกุล เน้นการฝึกฝน การปฏิบัติให้แก่ครู ผู้บริหารท้องถิ่น และเยาวชนทั่วไป มีทั้ง ตัวอย่าง เอกสารประกอบ การสาธิต ง่ายต่อการฝึกฝนเรียนรู้ เข้าใจ

การที่ นายพิสุจน์ ใจเที่ยงกุล ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านภาษาและวรรณกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่ สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อ ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๒๕๓ ต.สองพี่น้อง อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ๔๒๑๑๐
โทร. ๐๘๗-๑๗๑-๕๔๙๖

การศึกษา : ครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยครูนครปฐม / ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช / ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เกียรติคุณที่ได้รับ : ครูภาษาไทยดีเด่น สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ / ครูดีในดวงใจ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ / วัฒนคุณาธร กระทรวงวัฒนธรรม / ครูวัญศิษย์ มูลนิธิรางวัลเจ้าแม่ท้าว จักรี / ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านภาษาและวรรณกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายสมโกชน์ วาสุกรี ครุฑมีปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายสมโกชน์ วาสุกรี เกิดในครอบครัวเกษตรกร บนพื้นที่ดินจำนวน ๑ ไร่ ๒๐๐ ตารางวา ใช้สร้างบ้านพักและปลูกไม้ผลคือละมุด จำนวน ๓๐ ต้น ปลูกพืชผักสวนครัวผสมผสานอยู่ในแปลงเดียวกัน มีพี่อีก ๖ คน รวมตัวเองด้วย เป็น ๗ คน ทุกคนได้รับการศึกษาในโรงเรียนใกล้บ้าน

แม้ครอบครัวจะประกอบอาชีพทางการเกษตร แต่ครูสมโภชน์ วาสุกรี ก็ได้คลุกคลีอยู่กับวัดมาตั้งแต่เล็ก เพราะคุณพ่อเป็นไวยาวัจกรวัด ซึ่งในสมัยนั้น เป็นสถานที่ชุมนุม ผู้รู้ วิทยากรต่างๆ (ปราชญ์ชาวบ้าน) ในวันพระ จะมีการถือศีลแปด (อุโบสถศีล) ครูสมโภชน์ จึงมีโอกาส ได้รับการถ่ายทอด วิทยากรต่างๆโดยไม่รู้ตัวและได้ฝึกถือศีลแปด (อุโบสถศีล) มาตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ มีโอกาสอ่านคัมภีร์โบราณต่างๆรวมทั้งหนังสือพระไตรปิฎกด้วย

หลังเรียนจบวิชา “ครู” ที่โรงเรียนฝึกหัดครูฉะเชิงเทรา จบการศึกษาในระดับ ปกศ.ต้น สอบบรรจุเป็นครูด้วยวัย ๑๘ ปี ๖ เดือน ได้รับเงินเดือน ๗๒๐ บาท เก็บเงินเดือนส่วนหนึ่ง ซื้อที่ดินสร้างบ้านพักอาศัยอยู่ได้ภายในเวลา ๑ ปี

เป็นครูผู้สอนได้สอนทุกวิชาสอดแทรกองค์ความรู้ในเรื่องการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีของสมาชิกในสังคม และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมาโดยตลอดเป็นเวลา ๕ ปี จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ ตามลำดับ

เมื่อเกษียณอายุราชการ ได้อุทิศเวลาร่างกายและจิตใจ รวมทั้งสติปัญญาที่สมบูรณ์ทั้งหมดให้กับสังคมจังหวัดตราดเต็มที่ เพราะพันธภาระความรับผิดชอบในหน้าที่ข้าราชการแล้ว ได้มีโอกาสใช้พลังสมองเผยแพร่สิ่งต่างๆที่เป็นวิทยาการเดิมเข้าสู่วงการข้าราชการภายในจังหวัดในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิจังหวัด

โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านศาสนา งานศาสนพิธีต่างๆ เช่น การจัดตั้ง การเตรียมงานทางพระพุทธศาสนาพร้อมปริศนาธรรมต่างๆ ที่บูรพาจารย์หรือโบราณจารย์ แทรกไว้เป็นสาระธรรมที่นำมาจากหนังสือพระไตรปิฎก

ด้านสมุนไพรพื้นบ้าน บรรดาวิชพืชที่เกษตรกรรุ่นใหม่เรียกว่า หญ้า กำลังทำลายด้วยการฉีดยาสารเคมีเพื่อให้สูญพันธุ์นั้น ล้วนแล้วแต่เป็นตัวยาสามัญประจำถิ่นที่หาไม่มีในประเทศอื่นๆ ครุฑมักจะอนุรักษ์และนำไปเสนอตามเวทีบรรยายเกริ่นกล่าว ก่อนบรรยายในฐานะวิทยากรเสมอ

ด้านประวัติศาสตร์ ครูสมโภชน์ วาสุกกรี ได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม เรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชกู่ชาติ ๒๓๑๐ และ เรื่องพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ (พระพุทธเจ้าหลวง) รวมถึงเรื่องยุทธนาวีที่เกาะช้าง ตลอดประวัติศาสตร์ ตำนาน พื้นบ้าน ของดีในชุมชน อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดตราด รวบรวมเอาไว้มากมายนาน ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หลายครั้ง

“...เดินทางรอยพระราชปรีชาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ว่า “ระเบิดจากข้างใน” เมื่อตนเองมั่นคง ทนทายถึง มีหลักการแห่งคุณธรรมของพระศาสนาดำรงชีวิตตามแนวทางที่เหมาะสม มีสติปัญญาแยกถูกผิดได้ ย่อมมีความมั่นคง...”

ทุกวันนี้ครูสมโภชน์ได้ดำเนินชีวิต เดินตามรอยพระราช
ปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร ที่ว่า “ระเบิดจากข้างใน” นั้นหมายความว่า
เมื่อตนเองมั่นคง ย่อมมีหลักการแห่งคุณธรรมของพระศาสนา
ดำรงชีวิตตามแนวทางที่เหมาะสม จึงจะมีสติปัญญาแยกถูก
ผิดได้ และมีความมั่นคง

การที่ นายสมโภชน์ วาสูกรี ได้นำความรู้ ความสามารถ
ด้านภาษาและวรรณกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา
ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่
สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย เพื่อ
ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาใน
ระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

บ้านเลขที่ ๓๙/๒ หมู่ ๓ ต.แหลมงอบ อ.แหลมงอบ จ.ตราด ๒๓๑๒๐ โทร.
๐๓๙-๕๑๖-๙๖๗, ๐๘๑-๗๖๑-๑๙๗๒

การศึกษา : จบการศึกษาในระดับ ปกศ.ต้น และ ปกศ. สูง

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลครูผู้มีจริยธรรมดีเด่น ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบแหวนเงินเสมาทองคำจากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ / รางวัลนักการประภคศึกษาดีเด่นแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ / ผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นจังหวัดตราด
/ ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านภาษาและวรรณกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

ຄຣູກູມີປັນຍາໄທຍ ກາຄໃຕ້

พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์

นายดอเล้า: สะตือบา

ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล

นายแสวง ภูศิรี

นายกิตติกิต ศรวงค์

นายปลื้ม ชูคง

นายชอรัศักดิ์ เทพนุ้ย

นายสมบุญ กิพย์นุ้ย

นายช่วง เรืองแก้ว

นางดวง วัจนบุญคง

นายเทพสิน พ่องแก้ว

นายปียะ สุวรรณพฤษ

นายสอน หนูดล:

นายประเสริฐ รักช่วงค์

พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี

พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์ (ฐิติคุณ) เดิมชื่อ นายวรพล ทองไผ่ เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ที่บ้านเขาพระ ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ ระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านคลองขุด ต่อมาจึงได้ขอบรรพชาเป็นสามเณร วัดมิ่งมงคลเมือง จังหวัดสตูล ได้ศึกษานักธรรม-บาลี และสายปรียัติธรรมแผนกสามัญควบคู่กันไป ตามที่ได้ตั้งใจปรารถนาไว้ บวชเรียนตั้งแต่เด็ก

“...พระครุสุนทรธรรมนิเทศก์ (ฐิตีคุโณ) เผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยการเทศนา บรรยายธรรมประกอบ
สื่อ ดนตรีประกอบเพลงที่ส่งเสริมคุณธรรม ปุจฉา-วิสัชนา ทาม-ตอบ เปิดใจ ใสธรรม พูฟังและ
ปฏิบัติดีไม่เบื่อและซึมซับเข้าสู่จิตใจได้ดี...”

พระครุสุนทรธรรมนิเทศก์ (ฐิตีคุโณ) สนใจอ่านหนังสือท่านพุทธทาสและท่าน
ปัญญาอันทะ ฝึกการพูด การเทศน์จากครู อาจารย์ จนสามารถเทศน์ปฏิภาณได้
ขณะยังเป็นสามเณร เมื่ออายุครบบวชพระ จึงได้อุปสมบทสืบต่ออายุพระพุทธ
ศาสนา และได้มีโอกาสไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยสงฆ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพฯ

เมื่อกลับมาปฏิบัติหน้าที่ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงได้ใช้ความรู้ที่เล่า
เรียนและประสบการณ์ให้แก่วัด สถานศึกษา และหน่วยงานราชการ ทั้งได้ช่วย
ส่งเสริม ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยให้ดำรงอยู่ต่อไปอย่างไม่รู้
เหน็ดเหนื่อย

หมั่นศึกษาทุกสิ่งที่เป็นความรู้นำมาเป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ธรรมะ จึงมีความ
สามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ส่งผลให้ผู้สนใจได้เข้าถึงหลักธรรมทาง
ศาสนาได้ง่าย

นอกจากการอบรมทางศีลธรรมแล้ว พระครูฯยังส่งเสริมกลุ่มอาชีพเพื่อเสริม
รายได้ให้แก่ครอบครัว เช่น การทำพวงกุญแจจากลูกปัดมโนราห์ กลุ่มฝึกgramมโนราห์
ซึ่งมีการจ้างไปแสดงในงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นรายได้เสริมของครอบครัว รู้จักความ
พอเพียง สร้างความสุขเกิดขึ้นในสังคม

พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์ได้ดำเนินงานด้านเครือข่าย
สำหรับการเผยแผ่พระศาสนา ไว้ดังนี้ เครือข่ายพระธรรมทายาท
ภาคใต้ เครือข่ายพระธรรมทูตอาสา ๕ จังหวัดชายแดนใต้ และ
เครือข่ายครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสตูล

พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์ (ฐิติคุโณ) เผยแผ่พระพุทธ
ศาสนาโดยการเทศนา บรรยายธรรมประกอบสื่อ ดนตรี
ประกอบเพลงที่ส่งเสริมคุณธรรม ปุจฉา-วิสัชนา ถาม-ตอบ
เปิดใจ ใส่ธรรม ผู้ฟังและผู้ปฏิบัติไม่เบื่อและซึมซับเข้าสู่จิตใจ
ได้ดี ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาจิตใจที่อ่อนโยนนำไปสู่การ
ปฏิบัติที่ดี และการเทศน์ที่ใช้ปฏิภาณในการปรับปรุงสาระให้
สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้รับรางวัลชนะเลิศการ
ประกวดบรรยายธรรมในโครงการอบรมพระสังฆาธิการ ระดับ
เจ้าอาวาสทั่วประเทศ

ได้มุ่งมั่นเผยแพร่วัฒนธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าโดยมุ่งความสุขสงบแก่พุทธศาสนิกชนและเพื่อ
สืบทอดหลักพระธรรมวินัย อีกทั้งนำความรู้ ความสามารถ ด้าน
ปรัชญา ศาสนา และประเพณี ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา
ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เผยแพร่จนสำเร็จ
เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม นำไปสู่การปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ
ทั่วกัน

การที่ พระครูสุนทรธรรม
นิเทศก์ (ฐิติคุโณ) ได้นำความ
รู้ ความสามารถ ด้านปรัชญา
ศาสนา และประเพณี ที่ตนเอง
ได้รับการถ่ายทอด ศึกษา
ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวม
แก่สังคม จึงได้รับการยกย่อง
เชิดชูเกียรติจากสำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็น
ครุภูมิปัญญาไทย ด้านปรัชญา
ศาสนาและประเพณี เพื่อทำ
หน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาใน
การจัดการศึกษาทั้งการศึกษา
ในระบบ การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย
สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดชนาธิปเฉลิม
พระอารามหลวง ๒๔ ต.พิมาน
อ.เมือง จ.สตูล ๙๑๐๐ โทร. ๐๘๐-
๕๔๕-๕๒๖๒

นายดอเลาะ สะตือบา ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

นายดอเลาะ สะตือบา เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ที่ตำบลบาไร่ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน ของ นายเจ๊ะเซ็ง และ นางมะเยาะ สะตือบา สมรสกับนางสาวมะเซง หะยีสะนิต มีบุตร ๑ คน บุตรหญิง ๒ คน

ครูดอเลาะ สะตือบา เกิดในครอบครัวเกษตรกร จบระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ ชีวิตวัยเด็กได้รับการอบรมให้ดำเนินชีวิตตามวิถีของเกษตรกรที่มีความขยัน อดทน มาโดยตลอด จึงได้ซึมซับความรู้ด้านการเกษตรในหลาย ๆ ด้านจากภูมิปัญญาบรรพชนปู่ย่าตายายพ่อแม่ นำมาเป็นรากฐาน ยึดมั่นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติเรื่อยมา

คุณสมบัติที่โดดเด่นอีกด้าน คือ เป็นผู้ที่มีความคิดดี รู้จักเรียนรู้วิทยาการและเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ จากสื่อต่างๆ ด้วยตนเองและนำมาประยุกต์ใช้กับแปลงเกษตรของตนเอง แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดวิธีการและความรู้ต่างๆ ให้แก่เกษตรกรอื่นๆ และผู้สนใจ

“...ชาวบ้านคิดว่า ครัวตอเลื้อย ผิดปกติ แต่ครัวตอเลื้อยคิดว่า การทำงาน คือ การลองผิด ลองถูก และการเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติจริง จึงจะได้ผล และถ้าไม่มีเวลา ไม่ขยัน มักทำงานได้ไม่ดี...”

เนื่องจากเป็นคนใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาค้นคว้าหาประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ จึงมีความรู้ความสามารถด้านเทคนิคการปลูก สละอินโด เทคนิคการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน การทำ ปุ๋ยหมักชีวภาพและฮอร์โมนพืช และเลี้ยงสัตว์ จึงสามารถจัด กิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ ให้แก่ผู้สนใจทั้งในและนอกพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง

โดยเฉพาะการติดตามพยากรณ์ (ชนิดยางตาเขียว) ซึ่งเรียนรู้ มาตั้งแต่อายุ ๑๘ ปี ได้เพาะกล้ายางพารายางตาเขียวจำหน่าย ในสวนยางของตนเอง ได้เงินส่งให้ลูกศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี

ปี ๒๕๔๕ เมื่อกลับศึกษาจากศูนย์ศึกษากาการพัฒนา พิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นราธิวาส เกิดสนใจ ในการเลี้ยงปลาแรด จึงไปซื้อพันธุ์มาเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ แต่เกิด ปัญหาในการขยายพันธุ์ จึงขุดบ่อปูนพื้นด้วยพลาสติก ขยายพันธุ์ เพิ่มจำนวนมากขึ้นภายในเวลา ๓ เดือน ทำให้เกิดกำลังใจและ หุ่นเห็ดขุดบ่อปลาเพิ่ม โดยใช้เวลากลางคืนภายหลังจากลมหมาด

ชาวบ้านคิดว่า ครัวตอเลื้อย ผิดปกติ แต่ครัวตอเลื้อยคิดว่า การทำงาน คือ การลองผิด ลองถูกและการเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติจริง จึง จะได้ผล และถ้าไม่มีเวลา ไม่ขยัน มักทำงานได้ไม่ดี

ในความเป็นผู้ปลูกฝังความดีงาม อดทน เสียสละแบ่งปัน มีเมตตา ไม่วโลภ จากครอบครัวและหลักศาสนา ครัวตอเลื้อย จึง ไม่หวงความรู้และยังมุ่งมั่นแบ่งปันที่จะให้คนอื่นยืนอยู่ได้ด้วย ลำแข้งตัวเองแล้วก็พร้อมให้คนอื่นต่อไปโดยไม่หวังผลประโยชน์ ตอบแทนสู่ผู้อื่นทุกวิถีทาง เช่น การเป็นวิทยากรบรรยาย สาธิต ให้ความรู้แก่เครือข่าย ตลอดจนแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดวิธีการ ซึ่งกันและกัน เป็นการเพิ่มพูนปัญญาอีกด้วย

สิ่งนี้ทำให้นายตอเลื้อย สะท้อน มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเกษตรหลากหลาย อย่างลึกซึ้งและสามารถสร้าง นวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามา ต่อ ยอด เป็นประโยชน์ต่อ อาชีพเกษตรกรรม จนเป็นที่ ยอมรับของชุมชนและสังคม วงกว้าง สมเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม

ชีวิตของครู เป็นที่พึ่ง ของเพื่อนบ้านและชาวชุมชน ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาด้ว การเกษตรให้แก่สมาชิกใน กลุ่มเกษตรกรเพื่อนบ้าน นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ ทั้งในและนอกพื้นที่ที่มาศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ตลอดเวลา

ในการจัดกิจกรรมตาม
ฐานการเรียนรู้ ครูตอเลื้อาะ ได้
แบ่งออกเป็นฐานๆ อาทิ การ
จัดการสวนยางพารา ฐานการ
เพาะเห็ดและการแปรรูปเห็ด
ฐานการผลิตปุ๋ยเพื่อลดต้นทุน
ฐานดินและปุ๋ย ฐานการเลี้ยง
สัตว์น้ำ ฐานเศรษฐกิจพอ
เพียง ฐานอาชีพเสริมในสวน
ยางพารา ฐานการใช้น้ำอย่าง
รู้คุณค่า เพื่อให้ผู้สนใจเรียนรู้
กลุ่มลูกค้า ชกส. องค์กร และ
หน่วยงานต่างๆ เข้ามาเรียนรู้

การที่ ครูตอเลื้อาะ สะตือบา ได้นำความรู้ด้านเกษตรกรรม ที่
ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จ
และใช้ความรู้ ประสบการณ์เป็นประโยชน์โดยรวมแก่
สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย
ด้านเกษตรกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการ
ศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา
ตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๐๑ หมู่ที่ ๘ ต.บาไร่ อ.เมือง จ.ยะลา ๙๕๑๒๐
โทร. ๐๖๓-๐๘๑-๑๗๓๑

เกียรติคุณที่ได้รับ : เกษตรกรดีเด่น สาขาไร่นาสวนผสม จังหวัดยะลา / รางวัลยกย่องคนดี เขตชุมชน อำเภอยะลา จังหวัด
ยะลา / รางวัลองค์กรเกษตรกรดีเด่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยะลา กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ / ปราชญ์ชาวบ้านดีเด่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ จังหวัดยะลา / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘
ด้านเกษตรกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล เกิดเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ที่บ้านร่อนนา ต.ร่อนพิบูลย์ อ.ร่อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๖ คน ของนายสร้าง พิมล และนางเสียน พิมล สมรสกับนางสาวนวิรัตน์ รัตนคช มีบุตรชาย ๒ คน บุตรหญิง ๑ คน

เติบโตในครอบครัวเกษตรกรกรรมเช่นเดียวกับผู้คนในท้องถิ่นอีกมากมาย ครูนิรันดร์ พิมล จึงดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางพื้นที่ธรรมชาติและเกษตรกรรม สัมผัสคุ้นชินอยู่กับธรรมชาติ เพราะต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ จึงค่อยๆศึกษาเรียนรู้ไปโดยอัตโนมัติตามที่ได้เห็นบรรพบุรุษได้ทำกันมา

เป็นตำรวจตระเวนชายแดนได้ทำหน้าที่ครูฝึก อยู่ท่ามกลางป่าและธรรมชาติ เกิดความสนใจในการเรียนรู้วิถีธรรมชาติ ในช่วงเวลาว่างราชการได้รับการฝึกอบรมด้านเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ และเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ จากหลักสูตร “การพัฒนาหลักสูตรธรรมชาติสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงฯ” ที่ศูนย์ศึกษาระบบเศรษฐกิจพอเพียงฯ อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี

“...มีความรู้และประสบการณ์ในด้านจุลินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ การบำบัดน้ำเสีย สมุนไพร และ
ธรรมชาติพยากรณ์ สาระการฝึกอบรมที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติ ประกอบด้วย หลักเศรษฐกิจพอ
เพียง ทฤษฎีบันไดเก้าขั้น พออยู่ พอกิน พอใช้ พอร่วมมือ ทำบุญ ทำทาน ถนอมเก็บรักษา ชาย...”

ครูนิรันดร มีความเชื่อและศรัทธาแนวพระราชดำริ
เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช อย่างมาก เมื่อลาออกจากราชการจึงไปศึกษาความ
รู้เพิ่มเติมจากศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบ่ออีกอีกครั้ง อย่างต่อ
เนื่องจริงจัง

ขณะเดียวกันก็ได้ปรับประยุกต์ความรู้การดำรงชีพในป่า
การใช้สมุนไพร และภูมิปัญญา ให้สอดคล้องกับความหลากหลาย
หลายในพื้นที่และวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้ฐานะครอบครัวมี
คุณภาพชีวิตดีขึ้นตามลำดับ และยังสามารถแบ่งปันองค์ความรู้
ประสบการณ์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาเพื่อไปประยุกต์ใช้ประกอบ
อาชีพได้ด้วยอย่างไม่เดือดร้อน

เมื่อมีโอกาส ยังได้เผยแพร่องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ
ด้านการเกษตรกรรมแก่ผู้สนใจการทำเกษตรกรรมที่ไม่พึ่งสาร
เคมี ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ ทำให้ผู้ที่มาศึกษา
สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและสามารถแก้ไขปัญหาโรค
พืช โรคสัตว์ ได้อย่างดี

จึงเป็นที่มาของการจัดตั้ง “ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติทุ่งสง”
ขึ้นที่บ้านเลขที่ ๒๕๒ หมู่ที่ ๒ บ้านหนองแร้ง ต.นาโพธิ์ อ.ทุ่งสง
จ.นครศรีธรรมราช เพื่อเผยแพร่ความรู้หลักการทำกิจกรรม
ธรรมชาติโดยไม่พึ่งสารเคมี

การที่ครูเป็นผู้มีความ
รู้ ความเข้าใจ ด้วยการนำ
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอ
เพียงตามแนวพระราชดำริ
ในพระบาทสมเด็จพระปร
มินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มา
ใช้กับหลักกสิกรรมธรรมชาติ
การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช การ
พึ่งพาตนเองในภาวะวิกฤต
และการปรับประยุกต์ใช้วิธี
การดำรงชีพในป่า จึงช่วย
แก้ไข้ปัญหาให้แก่เกษตรกร
ที่ทำการเกษตรแบบกสิกรรม
ธรรมชาติ ได้เป็นอย่างดี

สาระการฝึกอบรมที่ศูนย์
กสิกรรมธรรมชาติ ประกอบ
ด้วย หลักเศรษฐกิจพอเพียง
ทฤษฎีบันไดเก้าขั้น พออยู่ พอ
กิน พอใช้ พอร่วมมือ ทำบุญ
ทำทาน ถนอมเก็บรักษา ชาย
รวมเครือข่ายเรียนรู้ ผลที่ได้
รับคือ ได้รู้จักหลักคิดการ
พึ่งตนเองขั้นพื้นฐานและขั้น
ก้าวหน้า

รวมไปถึงการปรับปรุงดิน การห่มดิน การอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า การออกแบบแปลง การจัดการพื้นที่เกษตรอินทรีย์ และการจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช การคัดเลือกพันธุกรรม การปลูกหรือขยายพันธุ์พืช การเก็บรักษาและรวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่นและศึกษาแหล่งที่อยู่ การจัดการรวบรวมพันธุกรรมพืชสำรอง เมื่อเกิดภัยพิบัติ

งานด้านจุลินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ การบำบัดน้ำเสีย สมุนไพร และธรรมชาติพยากรณ์ ของครุณิรันดร์ เป็นที่ยอมรับของชุมชนใน จ.นครศรีธรรมราชและภูมิภาคอื่น และให้การชี้แนะด้วยความเป็นครูและไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ตอบ ทุกประการ

การที่ ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล ได้นำความรู้ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จ และใช้ความรู้ ประสบการณ์เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทยด้านเกษตรกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๔๖๗ หมู่ที่ ๗ ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๑๐ โทร. ๐๘๗-๘๘๕-๘๑๖๘

นายแสวง ภูศิริ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

นายแสวง ภูศิริ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ บริเวณลุ่มน้ำบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นบุตรคนที่ ๓ ในพี่น้องจำนวน ๔ คน ของ นายวอน ภูศิริ และนางนาก ภูศิริ สมรส กับ นางสาวรัตนา กำแพงปัญญาฤทธิ์ มี บุตรชาย ๔ คน บุตรหญิง ๓ คน

ครูแสวง เป็นลูกชาวนาที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ จึงช่วยพ่อแม่ทำนา ตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ จบเตรียมอุดมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แม่โจ้ และที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เข้ารับราชการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมตรัง หลังเกษียณอายุราชการเป็นอาจารย์พิเศษ สอนวิชาเกษตร ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กศ.บป.ตรัง เป็นเวลา ๑๐ ปี และสอนวิชาเกษตร ที่วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นเวลา ๑๐ ปี

“...ครูแสง สำเร็จการศึกษาด้านการเกษตร และยังมีสายเลือดเกษตรกร ทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์จากขี้ไก่ไข่บียง สำหรับปาล์มน้ำมัน การนำทุเรียนนกเป็นต้นตอของทุเรียนพันธุ์ การแปรรูปผลิตผลการเกษตร การขยายพันธุ์มะละกอโดยวิธีติดตา สัมโชกุนอินทรีย์ และต้นมะสังเสริมรากสัมโชกุน...”

เพราะความที่มีโอกาสศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ครูแสงสนใจการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย โดยสืบสานรากฐานจากภูมิปัญญาและยังได้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาต่อยอดทำให้เกิดองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาผลผลิต การรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีในเชิงเกษตรอินทรีย์ ทำให้เกิดประสิทธิภาพ คุณภาพและประหยัดเพิ่มมูลค่า มาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

เป็นครูเชี่ยวชาญเรื่องการขยายพันธุ์พืช สารกำจัดวัชพืช การปลูกทุเรียน และได้รับรางวัลจากการทำวิจัยเรื่องทุเรียนนก โดยใช้ทุเรียนนกเป็นต้นตอของทุเรียนพันธุ์ดี ทำให้สามารถต้านทานโรครากเน่าได้ โดยใช้สวนของตนเองเป็นแหล่งค้นคว้าทดลอง เมื่อได้ผลจึงเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจทั่วไป

การที่ครูแสง จบด้านการเกษตร และมีสายเลือดเกษตรกร ทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์จากขี้ไก่ไข่บียงสำหรับปาล์มน้ำมัน จึงมีความคิดสร้างสรรค์ในการคิด ค้นคว้าต่อยอดการแปรรูปผลิตผลการเกษตร การขยายพันธุ์มะละกอโดยวิธีติดตาสัมโชกุนอินทรีย์ และต้นมะสังเสริมรากสัมโชกุน พร้อมได้เผยแพร่ความรู้ให้แก่คนทั่วไป

ในปี ๒๕๔๙ ผลจากการศึกษา ค้นคว้าวิจัย ทำให้ครูแสงสามารถจดอนุสิทธิบัตร เรื่องการขยายพันธุ์มะละกอโดยวิธีติดตา นับว่าเป็นความสำเร็จที่ภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

การถ่ายทอดความรู้ของครู ทั้งที่ศูนย์เรียนรู้ครูขวัญศิษย์ เศรษฐกิจพอเพียงฯ และในสถานศึกษาทั้งในและนอกระบบ และสถาบันอุดมศึกษาประชาชนในพื้นที่และ ผู้สนใจเรียนรู้สื่อ ประกอบการบรรยาย ตลอดจนนิทรรศการ เอกสาร โดยไม่ปิดบัง ความรู้

การที่ นายแสวง ภูศิริ ได้นำความรู้ด้านเกษตรกรรม ที่ตนเอง ได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ และใช้ความรู้ ประสบการณ์ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้ รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๑ ต.ช่อง อ.นาโยง จ.ตรัง ๙๒๑๗๐ โทร. ๐๘๙-๔๗๒-๙๓๙๑

นายกิตติทัต ศรวงค์ ครุภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

นายกิตติทัต ศรวงค์ เกิดเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๘ ที่บ้านท่ามิหรำ ต.ท่ามิหรำ อ.เมือง จ.พิจิตร เป็นบุตรคนที่ ๕ ในจำนวนพี่น้อง ๑๑ คน ของนายลาก ศรวงค์ และนางริน ศรวงค์ สมรสกับนางสาวธนาพร ถึงพร้อม มีบุตรหญิง ๑ คน

บิดาเป็นช่างแกะรูปหนังตะลุง จึงได้คุ้นเคยกับวิธีการแกะรูปหนังตะลุงมาตั้งแต่เด็ก แล้วยังได้รับการฝึกฝนจากบิดา ตั้งแต่ อายุ ๗ ปี เริ่มต้นด้วยการทำรูปหนังตะลุงจากกระดาษแข็งเป็นรูปตัวตลก เดินเร่ขายในตลาดท่ามิหรำ และตามงานเทศกาลงานสวนสนุกต่างๆ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จึงเริ่มฝึกแกะรูปหนังตะลุงอย่างจริงจังจากบิดาและยึดเป็นอาชีพตามรอยบิดา

เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการแกะตัวหนังตะลุง ทั้งรูปแบบโบราณ และรูปแบบที่ปรับประยุกต์ให้สอดคล้องทันสมัย ด้วยความสนใจรูปแบบและเทคนิคการแกะหนังตัวตะลุงของสายช่างแกะตัวหนังตะลุงทั่วภาคใต้ ครูกิตติทัต สามารถแยกแยะความแตกต่างในการวางลายและการแกะตัวหนังตะลุงได้ชัดเจน และด้วยความรักและห่วงหาในศิลปะการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุง ครูกิตติทัต จึงได้จัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้หออศิลป์หนังตะลุง” ขึ้น เพื่อเผยแพร่ สืบทอดเรื่องราวทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับหนังตะลุงให้แก่ผู้สนใจ

เมื่อความต้องการรูปร่างหน้าตาเปลี่ยนแปลงไป จากแต่เดิม คณะหนังตะลุงจะใช้อุปกรณ์เก็บตัวหนังตะลุง ประมาณ ๑๐๐ – ๒๐๐ ตัว มาเหลือประมาณ ๒๐ – ๔๐ ตัวหนัง ทำให้ต้องคิดค้น ปรับเปลี่ยนการแกะสลักรูปร่างหน้าตาหนังตะลุงเป็นการแกะหนังรูปอื่นๆ ทำให้พอดำรงชีพต่อไปได้

แต่ความเปลี่ยนแปลงไม่หยุดยั้งความต้องการของลูกค้า เปลี่ยนไปอีก ต้องผลิตตามสั่งแกะสลักของลูกค้าเท่านั้น จึงพัฒนาการผลิตไปเป็นการแกะสลักรูปร่างหน้าตาหนังตะลุง โดยเรียนรู้รูปแบบจากภาพวาดตามวัด หนังสือ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ

ครุฑิตติทัต ศรวงค์ มีวิธีการร่างรูปแบบตัวหนังตะลุง โดยยึดหลักการทำหนังตะลุงตามโครงสร้างเดิม ไม่ว่าจะเป็นการตอก การแกะ และการระบายสี รูปร่างหน้าตา เจ้าเมือง นางเมือง ฤาษี ยักษ์ และเทวดา และรูปตัวตลกแบบต่างๆ แบบโบราณ อาจมี ดัดแปลงวิธีการให้สอดคล้องกับยุคสมัย มากกว่าที่จะเน้นในเชิง ธุรกิจบ้าง

สิ่งหนึ่งที่ไม่เคยคิดย่อท้อ คือ ไม่เปลี่ยนแปลงอาชีพ มีความรักความผูกพัน ด้วยสำนึกที่จะสืบสานและสร้างมูลค่าให้กับคนรุ่นหลังสืบทอด เช่นเดียวกับการแสดงหนังตะลุง การเล่นเครื่องดนตรี ประกอบการแสดงหนังตะลุง และการแกะรูปหนัง ยังคงรักษาสืบสานตามภูมิปัญญาดั้งเดิม

ทุกวันนี้ ครุฑิตติทัต ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านอุตสาหกรรม และ ทัศนกรรม (การแกะรูปหนังตะลุง) ที่ตนเองมีอยู่ มุ่งมั่นที่จะถ่ายทอดแก่ผู้สนใจและเยาวชนโดยมุ่งสร้างประโยชน์ โดยรวมแก่สังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ทำด้วยใจจิตอาสา เสียสละ เพื่อรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมชาติ ที่ตั้งตามให้เป็นมรดกอนุชนรุ่นหลังสืบไป

“...วิธีการสร้างรูปแบบตัวท่งตะลุง ครูยังยึดหลักแนวทางการทำท่งตะลุงตามโครงสร้างเดิม ไม่
ว่าจะเป็นการดอ กการแกะ และการระบายสี รูปหน้าบ ก เจ้าเมือง นางเมือง ฤาษี ยักษ์ และกวดา และ
รูปกาก (ตัวตลกแบบต่างๆ) ยังคงยึดมั่นแบบโบราณ...”

เห็นเป็นประจักษ์ถึงแหล่งการเรียนรู้ “หอศิลป์หนังตะลุง” ที่ครูสร้าง
ขึ้น ณ บ้านเลขที่ ๑๒๒ หมู่ที่ ๔ ถนนเพชรเกษม ต.ท่ามิหรำ อ.เมือง จ.พัทลุง ยัง
ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ มีทั้งการจัดกิจกรรม สาธิต การร่าง การดอ กการแกะ
การระบายสี รูปหนังตะลุง ทำให้ดูตัวอย่าง และให้ฝึกปฏิบัติจริง แก่ผู้สนใจเรียน
รู้ทั่วไป ทดลองปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีก จนเกิดความชำนาญแท้จริง จึงจะให้ผ่านไป
ประกอบอาชีพได้

ศิษย์ของครู มีทั้งนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กลุ่มผู้สนใจ
ทั่วไปที่ต้องการประกอบอาชีพ ช่างแกะรูปหนังตะลุง นักดนตรีพื้นบ้าน และนาย
หนังตะลุงรุ่นใหม่และจัดตั้งกลุ่มแกะรูปหนังตะลุง

การที่ นายกิตติทัต ศรวงค์ ได้นำความรู้ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่
ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ และใช้
ความรู้ ประสบการณ์ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชู
เกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุ
ภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญา
ในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม
อัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๑๒๒ หมู่ที่ ๔ ต.ท่ามิหรำ อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐๘๑-๖๕๓-๗๒๒๐

นายปลื้ม ชูคง ครุฑนิปยุตไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

วัยเด็กเรียนหนังสือตามภาคบังคับ ชอบวาดรูป ชอบดูหนังตะลุงเป็นชีวิตจิตใจ ไปดูหนังทุกครั้งชอบนั่งหน้าโรงหนังตะลุงเพราะชอบรูปหนังผลพวงดังกล่าวซึ่มซั้บจดจำรูปลักษณะของตัวหนัง จนสามารถวาดรูปหนังตะลุงเป็นรูปต่างๆ เช่น ตัวตลก ตัวพระ ตัวนาง ได้ด้วยกระดาษ

ต่อมาจึงฝึกทำด้วยหนังวัว รวมทั้งชอบดูผู้ใหญ่ทำเครื่องจักสาน ทำเครื่องมือจับสัตว์น้ำ เช่น ไซ ช้อง ลัน เครื่องใช้ต่างๆ เช่น ด้ามจอบ คันไถนาแบบโบราณ และเครื่องใช้ในครัวเรือน

นายปลื้ม ชูคง เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๔๘๙ ที่บ้านคอกวัว ชายเขามูล หมู่ที่ ๑ ต.ชัยบุรี อ.เมือง จ.พิจิตร เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๓ คน ของนายขาว ชูคง และนางนวล ชูคง สมรสกับนางสาวน่วม ไข่ทองแก้ว มีบุตรชาย ๑ คน บุตรหญิง ๒ คน

การคลุกเคลียอยู่กับวิถีชีวิตของปู่ย่าตายายพ่อแม่ที่ทำหัตถกรรมดังกล่าว เท่ากับถูกฝึกให้ทำไปโดยอัตโนมัติ และเข้าสู่การลงมือทำและพัฒนาไปจนถึงความชำนาญในที่สุด ด้วยตระหนักว่างานศิลปหัตถกรรมเป็นมรดกภูมิปัญญา นอกจากเพื่อทำขึ้นใช้ในครัวเรือนแล้ว ยังกลายเป็นรายได้เสริม จึงเกิดแนวคิดว่าจะทำเป็นอาชีพเสริมจริงจังได้ จึงชักชวนเพื่อนบ้านทำงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการศึกษาทดลองเรียนผิดเรียนถูกถึงความต้องการของตลาดมากมาย

ไม่ว่าจะเป็นงานหัตถกรรมผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว และผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช ที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ ยังมีเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับ ของที่ระลึก เครื่องตกแต่งบ้านเรือน สัตว์ประดิษฐ์จากกะลา และของที่ระลึกต่างๆ อย่างหลากหลาย

การที่มองเห็นคุณค่าของกะลามะพร้าว ซึ่งเป็นวัสดุที่มีมาก และถูกทิ้งขว้างไร้ค่าในท้องถิ่น หากรวมกลุ่มช่างฝีมือในชุมชน มาสร้างให้เป็นผลิตภัณฑ์ใช้สอยในครัวเรือน และของที่ระลึก ด้วยรูปแบบที่หลากหลายได้ จะเป็นงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีค่าและราคาได้ สามารถแก้ไขปัญหาการว่างงานของประชาชนหลังฤดูการเก็บเกี่ยวแล้ว ยังได้ส่งออกจำหน่ายในสหรัฐอเมริกา จีน แคนาดา ญี่ปุ่น มาเลเซีย และพม่า เดือนละ ๒ ครั้ง

ด้วยความเป็นครูผู้ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาค้นคว้าทดลองและนำเอาวิทยาการสมัยใหม่มาแก้ปัญหภูมิปัญญา ทำให้ครูปลื้ม ชุงคง เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับงานหัตถกรรมพื้นบ้าน กะลามะพร้าว และงานจักสานจากเส้นใยพืช ทั้งสามารถถ่ายทอดและฝึกฝนให้แก่ผู้สนใจและผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมรายได้ของเกษตรกร และใช้เป็นอาชีพหลักได้

“...ไปดูหนังทุกครั้งชอบนั่งหน้าโรงหนังตะลุงเพราะชอบรูปหนัง ผลพวงดังกล่าวเป็นการซึมซับในการจดจำรูปลักษณะของตัวหนัง จนสามารถวาดรูปหนังตะลุงเป็นรูปต่างๆ เช่น ตัวตลก ตัวพระ ตัวนาง ได้ด้วยกระดาษ...”

ครูปลื้ม ทำงานด้วยใจรัก มุ่งมั่นเสียสละ ไม่มุ่งแลกเปลี่ยนผลประโยชน์หากแต่เป็นไปด้วยความเผื่อแผ่เมตตาจนเป็นที่ยอมรับเป็นปราชญ์ของสังคมชุมชน ได้เป็นวิทยากรให้ผู้สนใจกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ต้องขัง กลุ่มคนพิการ และผู้ถูกคุมความประพฤติ นักเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติลงมือทำด้วยตนเอง

จากรูปแบบงานชิ้นใหญ่ทำง่าย ๆ ไปสู่งานชิ้นเล็กที่ต้องใช้ความปราณีตและฝีมือในการประดิษฐ์งานหัตถกรรมผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว และผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช ซึ่งมีทั้งเอกสารบรรยาย พร้อมทั้งสาธิต ควบคู่กัน

การที่ครูปลื้ม ชูคง ได้นำความรู้ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด และคิดประดิษฐ์ ค้นคว้า ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุฑมีบุญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๔๒/๑ หมู่ที่ ๑ ต.ชัยบุรี อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร.
๐๗๔-๖๑๔-๕๑๒, ๐๘๖-๒๘๗-๒๕๔๒

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๔ / นักรรรมตรี โก เอก / บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล
เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลที่ ๑ งานประกวดเส้นใยพืช ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร / รางวัลที่ ๑ การประกวดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทย ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้จากกะลามะพร้าว จ.สงขลา / รางวัลคนดีศรีสังคม / รางวัลผู้มีผลงานดีเด่น สาขาศิลปะการช่างฝีมือ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ / รางวัลผู้นำอาชีพก้าวหน้าของภาคใต้ กระทรวงมหาดไทย / รางวัลเกียรติยศคนดีศรีเมืองลุง สาขาอาชีพอิสระ / รางวัลชุมชนเข้มแข็งนำวัฒนธรรมไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ / ครุฑมีบุญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายจรศักดิ์ เทพนุ้ย ครูกฎหมายไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นายจรศักดิ์ เทพนุ้ย เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๘ ที่ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๔ คน ของนายพิน เทพนุ้ย และนางบุญมาก เทพนุ้ย สมรสกับนางสาวศิริดา บุญภา มีบุตรชาย ๒ คน บุตรหญิง ๑ คน

ชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก ครูจรศักดิ์เป็นคนช่างสงสัยใคร่รู้ และช่างสังเกต ได้เห็นท่อใบลานวางไว้บนหิ้งพระ เมื่อถามก็ไม่มีการบอก บอกแค่อย่าไปหยิบเล่น เมื่อสนใจใคร่รู้มากขึ้น จึงแอบหยิบมาอ่าน ทำให้พบว่าเป็นการตำราใบลานวิชาการแพทย์แผนไทยของทวดแก้ว เทพนุ้ย

แม้จะไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดผลได้ชัดเจน แต่ก็สนใจที่จะศึกษา เรียนรู้ตำราแพทย์แผนไทยดังกล่าว มิใช่น้อย

“...ชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก ครูจอร์จศักดิ์เป็นคนช่างสงสัยใคร่รู้ และช่างสังเกต ได้เก็บค่อใบลานวางไว้บน
คั้งพระ: เมื่อถามก็ไม่มีใครบอก บอกแค่อย่าไปหยาบเล่น เมื่อสนใจใคร่รู้มากขึ้น จึงแอบหยิบมาอ่าน ทำให้
พบว่าเป็นตำราใบลานวิชาการแพทย์แผนไทยของทวดแก้ว เทพนุษย์...”

เมื่อตนเองป่วยด้วยไข้มาเลเรีย และรักษาที่โรงพยาบาล
เวชศาสตร์เขตร้อน จึงได้ขออนุญาต ศาสตราจารย์ นายแพทย์
ศรชัย หล่ออารีสุวรรณ ทดลองรักษาโรคด้วยความรู้ของตนเอง

ต่อมาจึงได้หันมาศึกษาเรียนรู้ร่างกายมนุษย์ ระบบประสาท
ในร่างกายมนุษย์ เมื่อเข้าใจ ความรู้การแพทย์แผนเก่าแบบดั้งเดิม
พื้นฐานจากใบลานแล้วได้ศึกษาเรียนรู้ทางการรักษาสมัยใหม่
ทางวิทยาศาสตร์ จึงนำสาระทั้งสองเรื่องผสมผสานเข้าหากัน

ในช่วงระยะเวลาที่ทดลองประยุกต์ผสมผสานความรู้ทั้ง
สองเข้าประสานกันนั้น ได้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมเรื่องสมุนไพร
โดยท่องเที่ยวไปทั่วประเทศเพื่อการศึกษาเรียนรู้เรื่องสมุนไพร
ในแต่ละภูมิภาค ในเรื่องการปลูกและการใช้ในแต่ละภูมิภาค
และเริ่มรักษาให้แก่บุคคลผู้ป่วยมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ เมื่อแน่ใจใน
ศาสตร์ความรู้ที่ได้ศึกษาและได้ปรับประยุกต์ จึงเริ่มถ่ายทอด
องค์ความรู้แก่ผู้สนใจในปี ๒๕๕๒ เป็นต้นมา

ด้วยเพราะ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในเรื่อง การดูแล
รักษาสุขภาพแบบองค์รวม อย่างเช่นการกระตุ้นระบบปลาย
ประสาทที่มีปัญหาต่อระบบกล้ามเนื้อและอวัยวะในร่างกาย
โดยการให้ร่างกายปรับปรุงระบบภายในด้วยการกระตุ้น
ระบบการทำงานที่ปลายประสาทฝ่ามือและฝ่าเท้า และการใช้
สมุนไพรเพื่อบำรุงเสริมสร้างและปรับสมดุลให้แก่ร่างกายของ
ผู้ป่วย

มิเพียงเท่านั้น ยังได้ถ่ายทอดให้แก่ผู้สนใจใคร่เรียนรู้แก่
บุคคลทั่วไปตามอัธยาศัยโดยมิได้หวังวิชาความรู้ประสบการณ์
และมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ

ครูจรรยาศักดิ์ เทพนุ้ย มีความรู้ เรื่อง การรักษาสุขภาพแบบองค์รวม ด้วยการดูแลระบบปลายประสาทที่มีปัญหาต่อระบบกล้ามเนื้อและอวัยวะภายในร่างกาย โดยให้ร่างกายปรับปรุงระบบภายในด้วยการกระตุ้นระบบการทำงานที่ปลายประสาท ฝ่ามือและฝ่าเท้า และการใช้สมุนไพรเพื่อบำรุงและปรับสมดุลให้แก่ผู้ป่วยเมื่อประยุกต์ผล

จึงเรียกวิธีการรักษาของตนเองว่า “การฝังเข็มมือ” ซึ่งเป็นรักษาโดยการมือบิบบและนวดกระตุ้นระบบการทำงานของปลายประสาททั้งฝ่ามือและฝ่าเท้า ตามตำราดั้งเดิมของทวดแก้ว เทพนุ้ย ซึ่งเป็นการเปิดลมมือ และลมเท้า จากนั้นจึงแนะนำให้ใช้สมุนไพรใกล้ตัวเป็นตัวยาบำบัดตัวผู้ป่วยเอง

การถ่ายทอดความรู้ ครูจรรยาศักดิ์กำหนดความรู้พร้อมสำหรับผู้สนใจไว้ว่า ต้องอยู่ใกล้ชิดและต่อเนื่องกับครูในช่วงเวลาหนึ่ง จนเกิดความแน่ใจว่ามีความสามารถรักษาผู้ป่วยได้ หากต้องเรียนรู้วิธีการรักษา จำเป็นต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมเป็นหมอพื้นบ้านได้ นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำความรู้แก่ผู้ป่วยที่มาใช้บริการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ ซึ่งเป็นการให้การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

การที่ นายจรรยาศักดิ์ เทพนุ้ย ได้นำความรู้ ความสามารถด้านการแพทย์แผนไทย การฝังเข็มมือ ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นกรณีศึกษาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยสืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๕๒
ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง
๙๓๐๐๐ โทร. ๐๗๔-๖๑๑-๐๘๖,
๐๘๒-๒๒๗-๗๖๘๘

จังหวัด
พัทลุง

นายสมบุรณ์ ทิพย์นุ้ย ศรัทธาปัญญาไทย ด้านการแพทย์แผนไทย

นายสมบุรณ์ ทิพย์นุ้ย เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๙๐ ที่ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๒ คน ของนายเที่ยง ทิพย์นุ้ย และนางผิน ทิพย์นุ้ย สมรสกับนางสาวถนอม เถาว์สุวรรณ มีบุตรชาย ๑ คน บุตรหญิง ๒ คน

ครูสมบุรณ์ ทิพย์นุ้ย เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในด้านการแพทย์แผนไทย การดูแลสุขภาพ แม่และเด็กหลังคลอดด้วยแพทย์แผนไทยโดยการจับเส้น บิบนวด และการรักษาโรคด้วยสมุนไพร อันนับเป็นการฟื้นฟูสุขภาพการศรัทธาปัญญาหมอฟันบ้าน กระทั่งความพยายามในการเชื่อมโยงหมอฟันบ้านเข้าร่วมเป็นเครือข่าย ที่รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ด้วยการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้หมอฟันบ้าน

การผู้เชี่ยวชาญด้านแพทย์แผนไทยของครูเป็นที่ยอมรับของชุมชนในฐานะครูเป็นผู้ทรงภูมิความรู้และความสามารถเป็นที่พึ่งของคนทั่วไปได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นปราชญ์ด้านแพทย์แผนไทยในชุมชนก็ว่าได้เพราะครูสมบุรณ์ เกิดในตระกูลแพทย์แผนไทย ได้คลุกคลีตีโมงอยู่กับปู่ย่าตายายและพ่อแม่ที่ให้การดูแลรักษาเพื่อนบ้านชาวชุมชนและผู้เดือดร้อนที่แวะเวียนมาพึ่งพาเป็นประจำ

“...ปู่ ลุง และพ่อ คอยชี้แนะให้คำแนะนำ และยังได้เรียนรู้อาการตำราดั้งเดิมของตระกูลที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา ทั้งวิธีการปรุงยาแบบโบราณที่ต้องเรียนรู้จากเพื่อนบ้านเพื่อรักษาโรค รวมทั้งการรักษาโรคเด็กเล็ก การใช้สมุนไพร และการจับเส้น...”

กระทั่งได้รับการอบรมสั่งสอน ความรู้จากเครือญาติด้านหมอฟันบ้านโบราณ โดยมี ปู่ ลุง และพ่อ คอยชี้แนะให้คำแนะนำ และยังได้หมั่นศึกษาจากตำราดั้งเดิมของตระกูลที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา ทั้งวิธีการปรุงยาแบบโบราณที่ต้องเรียนรู้จากเพื่อนบ้านเพื่อรักษาโรค รวมทั้งการรักษาโรคเด็กเล็ก การใช้สมุนไพร และการจับเส้น

ปี ๒๕๒๗ อาสาสมัครเป็น อสม.สถานีนามายบ้านนาหยา ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ซึ่งได้มีการรวมกลุ่ม และพัฒนาขึ้นเป็นชมรม อสม. เมื่อครูสมบุรณ์ ได้รับตำแหน่งประธานชมรมฯ จึงได้จัดตั้งกลุ่มเรียนรู้สมุนไพร และรวบรวมทีมหมอฟันบ้าน ตั้งเป็นชมรมหมอฟันบ้าน อำเภอเขาชัยสน และต่อมาในปี ๒๕๔๐ จึงได้จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้หมอฟันบ้าน ในบริเวณบ้านของตนเอง

ความรู้หมอฟันบ้านของครูเท่ากับเป็นปราชญ์ของชาวชุมชนนี้ เนื่องจากได้ซึมซับเรียนรู้จากครอบครัว ประสบการณ์และตำราดั้งเดิมของตระกูล ถือได้ว่าเป็นการสืบสานต่อยอดภูมิปัญญาไทยอันทรงคุณค่าที่บรรพชนสร้างไว้ ศึกษาเรียนรู้ทดลองจนชำนาญ ทั้งวิธีการปรุงยา ทั้งวิธีการรักษาแบบโบราณ และยังได้มีการเชื่อมโยงไปถึงทรัพยากรด้านป่าสมุนไพรทั้งที่มีอยู่ตามป่าพื้นบ้าน ในบ้านของตนเอง

ตลอดจนรณรงค์ให้ชาวชุมชนเห็นประโยชน์และคุณค่าของ ป่าสมุนไพรมีคุณค่ามหาศาลในการดูแลสุขภาพตั้งแต่ สุขภาพ แม่และเด็กหลังคลอด การรักษาโรคที่เกิดขึ้นแก่เด็ก เล็ก เช่น แผล พุพอง การใช้ยาสมุนไพรรักษาโรค การบิบนวด แบบพื้นบ้าน เป็นต้น

ศูนย์เรียนรู้ หมอพื้นบ้าน ของครูได้สร้างนวัตกรรม เพื่อการ เรียนรู้สืบสานต่อยอดพัฒนาภูมิปัญญา หลายเรื่อง เช่น เสื้อสอน นวดกดจุด สำหรับหมอพื้นบ้านเพื่อใช้แสดงจุดนวด หุ่นร่างกาย สำหรับลงจุดนวดเพื่อการเก็บข้อมูล หุ่นสอนนวดสำหรับปรับ แต่งห้องสตรีมีครรภ์เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน เป็นต้น

วิธีการถ่ายทอดความรู้ ได้ใช้ความรู้แนะนำให้แก่ผู้ประสบ ปัญหาด้านสุขภาพ และการดูแลเด็กเล็กรวมทั้งการเป็นวิทยากร พิเศษ วิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้ หมอพื้นบ้าน และการฝึก อบรม การดูแลสุขภาพ ให้แก่ผู้เรียน และผู้สนใจให้เกิดความ เข้าใจ สามารถปฏิบัติได้ จนเกิดทักษะความชำนาญ

การที่ ครูสมบุรณ์ ทิพย์นุ้ย เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้าน การแพทย์แผนไทย ที่ตนเองได้ รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้าน การแพทย์แผนไทย เพื่อทำ หน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาใน การจัดการศึกษาทั้งการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๑๙๐ หมู่ ๑ ต.ควนขนุน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง ๙๓๑๓๐ โทร. ๐๘๑-๕๕๓-๑๘๖๐

การศึกษา : มัธยมศึกษาตอนต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ : ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข / รางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ทางด้านวัฒนธรรม ประเภทประชาชนทั่วไป สาขา วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย สภาวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง / ผลงานวิจัยตีพิมพ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) / รางวัลคนดีแทนคุณแผ่นดิน ประจำจังหวัดพัทลุง / บุคคลดีเด่นด้านการแพทย์แผนไทย วิทยาลัย วิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านการแพทย์แผนไทย สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายช่วง เรืองแก้ว ครุภูมิปัญญาไทย ด่านกองทุนและธุรกิจชุมชน

นายช่วง เรืองแก้ว เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ บ้านในล้อม ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน ของนายพร้อม เรืองแก้ว และนางผอม เรืองแก้ว สมรสกับนางสาวลับ หอยหน มีบุตรชาย ๒ คน

ครูช่วง เรืองแก้ว เกิดในครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจน ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ ไม่มีทุนเล่าเรียน แต่ด้วยความใฝ่รู้ใฝ่เรียนมาแต่เด็ก จึงพยายามศึกษาหาความรู้จากประสบการณ์ในชีวิต ใช้ความผิดพลาดเป็นบทเรียนที่มีคุณค่า จนนำไปสู่ความเชื่อว่า การศึกษาไม่จำเป็นต้องเรียนในโรงเรียน แต่เป็นการศึกษาในวิถีชีวิต

“...คนทุกคนย่อมมีประโยชน์ ถ้าใช้ให้เหมาะสมกับความรู้อัน
ความชำนาญของแต่ละคน งานย่อมประสบความสำเร็จ...”

ครูช่วงมีความคิดว่าชีวิตคือการศึกษาศึกษาสามารถเรียนรู้
ได้ทุกเวลา เรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ไม่จำกัดวัย ไม่จำกัดฐานะ ถ้า
ใฝ่รู้ใฝ่เรียนใฝ่แสวงหาประสบการณ์ ด้วยแนวคิดดังกล่าว จึงใช้
ความมานะพยายาม มุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนโดยเข้าบวช
ในพระพุทธศาสนาศึกษานักธรรมจนจบนักธรรมชั้นเอก และ
มุนานะเรียนสายสามัญจนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วก็ศึกษา
หาความชำนาญในงานที่ตนเองทำ วิเคราะห์งาน ปรับประยุกต์
ด้วยวิธีการต่างๆจนเกิดความชำนาญและเกิดความสำเร็จในงาน

ที่สุดได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรียนรู้ประสบการณ์
ด้านกองทุนสวัสดิการจากกลุ่มงานกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง จาก
ความสนใจศึกษาเรียนรู้ชีวิตทุกอย่างที่สุดก็สามารถก้าวไปสู่
ความสำเร็จในความรู้ความเข้าใจและความชำนาญ จึงเกิดแนว
ความคิดเรื่อง การออม การเก็บไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น และการเข้า
ร่วมเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งการสร้างภูมิคุ้มกันให้
แก่สมาชิก จนนำไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ชุมพล
สัมพันธ์

ครูช่วงมองว่า การบริหารจัดการทุน ต้องรู้จักการบริหาร
จัดการให้เหมาะสม การมองคนและมองงาน โดยเฉพาะการ
จัดการให้คนทำงานต้องมีจิตวิทยาในการบริหารคนกับงานให้
สอดคล้องเหมาะสม ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะสมกับความรู้ ความ
ชำนาญของแต่ละคน

การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ชุมพลสัมพันธ์ ในปี
๒๕๔๘ มีสมาชิกเริ่มต้น ๗๒๑ คน ปัจจุบันมีสมาชิก ๑,๘๗๐ คน
และสามารถช่วยเหลือคนภายในตำบลได้ทุกคนทั้งที่เป็นสมาชิก
และไม่เป็นสมาชิก

ครูช่วง ใช้วิธีอธิบาย และบรรยายการปฏิบัติงานให้ดูเป็นตัวอย่าง โดยใช้ผลสำเร็จในงานแต่ละเรื่องเป็นตัวอย่งในการจัดการกองทุนให้แก่ผู้ที่มาศึกษาดูงานการจัดการกองทุน การทำงานแบบธนาคาร การนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานกองทุน กลุ่มผู้เรียนที่มาศึกษา ดูงานมีทั้งผู้เรียนที่อยู่ในระบบการศึกษา นอก ระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งสถาบัน องค์กร สถานศึกษา ในระดับตำบล อำเภอ ในเขตจังหวัดพัทลุง และ จังหวัดใกล้เคียง

นอกจากครูช่วงเป็นวิทยากรบรรยายแก่ผู้ที่มาศึกษาดูงานการบริหารจัดการกองทุน ของสถาบันการเงินชุมชน และเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชน ตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน “ชุมพลสัมพันธ์” จนสามารถช่วยเหลือคนภายในตำบลได้ทุกคนทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก

การที่ นายช่วง เรื่อง แก้ว ได้นำความรู้ความสามารถ ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๒๑๒ หมู่ที่ ๑๑ ต.ชุมพล อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐๘๑-๔๗๙-๗๔๘๖

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดโคกขงาย / นิตรชนันต์รี โท และเอก / มัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา นอกระบบบ้านท่ามิหรำ

เกียรติคุณที่ได้รับ : เกียรติบัตรผู้ดำรงตนอยู่ในคุณธรรม จริยธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมของจังหวัดพัทลุง / เกียรติบัตรและเข็ม คนดีเมืองลุง สาขาประเพณี และวัฒนธรรม / ผู้นำชุมชนดีเด่น รางวัลสิงห์ทอง กระทรวงมหาดไทย / ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

จังหวัด
นครศรีธรรมราช

นางดวง วังบุญคง ครุฑมีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นางดวง วังบุญคง เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ที่บ้านวังฆ้อง ต.สามตำบล อ.จุฬาภรณ์ จ.นครศรีธรรมราช เป็นบุตรคนโต ในจำนวนพี่น้อง ๒ คน ของนายเดียน ไชยพลบาล และนางหว่าง ไชยพลบาล สมรสกับนายคล้าย วังบุญคง มีบุตรชาย ๕ คน บุตรหญิง ๓ คน

ครูดวง วังบุญคง เกิดในครอบครัวเกษตรกรกรรม ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ ตอนอายุ 13 ปี เกิดชอบและสนใจฝึกหัดการแสดงลิเกป่า เมื่อได้ไปการแสดงที่บ้านวังฆ้อง บ้านต้นเหรียง ซึ่งชอบมาก เพราะดนตรีเร้าใจ ดูหลายๆ ครั้งก็จำบทร้องได้ ช่วงเวลานั้นมีครูจากตำบลน้ำตก อำเภอทุ่งสง เข้าฝึกหัดให้แก่ผู้สนใจ จึงเข้าร่วมฝึกหัดและร่วมแสดง

ครูฝึกฝนการแสดงลิเกป่าเชี่ยวชาญทุกขั้นตอน ตั้งแต่ศึกษาการเขียนบทร้อง การผูกเรื่อง ทำนองการร้องลิเกป่า ท่ารำ การเล่นเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงของลิเกป่า มี กลองรำมะนา กรับ กลองทัด ปี่ชวา โหม่ง และซอ การแต่งกาย แต่งตัวตามสบาย ผู้แสดงลิเกป่า คณะหนึ่งมีไม่เกิน ๘ คน

ในปี ๒๕๒๖ เมื่อมีการฟื้นฟูการแสดงพื้นบ้าน ลิเกป่า จึงได้รวบรวมผู้สนใจอนุรักษ์ลิเกป่ามาร่วมกัน และได้จัดตั้งคณะลิเกป่าบ้านวังซ้อง ตำบลสามตำบล อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี๒๕๒๗ โดยมีครูดวงเป็นผู้แต่งเนื้อร้อง และปรับประยุกต์เนื้อหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์

นอกจากเป็นแกนนำคณะลิเกป่าแล้ว ครูดวง ยังเป็นผู้มีจิตอาสาเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เสนอตัวเป็นแกนนำในการดำเนินชีวิตแบบวิถีพอเพียงให้แก่การเชิญชวนกลุ่มต่างๆ ให้มีโอกาสเข้าร่วมจัดเวทีชุมชนประชุม อบรม สัมมนา และรวบรวมสมาชิกกลุ่ม เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งทำให้กลุ่มสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้เพิ่มและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

“ลิเกป่า” เป็นการละเล่นพื้นบ้านที่แต่โบราณกาล ไม่ได้ยึดถือเป็นอาชีพ แต่บรรพชน ผู้สืบทอดถือเป็นการละเล่นเพื่อให้เกิดความบันเทิงเมื่อมีงานฉลองความสำเร็จต่างๆ ความเป็นมาของการละเล่นลิเกป่า ที่เล่าสืบต่อกันมาว่า เมื่อเจ้าเมืองตรังคล้องช้างป่าได้ จึงจัดให้มีการแสดงฉลองสมโภชน์ การแสดงจัดให้โรงมโนราห์แสดงที่ชายทุ่ง และโรงแสดงลิเกจัดไว้ที่ชายป่า

ธรรมเนียมของคณะลิเกป่าที่ยึดถือกันมา คือ ไม่มีการเรียกร้อยค่าจ้างนักแสดง ซึ่งแล้วแต่ชอบของผู้จ้างว่าจะให้ค่าแสดง จึงเป็นมูลเหตุให้ไม่มีผู้สนใจฝึกหัดเล่นอย่างจริงจัง อันเป็นเหตุให้ไม่มีผู้สืบทอด ด้วยเหตุนี้ กลุ่มแม่บ้านวังฆ้อง จึงร่วมกันอนุรักษ์การละเล่นพื้นบ้าน ลิเกป่า ของจังหวัดนครศรีธรรมราชไว้ให้เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ครูตวง เป็นวิทยากรฝึกหัดการแสดงพื้นบ้าน ลิเกป่า ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการแสดง ศิลปะพื้นบ้าน ลิเกป่า โดยจัดตั้งศูนย์สืบทอดศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีนักเรียน นักศึกษา ในและนอกระบบ ตลอดจนกลุ่มแม่บ้านที่สนใจมาเข้าค่ายเพื่อฝึกหัดการแสดงลิเกป่าทุกปี และเปิดบ้านของตนเอง เป็นศูนย์สืบทอดการละเล่นพื้นบ้านลิเกป่าของ จ.นครศรีธรรมราช ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อสืบสานประโยชน์ส่วนรวม

การที่ ครูตวง ว่างบุญคง ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๑๐๓ หมู่ที่ ๓ ต.สามตำบล อ.จุฬาภรณ์ จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๓๐
โทร. ๐๙๒-๓๑๖-๘๐๓๖

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๖ บัณฑิตศึกษาตอนต้น - ตอนปลาย ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอจุฬาภรณ์
จังหวัดนครศรีธรรมราช

เกียรติคุณที่ได้รับ : คนดีศรีจุฬาภรณ์ สาขาศึกษาตนเองทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย / คนเกษตรดี ศรีเมืองนคร / ประชาชนชาวบ้านในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จังหวัดนครศรีธรรมราช / ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านศิลปกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายเทพสิน ผ่องแก้ว ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นายเทพสิน ผ่องแก้ว เกิดเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ที่บ้านไสขาม ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน ของนายเพี้ยน ผ่องแก้ว และนางเรียง ผ่องแก้ว

ครูเทพสิน จบมหาบัณฑิตทางการศึกษา สนใจการแสดงหนังตะลุงมาตั้งแต่อายุ ๕ ขวบ เรียนรู้จากประสบการณ์ที่พบเห็นหนังตะลุงมาแสดงในชุมชนและละแวกใกล้เคียง ใช้ใบไม้ตัดเป็นรูปหนังตะลุงแสดงให้เพื่อน ๆ ดูเรื่อยมา เมื่อพ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ตัวหนังตะลุงตัวแรก ชื่อจากวัดพระบรมธาตุฯ นครศรีธรรมราช ได้เริ่มฝึกทำตัวหนังตะลุงจากกระดาษ และใช้ร้านขนมจีนเป็นที่แสดงในช่วงเวลาค่ำของวันหยุด

จากนั้นคิดค้นบทกลอนภาษาอังกฤษสำหรับการแสดงหนังตะลุงและมโนราห์ ให้แก่สถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวต่างชาติ และเริ่มทำโรงหนังตะลุงขนาด ๒.๕ เมตร แสดง ใช้ทั้งบทเจรจา ๓ ภาษา ภาษาไทย อังกฤษ และ มลายู จนได้รับฉายาว่า “หนังตะลุง ๓ ภาษา มหาบัณฑิต”

จากการที่ครูเทพสิน ได้ใกล้ชิดกับศิลปินท้องถิ่น ที่มีความสามารถโด่งดังหลายท่าน อาทิ หนึ่ง อาจารย์ประสิทธิ์ ประดิษฐ์ศิลป์ หนึ่งอาจารย์ศรีพัฒน์ เกื้อสกุล หนึ่งครูธำภากรศิลป์ สิทธิสุราษฎร์ หนึ่งอาจารย์ประเสริฐน้อย อัครวินแหวนเพชร หนึ่งอาจารย์ประสงค์ รัตนคต ได้ศึกษาเรียนรู้จนสามารถปรับบทกลอน บทเจรจา อย่างหลากหลาย เป็นที่นิยมชมชื่นในทุกๆ ที่ที่ไปเล่น

ในปี ๒๕๔๘ ได้มอบตัวเป็นศิษย์หนังศรีพัฒน์ เกื้อสกุล และก่อตั้งชมรมหนังเทพศิลป์ เพื่อบ่มเพาะเยาวชนให้มีความรัก ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ทั้งฝึกให้มีทักษะชีวิตที่มีความสามารถในการสืบสานศิลปะการแสดงหนังตะลุง มโนราห์ ดนตรีไทย และกลองยาว ล้วนเป็นสิ่งที่คุณครูเทพศิลป์ ได้ทุ่มเทให้ศิษย์อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย

“ชมรมหน้าเทพศิลป์” จึงเป็นเสมือนบ้านที่บ่มเพาะเยาวชนและผู้สนใจให้มีความรัก ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ทั้งฝึกให้มีทักษะชีวิต อย่างมีคุณค่า ทั้งในรูปแบบ วิทยากร ผู้ฝึกสอน ลูกคู่ ทีมงาน อุปกรณ์การแสดง ฯลฯ ส่งผลให้ผู้ที่มีความสนใจในศิลปะและวัฒนธรรม พื้นบ้านเข้ามามีโอกาสรู้จักกันและเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักสำคัญ คือ สร้างลูกคู่ ชูคนชม อบรมคนขีด เทิดคนช่วย เพื่อร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ภาคใต้นั่นเอง

“... ชมรมหน้าเทพศิลป์ยึดหลักสำคัญ คือ สร้างลูกคู่ ชูคน ชม อบรมคนเชิด เกิดคนช่วย ทั้งนี้เพื่อร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ภาคใต้...”

เนื่องจากความเชี่ยวชาญในด้านการแสดง สามารถประยุกต์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในทุกรูปแบบได้เป็นอย่างดี ใช้ภาษาต่างประเทศมาร้องเป็นบทกลอน บทพากย์ได้อย่างลงตัว ทำให้เป็นสนใจของบุคคลที่รับชมและทำให้ชาวต่างชาติได้มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากใช้การสื่อสารด้วยภาษาพูดเป็นหลัก ผ่านบทกลอน บทเจรจาที่เป็นภาษาล้าน ภาษากลาง และภาษาต่างประเทศ โดยใช้ฉันทลักษณ์แบบไทย

การถ่ายทอดความรู้ ยึดหลักโน้มน้าว ให้กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นตรงกัน เกิดความรักความหวงแหน คิดอนุรักษ์ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แนะนำให้กลุ่มเป้าหมายยึดหลักว่า ค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป คิดใหญ่แต่ทำเล็ก หนักแน่น ทำอย่างจริงจัง และตั้งใจโดยให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ

ทำหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยาย เพื่อสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านสื่อต่างๆ มากมาย ทั้งกลุ่มการศึกษาในและนอกระบบ และสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง คู่กันไปกับการสาธิต ทำสื่อในรูปแบบซีดีสำหรับศึกษาทบทวนด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ได้ก่อตั้งโรงเรียนพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อฝึกเยาวชน ผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้การใช้ชีวิตในด้านต่างๆ โดยให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างมาทำงาน เรียนรู้ร่วมกัน

การที่ ครูเทพสิน ผ่องแก้ว ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้านศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน จนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม เพื่อทำหน้าที่ ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๓๓๓/๑ หมู่ที่ ๒ ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๑๖๐ ชมรมหน้าเทพศิลป์ บ้านไสขาม โทร. ๐๗๗-๔๕๒-๒๑๒

นายปิยะ สุวรรณพฤกษ์ ครุฑมีปัญญาไทย ดันศิลปกรรม

นายปิยะ สุวรรณพฤกษ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๑ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา เป็นบุตรคนเดียว ของนายเสถียร สุวรรณพฤกษ์ และนางนภา สุวรรณพฤกษ์ สมรสกับนางสาว สุนิตฐา ทองอร่าม มีบุตรหญิง ๑ คน

วัยเด็กเรียนประถมศึกษาที่โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนสตรียะลา ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช และศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ กรุงเทพฯ จบแล้วทำงานออกแบบลวดลายผ้าไหมที่บริษัทในเครือ จิมส์ทอมป์สัน และบริษัท Apper

ครูปิยะ สุวรรณพฤกษ์ จึงมีความรู้ในการทำผ้าบาติก โดยนำภูมิปัญญาตามแบบบรรพชนผสมผสานระหว่างสี่ธรรมชาติดกับการทอผ้าปะลาจิง และการออกแบบลายผ้ามาใช้อย่างลงตัว

ต่อมาครูได้จัดตั้งศรียะลาบาติก เป็นกลุ่มทำผ้าบาติกที่อนุรักษ์การทำผ้าปะลาจิง ผ้าทอยกดอก พิมพ์ลายด้วยแม่พิมพ์ไม้ โดยออกแบบลวดลายผ้า จากลวดลายมัสยิด บ้านเก่า วังในภาคใต้ จากวัฒนธรรมท้องถิ่น การละเล่น การพิมพ์ และการแต่งกาย ทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

นอกจากนี้ในกลุ่มศรียะลาบาติก ครูปิยะ สุวรรณพฤกษ์ ยังได้พัฒนาสี่ธรรมชาตินี้อีกโดยสกัดสี่ธรรมชาติจากดิน พืช ในท้องถิ่น เช่น สีจากเปลือกสะตอ สีเปลือกลูกเนียง สีจากแก่นจัมปาตะ สีจากใบมังคุด เปลือกลูกจากฝักราชพฤกษ์ ใบหูกวาง สีจากดินมายา และ ฯลฯ มาเป็นวัตถุดิบในการทำผ้าบาติก รวมไปถึงริเริ่มนำต้นครามจากภาคเหนือ มาทดลองปลูกและย้อมสีครามในภาคใต้ ทำให้ชุมชนมีรายได้

เนื่องจากสภาพอากาศภาคใต้ ทำให้พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ไม่สามารถเลี้ยงหมอนไหมได้ กลุ่มศรียะลาบาติก ได้หาทางแก้ปัญหาโดยสร้างเครือข่ายในการส่งวัตถุดิบให้อย่างต่อเนื่อง ยังส่งวิทยากรทอผ้าสอนคนในพื้นที่ภาคใต้ โดยเฉพาะกลุ่มของ จ.อุดรธานี กลุ่มทอผ้าฝ้ายจากอำเภอภูเวียง จ.ขอนแก่น และกลุ่มทอไหม จากอำเภอบึงสามพัน จ.นครราชสีมา นับเป็นการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนางานผลิตภัณฑ์ ที่มีประโยชน์ร่วมกันโดยแท้

ครูปิยะ สุวรรณพฤกษ์ มีความรู้ความชำนาญของครูคือการทำผ้าบาติกด้วยการเขียนมือ แม่พิมพ์ไม้ และเทคนิคมัดย้อม การปลูกต้นครามในภาคใต้ และเทคนิคการใช้สีจากธรรมชาติ สามารถรื้อฟื้นการทำผ้าปะลาจิง ซึ่งเป็นผ้าที่สูญหายไปประมาณ ๗๐ ปี ให้กลับฟื้นมาได้อีกครั้ง เนื่องจากมีความรักความผูกพัน ตระหนักในคุณค่าแห่งความเป็นมรดกภูมิปัญญาไทยอันทรงคุณค่า ที่ตนเองคลุกคลีซึมซับจนมีความเชี่ยวชาญ

จึงมุ่งมั่นที่จะถ่ายทอดให้แก่กลุ่มชุมชนที่สนใจสร้างอาชีพ ตลอดจนกลุ่มผู้สืบสานเพื่อให้ภูมิปัญญาไทยคงอยู่สืบไป คือ เยาวชน โดยไม่ได้คิดมุ่งผลประโยชน์ตอบแทน

“...ได้พัฒนาสี่ธรรมชาตินี้ในท้องถิ่นควบคู่กันโดยสกัดสี่ธรรมชาตินี้จากดิน พืช ในท้องถิ่นมาเป็นวัตถุดิบในการทอผ้าบาติก เช่น สีจากเปลือกสะตอ เปลือกลูกเหมียง สีจากแก่นจันทน์ปาดะ สีจากใบมังคุด เปลือกลูกจาก พืกระฆพฤษ์ ใบรุทรวง สีจากดินมา...”

จากการวิจัยและพัฒนาการเขียนผ้าบาติกโดยใช้ยาย่างพารา ทดแทนการใช้เทียน และลดต้นทุนฯ ทำให้ครุภูมิผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าของกลุ่มศรียะลาบาติกหลากหลาย ตั้งแต่ผ้าฝืน เสื้อผ้า ของที่ระลึกผ้าผืนคอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าถุงของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

นอกจากนี้ ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าของกลุ่ม ได้รับเชิญจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอให้ร่วมงานแฟชั่นทั้งในและต่างประเทศ และได้โชว์ผลงาน ณ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่รู้จักแพร่หลายขึ้น

การถ่ายทอดความรู้ด้วยการเป็นวิทยากรฝึกอบรม สอนวิธีการทำผ้าบาติกด้วยการเขียนมือ แม่พิมพ์ไม้ และเทคนิคมัดย้อม โดยการใช้สีจากธรรมชาติ แก่ นักเรียน นักศึกษาในพื้นที่การศึกษาในระบบและนอกระบบ กลุ่มชุมชนสร้างอาชีพ กลุ่มอาชีพ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ กลุ่ม OTOP จังหวัดยะลา ตรัง สงขลา สตูล นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ชุมพร และศูนย์ภาคอุตสาหกรรม

การที่ ครูปิยะ สุวรรณพฤษ์ ได้นำความรู้ ความสามารถด้านศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ผักฝนจนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๒๔ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา ๙๕๐๐๐ โทร. ๐๙๙-๒๘๓-๒๔๕๒

นายสวน หนุดหละ
ครุฑมณีปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม

นายสวน หนุดหละ เกิดเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๐๖ หมู่ที่ ๔ ต.โคกทราย อ.ป่าบอน จ.พัทลุง เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๘ คน ของนายเผื่อน หนุดหละ และนางแสง หนุดหละ สมรสกับ นางสาวปราณี จงไกรจักร มีบุตรชาย ๒ คน บุตรหญิง ๓ คน

ด้วยเพราะเกิดในครอบครัวท้องถิ่นบ้านนอก ครูสวน หนุดหละ จึงได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้ตามวิถีชนบท ชอบตำหนาก ให้คนแก่ ติดตามย่า พ่อ แม่และญาติผู้ใหญ่ไปทุกแห่ง ได้รับการสอนให้ทำของเล่น ทำอุปกรณ์จับสัตว์น้ำ สัตว์บก รู้จักหาอาหาร ในแหล่งธรรมชาติ รู้จักการใช้อุปกรณ์ประกอบอาชีพ มีด พรำ ขวาน จอบ ตลอดจนคาถาอาคมต่างๆ

“...ทำงานแกงหยวกในแต่ละครึ่งเป็นงานต้องสร้างสรรค์ใหม่ทั้งหมดและไม่เคยซ้ำแบบ เพราะการ
สร้างงานต้องใช้แนวคิดที่มาจากวิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรมที่แตกต่าง ดังนั้นการออกแบบ
จึงต้องทำให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น โดยการผสมผสานลวดลาย เทคนิค...”

ครูสวน ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ชอบดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติ
อยู่ร่วมกันแบบญาติพี่น้อง ช่วยเหลือกันแบบครอบครัวเดียวกัน
ตั้งแต่เด็กชอบไปดูช่างแทงหยวก ช่างทำกระดาษตกแต่งโลงศพ
จึงดูเหมือนจะค่อยๆซึมซับเกิดความชอบอยากทำมาต่อเนื่อง แต่
ไม่ได้ทำ

เมื่อสนิทสนมกับช่าง ได้เข้าไปช่วยเหลือเมื่อช่างต้องการ
ผู้ช่วย และช่วยเหลือช่างทุกเรื่องสามารถจดจำได้ กระทั่งอายุ
๑๐ ขวบ ย่นนำไปฝากตัวเป็นลูกศิษย์นายช่างเอี่ยม บ้านโพรงเข้
ได้รับการถ่ายทอดทุกอย่างที่เกี่ยวกับการทำกระดาษโลงศพและ
แทงหยวก โดยติดตามศิษย์ผู้พี่ คือ ลุงอิม บ้านนาสิง และลุงแดง
ควนนาทิม ได้รับอุปกรณ์เครื่องมือและแบบลวดลาย ดีใจนัก

เมื่ออายุ ๑๗ ปี เริ่มรับงานโดยมีตาจู้ เฝี่ยน คอยให้ความ
ช่วยเหลือ จึงเป็นช่างที่มีอายุน้อยที่สุดในช่วงเวลานั้น หลังสร้าง
สมประสงค์การณศิลป์ปะการแยงหยวกและตอกกระดาษ เป็นเวลา
๓๗ ปี เริ่มเรียนรู้จากครุภูมิปัญญา จากครูช่างหลายท่าน จนเกิด
ความชำนาญ สามารถออกแบบและสร้างงานได้ตามแบบครู
และได้แสดงฝีมือหลายครั้ง จนเป็นที่ยอมรับสื่อเลื่องในสังคม

ต่อมา ครูสวน ได้รับเชิญเข้าร่วมเรียนรู้กับช่างในจังหวัด
อื่นๆ และภาคต่างๆ ของประเทศ จึงได้นำแนวคิดส่วนที่ดีและ
สอดคล้องกับวิถีคิด ขนบประเพณีวัฒนธรรมกับสายสกุลช่าง
แทงหยวกสงขลา ทุกประการ

ครูสวน หนุดหละ จึงเป็น
ผู้มีความรู้ความเข้าใจ ในวิธี
การแทงหยวก ตอกกระดาษ
เพื่อการประดับตกแต่งในงาน
พิธีต่างๆ ตามขนบธรรมเนียม
ทั้งความเชื่อและประเพณี
แต่ละวัฒนธรรม สามารถปรับ
ประยุกต์การช่างต่างๆ โดย
การนำแนวคิดส่วนที่ดีและ
สอดคล้องกับวิถีคิดของสกุล
ช่างแทงหยวกสงขลา ตาม
แบบแผนดั้งเดิม ทั้งพร้อมที่
จะถ่ายทอดแก่ผู้สนใจเรียนรู้
ทุกคน จึงถือได้ว่าเป็นแนวทาง
อนุรักษ์และพัฒนา สืบทอด
ด้านภูมิปัญญาอย่างแท้จริง

ซึ่งการทำงานแห่งหยวก
ในแต่ละครั้งของครู ล้วนเป็น
งานสร้างสรรค์ใหม่ทั้งหมด
และไม่เคยซ้ำแบบ ใช้แนวคิด
ที่มาจากวิถีชีวิต ประเพณี
ความเชื่อ วัฒนธรรมที่แตก
ต่าง การออกแบบต้องทำ
ผสมผสานให้สอดคล้องกับวิถี
วัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ ใช้
เทคนิควิธีการแห่งหยวกของ
กลางและงานช่างหลวงเข้า
มาประยุกต์กับแนวคิดดั้งเดิม
สกุลช่างแห่งหยวกสงขลา
และนำวิธีการตอกกระดาก
ของงานช่างตะวันตก(อังกฤษ)
เข้ามาตกแต่งผสมผสานอย่าง
ยากที่จะเห็นจากที่อื่น

ผลงานทุกชิ้น เน้นเอกลักษณ์ตามขนบแบบโบราณดั้งเดิม
วัสดุทุกอย่างมาจากธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นหยวกกล้วยตานี ใบ
มะพร้าว ไบลาน ไม้ไผ่ ไบสาคุ ใบระกำ เถาวัลย์ ผลไม้สีต่าง ๆ
ใช้ประดับในงานตกแต่ง โดยขอความร่วมมือจากทุกคนในพื้นที่
เพื่อร่วมสร้างจิตสำนึกที่ตีร่วมกัน

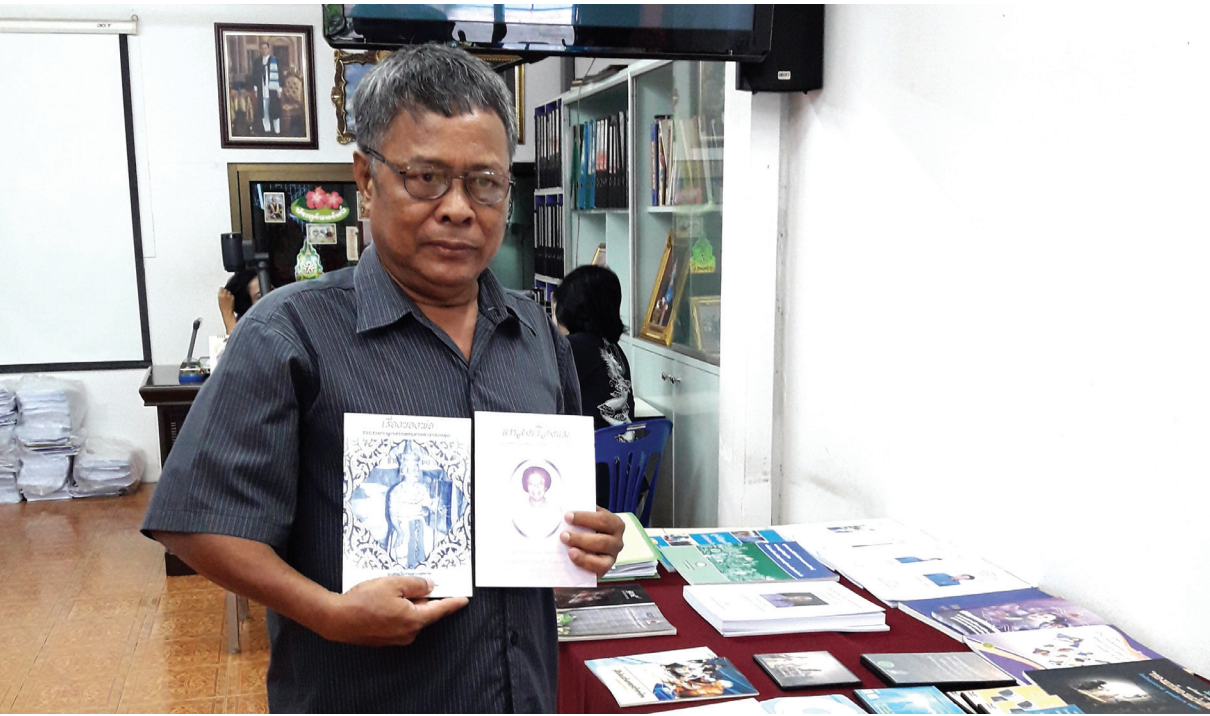
ครูสวน ได้เป็นวิทยากรในกลุ่มการศึกษาในและนอกระบบ
สถาบันการศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง คู่ควบกันไป
กับการสาธิต มีรูปแบบการถ่ายทอด คือ ทำให้ดู ให้ลองทำ แบ่ง
งานตามหน้าที่และให้ฝึกปฏิบัติ เมื่อใดสร้างงานได้เหมือนครู
หรือเก่งกว่า ถึงจะให้ไปต่อได้

การที่ นายสวน หนุดหละ ได้นำความรู้ ความสามารถ ด้าน
ศิลปกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝน
จนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับ
การยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม เพื่อ
ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาใน
ระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๘๙/๑ หมู่ที่ ๓ ต.ควนรู อ.รัตภูมิ จ.สงขลา ๙๐๐๐ โทร.
๐๘๙-๒๙๔-๗๕๙๗

การศึกษา : การศึกษามัธยมศึกษา เอกการประถมศึกษา

เกียรติคุณที่ได้รับ : รางวัลวัฒนคุณากร กระทรวงวัฒนธรรม / ศิลปินดีเด่นจังหวัดสงขลา สาขาช่างฝีมือ สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ / ใ้ปฏิบัติวัฒนธรรมดีเด่น ด้านศิลปกรรม (การแทงหยวก) กรมศิลปากร /
ครูศิลป์ของแผ่นดิน สาขาการแทงหยวก ตอกกระดาก ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) / ใ้ผู้
ทำคุณประโยชน์ด้านอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรม สาขาศิลปะ: สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา /
ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ ด้านศิลปกรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐

นายประเสริฐ รักช่วงค์ ครุฑนิพนธ์ไทย ด่านภาษาและวรรณกรรม

นายประเสริฐ รักช่วงค์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๐๒ ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๖ คน เป็นบุตรของนายศิลป์ รักช่วงค์ และนางสุรีย์ รักช่วงค์ สมรส กับ นางสาวปริดา มุณีแนม มีบุตร ชาย ๑ คน

ครูประเสริฐ รักช่วงค์ เกิดในตระกูลของศิลปินพื้นบ้านบิดาเป็นนายโรงโนรา “โนราศิลป์ รักช่วงค์” อาเป็นนายหนังตะลุง “หนังชาตรี ศ.พร้อมอัศวิน” ชีวิตในวัยเด็กจึงอยู่ท่ามกลางกลิ่นอายของศิลปินพื้นบ้านภาคใต้ ของเล่นวัยเด็กจะเป็นรูปหนังตะลุงที่แกะสลักขึ้นเองจากกระดาษกระสอบปูนซีเมนต์ มีเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันร่วมเป็นลูกคู่ (นักดนตรี)

เมื่อมีเวลาว่างจากเรียนหนังสือ จะติดตามบิดาไปแสดง มโนราห์ ในที่ต่างๆ เป็นคนที่ช่างจดจำเลียนแบบเก่ง ทั้ง บทกลอนจากหนังตะลุงที่แสดงเป็นมุขปาถะสืบทอดต่อๆ กัน มา ครูมีที่รำและบทร้องตั้งแต่ยังไม่ฝึกรำมโนราห์ด้วยซ้ำ มา ฝึกหัดรำกับบิดาและรำมโนราห์ (โรงครู) กับคณะของบิดา เมื่อ อายุได้ 8 ปี

ในปี ๒๕๒๐ ครูประเสริฐ ได้ฝึกหัดแสดงหนังตะลุงกับ หนึ่งชาติรี ศ.พร้อมอัศวิน ทั้งขนบนิยมการแสดงหนังตะลุงแบบ โบราณ การผูกเรื่อง การเขียนกลอนหนังตะลุงแบบพื้นฐานและ กลอนกลบทต่างๆ ได้ออกแสดงหนังตะลุงควบคู่กับการพัฒนา มโนราโรงครูของบิดา และในปี ๒๕๓๔ หนึ่งชาติรี ศ.พร้อม อัศวิน ได้พาไปมอบัติเป็นศิษย์หนังนครินทร์ ชาทอง และชื่อ “หนังประเสริฐ รัชชวงค์ ศ. นครินทร์ ชาทอง”

จากการคลุกคลีซึมซับฝึกฝนอย่างจริงจังทำให้เกิดมีความ รู้ ความเข้าใจ ในการประพันธ์บทกลอน กลอนกลบท บทแสดง หนังตะลุง มโนราห์ และเพลงพื้นบ้าน สามารถปรับประยุกต์ เนื้อหา สาระมุ่งส่งเสริมให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ดังบทหนังตะลุง เรื่อง “เทพตะเคียนทอง” รณรงค์ ให้ชุมชนตระหนักถึงภัยภยันติ อันเกิดจากน้ำมือมนุษย์ เรื่อง “พรหมวิหาร” รณรงค์ให้ คนรักสัตว์ รักป่าต้นน้ำ เรื่อง “ตำนานหลวงปู่ทวด” จะนำ คุณูปการและประวัติหลวง ปู่ทวดแทรกการสอนคุณธรรม เรื่อง “เวสสันดร” และ “น้ำใจ แม่” เป็นการนำคุณธรรมเข้า มาสอน เรื่อง “พระมหาชนก” สอดแทรกคุณธรรม ตามพระ ราชดำรัสในโอกาสต่างๆ เรื่อง “เจ้าแม่” ให้เห็นอันตรายและ พิษภัยยาเสพติด เรื่อง “แม่ เลี้ยงสันทราย” ให้เห็นภัยการ ทุจริตคอร์รัปชั่น เป็นต้น

การศึกษา : ศึกษานิเทศก์วิชาชีพ (ปวช.)

เกียรติคุณที่ได้รับ : ไร่เข็ดชูเกียรติภูมิผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม จังหวัดสงขลา สาขานันทนาการและผู้นำคุณประโยชน์ ทางวัฒนธรรม / ไร่ประกาศเกียรติคุณ ผู้ปฏิบัติวัฒนธรรมดีเด่น ประเภทาษาและวรรณกรรม จากสมาพันธ์หนังตะลุงจังหวัด สงขลา / ประกาศเกียรติคุณ จากมูลนิธิหอสมุดคนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ รัชกาลที่ ๙ / ประกาศนียบัตรและเข็มที่ระลึก ผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในรอบปีของจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ประจำปี ๒๕๕๗ จากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน

“...จากการคลุกคลีซึมซับฝึกฝนอย่างจริงจัง ทำให้เกิดมีความรู้ ความเข้าใจ ในการประพันธ์บทกลอน กลอนกลบท บทแสดงหนังตะลุง มโนราห์ และเพลงพื้นบ้าน สามารถปรับประยุกต์เนื้อหา สารมั่งง่อง เสริมให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข...”

นอกจาก ความรู้ด้าน การร่ำมโนราห์ และการเล่นหนังตะลุง ครูประเสริฐ ยังสามารถแกะรูปตัวหนังตะลุง การจักสานแพงเก็บรูปหนังตะลุง การร้อยลูกปัดเครื่องแต่งกายมโนราห์ และการเล่นดนตรีประกอบการเล่นหนังตะลุงและมโนรา อีกด้วย

ครูประเสริฐ มีเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้ศิลปะการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุงและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมจัดทำเนื้อหาสาระหลักสูตรวิชา “หนังตะลุง ศิลปะการเล่นพื้นบ้าน ภาคใต้” สาระท้องถิ่น ช่วงชั้นที่ ๓ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา และเป็นวิทยากรประจำศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชคลองแห ให้ความรู้กลุ่มผู้สนใจ ศิลปะการแสดงพื้นบ้านหนังตะลุง มโนรา เพลงเรือ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับ ครูนครินทร์ ซาทอง จัดทำเนื้อหาสาระหลักสูตรเทียบโอนความรู้ ให้ศูนย์การเรียนรู้ครุภูมิปัญญาไทยภาคใต้

การที่ นายประเสริฐ รักษ์วงศ์ ได้นำความรู้ ความสามารถด้านภาษาและวรรณกรรม ที่ตนเองได้รับการถ่ายทอด ศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครุภูมิปัญญาไทยด้านภาษาและวรรณกรรม เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สืบไป

ที่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒ ซ. ๗ ถ.คลองเรียน ๒ ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐ โทร. ๐๗๔-๒๓๗-๓๒๗, ๐๘๔-๓๙๖-๙๓๓๒

ກາລຸນາ

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ ๒๒๙/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสรรหาและคัดเลือกครุฑนิพนธ์ไทย รุ่นที่ ๘

ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินโครงการสรรหาและคัดเลือกครุฑนิพนธ์ไทย รุ่นที่ ๘ โดยได้กำหนดให้มีการสรรหาและคัดเลือกครุฑนิพนธ์ไทยให้ครอบคลุมพื้นที่ในทุกจังหวัดที่ขาดแคลนครุฑนิพนธ์ไทยเหล่านี้เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใด ใน ๙ ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุฑนิพนธ์ไทยจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในการทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้ง ๓ รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต่อไป

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้เลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่ ในการแต่งตั้งคณะทำงานสรรหาและคัดเลือกครุฑนิพนธ์ไทย ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. เลขาธิการสภาการศึกษา
(นายกมล รอดคล้าย)	ที่ปรึกษา
๒. รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(นางวัฒนาพร ระงับทุกข์)	ที่ปรึกษา
๓. รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(นายสมศักดิ์ ตลประสิทธิ์)	ที่ปรึกษา
๔. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๑
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
(พลโทวิชณุ ไตรภูมิ)	ที่ปรึกษา
๕. ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๑
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
(พลตรีฤกษ์ณะ วัชรเทศ)	ที่ปรึกษา
๖. นางบุษบา ประภาสพงศ์	ที่ปรึกษา
๗. นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล	ประธานคณะทำงาน
๘. นางสาวสมรฉนิกร อ่องเอิบ	รองประธานคณะทำงาน
๙. นายถวัลย์ มาศจรัส	คณะทำงาน
๑๐. นางวัชรภรณ์ โกสินเจริญชัย	คณะทำงาน

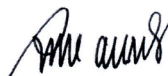
๑๑. นายทรงจิต พูลลาภ	คณะทำงาน
๑๒. นายวัฒน์ บุณย์จับ	คณะทำงาน
๑๓. นายบรมศรี ธีระคำศรี	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวกิตติพร ใจบุญ	คณะทำงาน
๑๕. นายตรีวิทย์ วินิชสำเภาทิพย์	คณะทำงาน
๑๖. นายเสกสรร สิทธาคม	คณะทำงาน
๑๗. นายวิฑูรย์ ภาษานนท์	คณะทำงาน
๑๘. นายวิชัย จิตมาลีรัตน์	คณะทำงาน
๑๙. นายกมล เปี่ยมสมบูรณ์	คณะทำงาน
๒๐. นายกอเต็ม หมั่นหม	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวพนิตนันท์ เพชรนาค	คณะทำงาน
๒๒. นายวิชณุ เอมประณีตร	คณะทำงาน
๒๓. นายรัช ตาแก้ว	คณะทำงาน
๒๔. พันเอกจรัสศักดิ์ พริ้งสงฆ์	คณะทำงาน
๒๕. พันเอกหญิงณัฐจิตร ้วยุฒิ	คณะทำงาน
๒๖. พันเอกหญิงเต็มศิริ จันทร์ศิริ	คณะทำงาน
๒๗. พันโทโอภาส จันทร์อุดม	คณะทำงาน
๒๘. นางสาววัลภา เล็กวัฒนานนท์	คณะทำงาน
๒๙. นางสาวพุดิสรา อัคระฟู	คณะทำงานและเลขานุการ
๓๐. นางสาวณัฐตรา แทนชา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาวปิยะมาศ เม็ดไธสง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณาเสนอผู้ทรงภูมิปัญญาเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม
๒. ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกผู้ทรงภูมิปัญญาเพื่อการยกย่องเป็นครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘ โดยดำเนินการประเมินเชิงเอกสารและลงพื้นที่ภาคสนามประเมินผลเชิงประจักษ์
๓. พิจารณาตัดสินผลการคัดเลือกครุภูมิปัญญาไทยเพื่อเสนอเลขาธิการสภาการศึกษาขอลงนามประกาศผลการยกย่องเชิดชูเกียรติครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘
๔. อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายกมล รอดคล้าย)
เลขาธิการสภาการศึกษา

ทำเนียบครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๘

ภาคเหนือ

ลำดับ	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๑.	จำลองโทสุทิน ทองเอี่ยม	ด้านเกษตรกรรม	๖๕ หมู่ที่ ๓ ต.ป่าแฝก อ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย ๖๔๑๗๐ โทร. ๐๘๖-๙๑๗-๗๐๕๒
๒.	นายบุญรัตน์ ทิพย์รัตน์	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๑๘๘/๗ ต.สบบแม่ม้า อ.หางดง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๓๐ โทร. ๐๖๒-๙๒๕-๖๙๔๒
๓.	นางลัดดา ไพโรเจริญศรี	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๒๔๕ หมู่ที่ ๑๕ ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๖๐ โทร. ๐๙๓-๑๗๔-๓๐๖๓
๔.	นายประสิทธิ์ วุ่นพัก	ด้านการแพทย์แผนไทย	๑๑๑/๑ หมู่ที่ ๖ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย ๖๔๑๒๐ โทร. ๐๘๖-๙๓๗-๔๖๗๙, ๐๘๗-๕๖๘-๑๙๑๔
๕.	น.ส.ปาริชาติ บุญธิมา	ด้านการแพทย์แผนไทย	๒๒ หมู่ที่ ๖ ต.โป่งงาม อ.แม่สาย จ.เชียงราย ๕๗๑๓๐ โทร. ๐๘๙-๙๙๗-๑๕๕๐
๖.	นายสมทบ สอนราช	ด้านการแพทย์แผนไทย	๑๒ หมู่ที่ ๙ ต.ไผ่รอบ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร ๖๖๑๙๐ โทร. ๐๕๖-๖๗๐-๐๒๙ ๐๘๖-๔๔๑-๓๗๓๘
๗.	นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์	ด้านการแพทย์แผนไทย	๔๙ ถ.ช่างหล่อ ต.หายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐ โทร. ๐๕๓-๒๐๐-๓๐๐, ๐๘๑-๘๘๓-๗๘๔๕ ๐๕๓-๒๐๓-๑๐๔
๘.	นายองอาจ พงษ์โนรี	ด้านการแพทย์แผนไทย	เลขที่ ๒ หมู่ที่ ๒ ต.วังกะพี้ อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๑๗๐ โทร. ๐๘๗-๒๐๓-๓๑๑๐
๙.	นายมานพ ชัยบัวคำ	ด้านจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๒๒ หมู่ที่ ๑๑ ต.โรงช้าง อ.ป่าแดด จ.เชียงราย ๕๗๑๙๐ โทร. ๐๕๓-๗๖๑-๓๓๐, ๐๘๑-๒๘๙-๖๙๔๔ F:๐๕๓-๗๖๑-๓๓๐

ลำดับ	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๑๐.	นายกมล อภิธินัง	ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน	๑๘๕/๑ หมู่ที่ ๑๐ ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๑๐๐ โทร. ๐๘๙-๘๓๘-๔๙๐๕
๑๑.	นางบัวตอง แก้วฝั้น	ด้านศิลปกรรม	๑๔/๑ หมู่ที่ ๗ ต.ป่าแดด อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐ โทร. ๐๕๓-๘๑๒-๕๒๑, ๐๙๕-๔๔๙-๓๗๙๘
๑๒.	น.ส.คันสนีย์ อินสาร	ด้านศิลปกรรม	๒๙ หมู่ ๕ หมู่บ้านหนองยาว (หล่งม่อนรีสอร์ท) ต.ท่าสาย อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๐๐๐ โทร. ๐๘๙-๔๒๙-๕๖๗๙ F: ๐๕๓-๖๗๘-๕๓๐
๑๓.	นายอุ้นเรือน หงษ์ทอง	ด้านศิลปกรรม	๗๐ หมู่ที่ ๘ ต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐ โทร. ๐๘๑-๓๖๖-๙๘๒๓
๑๔.	นายประเสริฐ ขวัญเผือก	ด้านภาษาและวรรณกรรม	๒๖ หมู่ที่ ๗ ต.โคกสะอาด อ.ศรีเทพ จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๑๗๐ โทร. ๐๘๖-๒๐๗-๔๗๑๕
๑๕.	นายอินตา เลาคำ	ด้านภาษาและวรรณกรรม	๘๑/๑ หมู่ที่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทร. ๐๕๓-๑๒๒-๑๘๗, ๐๘๙-๕๕๖-๖๙๖๗
๑๖.	นางสังเวียน ปรารมภ์	ด้านปรัชญา ศาสนาและประเพณี	๕๓ หมู่ที่ ๑๒ ต.จันจว้าใต้ อ.แม่จัน จ.เชียงราย ๕๗๒๗๐ โทร. ๐๘๖-๙๒๒-๕๖๗๙

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๑.	พระครูเกษมธรรมานุวัตร	ด้านศิลปกรรม	วัดเกษมสำราญ หมู่ที่ ๘ บ้านเกษม ต.เกษม อ.ตระการพิษผล จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๓๐ โทร. ๐๘๗-๒๕๕-๖๐๘๘
๒.	พระอธิการสมบุญ วิสุทฺโธ (นิมิตร)	ด้านการแพทย์แผนไทย	วัดป่าสุขสมบุญ ๒๕๒ หมู่ที่ ๒ ต.สองชั้น อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐ โทร. ๐๘๓-๓๘๗-๒๑๑๗

ที่	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๓.	นายถาวร สรรสมบัติ	ด้านเกษตรกรรม	๒๒ หมู่ที่ ๙ ต.บ้านดง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น ๔๐๒๕๐ โทร. ๐๘๘-๐๖๙-๔๔๙๐
๔.	นายบุญมี สุระโคตร	ด้านเกษตรกรรม	๑๕๕ หมู่ที่ ๗ ต.คู อ.ราชสีห์ จ.ศรีสะเกษ ๓๓๑๖๐ โทร. ๐๘๖-๘๗๕-๔๘๓๘
๕.	นางรวงทอง สุภิชะ	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๗๗ หมู่ที่ ๕ ต.ลำตวน อ.ลำตวน จ.สุรินทร์ ๓๒๒๒๐ โทร. ๐๘๗-๗๗๖-๑๔๒๙
๖.	นางสุภาณี ภูแล่นกี	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๔๖ หมู่ที่ ๒ บ้านหัวฝาย ต.ปอแดง อ.ชนบท จ.ขอนแก่น ๔๐๑๘๐ โทร. ๐๔๓-๔๕๕-๗๕๕, ๐๘๑-๗๒๙-๖๐๒๕
๗.	นางหนูจัน ศรีนัมมัง	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๒๑ หมู่ที่ ๑๑ ต.บัวลาย อ.บัวลาย จ.นครราชสีมา ๓๐๑๒๐ โทร. ๐๔๔-๔๔๕-๑๐๙
๘.	น.ส.ประกายศรี รุ่งเรือง อริโย	ด้านการแพทย์แผนไทย	๒๖๕ หมู่ที่ ๑๑ ต.เขวา อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐ โทร. ๐๘๗-๘๖๔-๑๐๑๒ ๐๙๕-๑๘๒-๗๗๘๖
๙.	นายสีหา มงคลแก้ว	ด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๔๖ หมู่ที่ ๙ ต.หัวดอน อ.เขื่องใน จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๕๐ โทร. ๐๘๓-๓๖๖-๕๑๒๕
๑๐.	นางจินตนา เย็นสวัสดิ์	ด้านศิลปกรรม	๖๖๖/๓๔ กลางเมือง ๑ ถ.กลางเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐๘๑-๙๗๔-๒๔๘๑, ๐๔๓-๓๔๐-๙๕๕๙
๑๑.	นายฉลาด ส่งเสริม	ด้านศิลปกรรม	๔๕๕-๔๕๖ ถนนแจ้งสนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐ โทร. ๐๔๕-๓๑๑-๕๘๐, ๐๘๑-๒๔๖-๑๓๘๓
๑๒.	นายบุญเลิศ ภูวิเลิศ	ด้านศิลปกรรม	๑๒๓ หมู่ที่ ๑ ต.ภูแล่นช้าง อ.นาคู จ.กาฬสินธุ์ ๔๖๑๖๐ โทร. ๐๖๑-๐๙๖-๕๙๗๙
๑๓.	นายดวง วังสาสุน	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	๖๕ หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองสิม ต.หนองไฮ อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี ๓๔๓๖๐ โทร. ๐๘๙ -๒๘๓-๑๘๙๗

ที่	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๑๔.	นายทองไกร ปัญจะแก้ว	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	๙๑ หมู่ที่ ๑๓ ต.เสือแก้ว อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม ๔๔๑๒๐ โทร. ๐๘๘-๓๓๖-๙๑๐๑
๑๕.	นายสมชาย ฐานเจริญ	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	๒๑ หมู่ที่ ๖ บ้านทุ่งเพียง ต.สว่าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๙๐ โทร. ๐๘๖-๘๗๔-๕๖๑๘

ภาคกลางและภาคตะวันออก

ลำดับ	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๑.	จำสืบเอกไพฑูล พันธธาตุ	ด้านเกษตรกรรม	๔๒๙ หมู่ที่ ๓ บ้านคลองสิบบสาม ต.เขาสามลือ อ.เขาคิชฌกูฏ จ.สระแก้ว ๒๖๑๗๒ โทร. ๐๘๑-๘๖๑-๖๙๒๓
๒.	นายยวง เขียวนิล	ด้านเกษตรกรรม	๙๐/๑ หมู่ที่ ๗ ต.ราษฎร์นิยม อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี ๑๑๑๕๐ โทร. ๐๘๑-๙๒๙-๙๑๕๙, ๐๒-๙๗๗-๖๙๔๓
๓.	นายวิชา ทองโสภากา	ด้านเกษตรกรรม	๗๕ หมู่ที่ ๓ ต.หนองสะเดา อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๓๐ โทร. ๐๘๙-๐๓๕-๘๕๕๒
๔.	นายสำรอง แดงพลับ	ด้านเกษตรกรรม	๖๙/๑ หมู่ที่ ๔ ต.ไร่ใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ๗๖๑๒๐ โทร. ๐๘๙-๐๗๖-๔๓๒๕
๕.	นางสาวอารีรัตน์ พูนपाल	ด้านเกษตรกรรม	๑๓๕/๒ หมู่ที่ ๔ ต.เขาวงกต อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี ๒๒๑๖๐ โทร. ๐๘๙-๒๕๕-๙๙๗๙
๖.	นางซื้อง จบศรี	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๗ หมู่ที่ ๑ ต.กุดจอก อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท ๑๗๑๒๐ โทร. ๐๕๖-๔๖๖-๐๖๘, ๐๘๙-๙๖๙-๕๕๑๘
๗.	นายบัณฑิตย์ พินิจสุขใจ	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๒๙/๙๗ หมู่ ๗ ต.จันทนิมิต อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐ โทร. ๐๓๙-๓๒๕-๗๑๔, ๐๘๑-๙๕๒-๓๔๕๒ F:๐๓๙-๓๒๕-๗๑๔

ลำดับ	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๘.	นายพิสูจน์ ใจเที่ยงกุล	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	๒๕๓ ต.สองพี่น้อง อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๑๐ โทร. ๐๘๗-๑๗๑-๕๔๙๖, ๐๓๕-๕๓๑-๐๕๑ F:๐๓๕-๕๓๑-๕๒๑(รร.บางลี่วิทยา)
๙.	นายสมโภชน์ วาสุกีรี	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	๓๙/๒ หมู่ที่ ๓ ต.แหลมงอป อ.แหลมงอป จ.ตราด ๒๓๑๒๐ โทร. ๐๓๙-๕๑๖-๙๖๗, ๐๘๑-๗๖๑-๑๙๗๒ F:๐๓๙-๕๑๖-๙๖๗

ภาคใต้

ลำดับ	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๑.	พระครูสุนทรธรรมนิเทศก์	ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี	วัดชนาธิปเฉลิม พระอารามหลวง ๒๔ ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล ๙๑๐๐๐ โทร. ๐๘๐-๕๔๕-๕๒๖๒
๒.	นายดอเลื้อย สะตือบา	ด้านเกษตรกรรม	๑๐๑ หมู่ที่ ๘ ต.บาไร่ อ.ยะหา จ.ยะลา ๙๕๑๒๐ โทร. ๐๖๓-๐๘๑-๑๗๓๑, ๐๘๑-๐๙๖-๙๐๔๗
๓.	ดาบตำรวจนิรันดร์ พิมล	ด้านเกษตรกรรม	๕๖๙ หมู่ที่ ๗ ต.ถ้าใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๑๐ โทร. ๐๘๗-๘๘๕-๘๑๖๘, F:๐๗๕-๔๒๐-๖๑๗
๔.	นายแสวง ภูศิริ	ด้านเกษตรกรรม	๑๒ หมู่ที่ ๑ ต.ช่อง อ.นาโยง จ.ตรัง ๙๒๑๗๐ โทร. ๐๘๙-๔๗๒-๙๓๙๑
๕.	นายกิตติทัต ศรวงศ์	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	ศูนย์การเรียนรู้ทอศิลป์หนังตะลุง ๑๒๒ หมู่ที่ ๔ ต.ท่ามิหรำ อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐๘๑-๖๙๓-๗๒๒๐, ๐๘๙-๔๖๒-๙๓๑๔
๖.	นายปลื้ม ชูคง	ด้านอุตสาหกรรมและ หัตถกรรม	๔๒/๑ หมู่ที่ ๑ ต.ชัยบุรี อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐๘๖-๒๘๗-๒๕๕๒, ๐๗๔-๖๑๔-๕๑๒ โทรสาร : ๐๗๔-๖๑๔-๕๑๒

ลำดับ	ครุภูมิปัญญาไทย	ด้าน	ที่อยู่
๗.	นายขจรศักดิ์ เทพนุ้ย	ด้านการแพทย์แผนไทย	๕๒ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐๘๒-๒๗๗-๗๖๘๘, ๐๗๔-๖๑๑-๐๘๖
๘.	นายสมบูรณ์ ทิพย์นุ้ย	ด้านการแพทย์แผนไทย	๑๙๐ หมู่ที่ ๑ ต.ควนขนุน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง ๙๓๑๓๐ โทร. ๐๘๑-๕๕๓-๑๘๖๐
๙.	นายช่วง เรืองแก้ว	ด้านกองทุนและธุรกิจ ชุมชน	๒๑๒ หมู่ที่ ๑๑ ต.ชุมพล อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐ โทร. ๐๘๑-๔๗๙-๗๔๘๖
๑๐.	นางดวง วังบุญดง	ด้านศิลปกรรม	๑๐๓ หมู่ที่ ๓ ต.สามตำบล อ.จุฬาภรณ์ จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๓๐ โทร. ๐๙๒-๓๑๖-๘๐๓๖
๑๑.	นายเทพสิน ผ่องแก้ว	ด้านศิลปกรรม	๓๓/๑ หมู่ที่ ๒ ต.ช้างซ้าย อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๑๖๐ โทร. ๐๗๗-๔๕๒-๒๑๒, ๐๗๗-๒๘๘-๘๑๗ ๐๘๓-๑๗๒-๐๖๖๖, F:๐๗๗-๒๘๒-๒๘๒๘
๑๒.	นายปิยะ สุวรรณพฤกษ์	ด้านศิลปกรรม	๒๔ ซ.กาญจนา ๒ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา ๙๕๐๐๐ โทร. ๐๘๔-๑๖๕-๒๓๑๒, ๐๙๙-๒๘๓-๒๔๕๒
๑๓.	นายสวน หนุดหละ	ด้านศิลปกรรม	๗๕ หมู่ ๓ ต.เขาพระ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา ๙๐๑๘๐ โทร. ๐๘๗-๒๙๔-๗๕๙๗
๑๔.	นายประเสริฐ รักษ์วงศ์	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	เลขที่ ๒ ซอย ๗ ถนนคลองเรียน ๒ ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐ โทร. ๐๘๔-๓๙๖-๙๓๓๒, ๐๗๔-๒๓๗-๓๒๗

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์
นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ์
นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์
นางสาวสมรัชเนียร อ่องเอิบ

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต
และโอกาสทางการศึกษา

บรรณาธิการ

นายวิชเทพ ภาชาฤทธิ์
นางสาวพุดิสาร์ อัครกะพู่
นางสาวปิยะมาศ เม็ดไธสง

คอลัมนิสต์หนังสือพิมพ์ข่าวสด
และหนังสือพิมพ์คมชัดลึก
นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

ผู้ประสานงานการพิมพ์

นางสาวปิยะมาศ เม็ดไธสง

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ/รูปเล่ม

นางสาวบุศรา บุญเกิด

ศิลปะ

นายธนวัฒน์ ภาชาฤทธิ์